

# TALOUSARVIO 2019

## TALOUSSUUNNITELMA 2019-2021

ISONKYRÖN KUNTA





## SISÄLLYSLUETTELO

TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT .....	5
Yleinen taloudellinen tilanne Suomessa .....	5
Kuntatalous .....	5
Verotulot .....	6
Valtionosuudet .....	6
Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutus kuntatalouteen .....	7
Isonkyrön kunnan kehitys .....	8
Väestökehitys ja ikärakenne .....	8
Väestöennuste .....	9
Huoltosuhde .....	10
Työllisyystilanne .....	10
Työvoima .....	11
Työssäkäynti .....	11
Voimavarat .....	13
Päätöksenteko .....	13
Talous .....	13
Asukkaiden tarpeet .....	14
Kunnan henkilöstö .....	14
Muutoksia ja kehittämistarpeita .....	17
Missio ja visio .....	18
Missio .....	18
Visio .....	18
Kuntastrategia .....	18
Yrittäminen Isossakyrössä .....	20
Eläminen Isossakyrössä .....	23
Voimavarat .....	25
Toimintaympäristö .....	28
Strategian arviointi .....	29
Kunnan talous .....	29
Hyvinvointikertomus ja hyvinvointisuunnitelma .....	30
Talousarvion sitovuus ja erityisohjeet .....	30
Sitovuus .....	30
Toimielimien rooli tavoiteasetannassa .....	30
Tavoitteiden toteutumisen seuranta .....	31
Sisäinen valvonta ja riskien hallinta .....	31
Lainanoton enimmäismäärä .....	31
Tavoitteiden asettaminen konsernijohdolle ja kunnan edustajille tytäryhteisössä .....	32
TOIMENPIDEOHJELMA .....	32
HENKILÖSTÖSUUNNITELMA .....	33
Tehtäväalue: Yleishallinto ja talous .....	36
Tehtäväalue: Elinkeinopalvelut .....	38
Tehtäväalue: Perusturvan hallinto .....	40
Tehtäväalue: Sosiaalipalvelut .....	42
Tehtäväalue: Toimeentuloturva .....	44
Tehtäväalue: Terveystieteiden palvelut .....	46
Tehtäväalue: Varhaiskasvatus ja opetus .....	48
Tehtäväalue: Joukkoliikenne .....	50
Tehtäväalue: Hyvinvointipalvelut .....	51
Tehtäväalue: Teknisen toimen hallinto ja kiinteistöt .....	54
Tehtäväalue: Tieasiat ja liikenneväylät .....	56
Tehtäväalue: Vesihuoltolaitos .....	58
Tehtäväalue: Tukipalvelut .....	60
Tehtäväalue: Rakennustarkastus ja ympäristötoimi .....	62
Tehtäväalue: Kaavoitus ja mittaus .....	64
TULOSLASKELMAOSA .....	65

RAHOITUSOSA .....	66
INVESTOINTIOSA .....	67
<b>OSASTO- JA KUSTANNUSPAIKKAKARTTA .....</b>	<b>70</b>

## KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Sote- ja maakuntauudistuksen alkuperäisenä tavoitteena oli, että uudistus olisi tullut voimaan vuoden 2019 alusta. Lainvalmistelun viivästysten lykkäytyä uudistuksen voimaantuloa jo kahdesti, tarkoitus on tätä kirjoitettaessa, että vastuu palvelujen järjestämisestä siirtyisi 18 uudelle maakunnalle 1.1.2021 ja valinnanvapaus tulisi voimaan vaiheistetuksi. Maakunnat huolehtisivat lisäksi muun muassa maakuntien liittojen tehtävistä, pelastustoimesta, ympäristöterveydenhuollosta sekä alueellisista kehittämistehtävistä ja elinkeinon edistämisen tehtävistä. Kuntien tehtäväksi uudistuksen jälkeenkin jäisivät muun muassa varhaiskasvatus, opetus, maankäyttö, rakentaminen ja paikallinen elinkeinopolitiikka. Niin ikään liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalvelut sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen jäisivät kuntien vastuulle.

Isonkyrön kunnan siirtyminen Pohjanmaan maakunnasta osaksi Etelä-Pohjanmaan maakuntaa on uhanut uudistuksen viivästyessä lykkääntyä edelleen vuoden 2021 alkuun. Kunnanhallitus onkin päättänyt esittää valtioneuvostolle, että siirto tehtäisiin vuoden 2020 alusta. Maakuntavaihdoksen pitkittyminen on aiheuttanut ja tulee edelleen pitkittyessään aiheuttamaan monenlaista hankaluutta kunnan toiminnalle ja kunnan kehitykselle, kuntalaisille sekä kunnassa toimiville yrityksille. Maakuntavaihdoksen yhteydessä on luontevaa arvioida myös monien muiden yhteistyömuotojen suuntia. Sijaintimme mahdollistaa aina tapauskohtaisen arvion tekemisen, mikä on meille paras yhteistyön suunta. Selvää on, että yhteistyötä tarvitaan jatkossakin molempien maakuntakeskusten suuntiin.

Viime aikaiset viestit yrityskentältämme ovat pääasiassa olleet ympäröivän alueen tapaan rohkaisevia: tilauskirjat täyttyvät, yrityksemme uskaltavat investoida ja palkata uusia työntekijöitä. Samalla pitää muistaa, että uusia työpaikkoja on syntynyt myös uusiin, pieniin yrityksiin. Suurimpana haasteena tuntuu monilla yrityksillä olevan osaavan työvoiman saanti, mikä vaatii meiltä yhteisiä nopeita toimenpiteitä. Väestön ja työpaikkojen keskittyminen suurimpiin kasvukeskuksiin on suuri haaste, jota vastaan kamppailemme kahden maakuntakeskuksen välissä. Väkiluvun laskun pysäyttäminen edellyttää, että niin kunnan, yritysten kuin yhdistystenkin tuottamat palvelut ovat laadukkaita.

Niin Isonkyrön kuin monien muidenkin kuntien talouteen ilmaantui yllättäviä haasteita loppuvuodesta 2018 johtuen kunnallisveron ennakoitua selvästi huonommasta kertymästä. Ainakin osasyynä tähän ovat vuodelta 2017 palkansaajille maksettavat poikkeuksellisen suuret veronpalautukset. Laadittaessa vuoden 2019 talousarviota verotulojen arviointi on edellä mainitusta verotulojen notkahduksesta johtuen ollut edelleen poikkeuksellisen haastavaa.

Isonkyrön kunta on varautunut tuleviin muutoksiin pitämällä talouden tiukasti hallinnassaan velkaantumista välttämällä ja säilyttämällä liikumavaran, joka mahdollistaa kunnan elinvoiman kehittämisen. Kaiken kaikkiaan talousarvion käyttötalousoosan laatiminen tasapainoiseksi oli tällä kertaa kuitenkin työläs prosessi. Pelkästään kunta-alan pääsopijajärjestöjen sopimat palkankorotukset tarkoittavat meille yli 200.000 euron lisämenoja.

Vuosi 2019 tulee olemaan Isonkyrön kunnalle suurten investointien vuosi. Talousarvioesityksen investointien nettomenojen loppusumma on lähes 6 m€. Näistä näkyvin on uusi liikuntahalli, jonka rakentaminen painottuu tulevaan vuoteen, mutta lisäksi teemme monia muita tärkeitä investointeja kehittääksemme kunnan elinvoimaa. Pystymme kattamaan merkittävän osan näistä investoinneista kassavaroista.

Tero Kankaanpää  
kunnanjohtaja

## TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

### Yleinen taloudellinen tilanne Suomessa

Valtiovarainministeriön 14.9.2018 julkaiseman Taloudellisen katsauksen mukaan kuluva vuodesta on tulossa nykyisen suhdannevaiheen paras vuosi. Suomen talouden kasvu hidastuu kuitenkin selvästi noin 1,5 prosentin vuosikasvuihin tulevina vuosina. Keskipitkällä aikavälillä vuosina 2021–2022 talouskasvun arvioidaan palaavan potentiaalisen tuotannon kasvuvauhtiin eli noin prosenttiin. Hyvä talous- ja työllisyyskehitys sekä hallitusohjelman mukaiset sopeutustoimet tasapainottavat julkista taloutta lähivuosina. Julkisen talouden rahoitusasema kääntyy ylijäämäiseksi vuosikymmenen taitteessa ja velka suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee.

Ennusteen mukaan vuonna 2018 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 3,0 %. Yritysten odotukset ovat myönteiset, rakennusinvestointien suurkohteiden rakentaminen jatkuu yhä ja palvelualojen myyntitodotukset ovat kohentuneet. Työllisyysasteen trendi ylitti kesäkuussa vuoden 2008 suhdannehuipun lukemat ja on nyt 71,8 %. Vahvana jatkuva talouskasvu nostaa v. 2018 työllisten määrän 2,6 % edellisvuotta korkeammaksi. Työllisyyden kasvu jatkuu nopeana koko ennustejakson ajan ja työllisyysaste nousee 73 prosenttiin v. 2020. Vuonna 2019 talouskasvu hidastuu 1,7 prosenttiin. Kovin investointivaihe on ohitettu. Merkittävin yksittäinen talouskasvua hidastava tekijä on rakennusinvestointien supistuminen. Yksityisten investointien kasvu jatkuu mittavien investointihankkeiden tukemana. Yksityisen kulutuksen kasvua tukee ansiotason nousun lisäksi työllisyyden koheneminen. Metsäteollisuuden investoinnit näkyvät jo viennissä. Metsäteollisuuden suhteellisesti alhainen tuontipanosten osuus kohentaa nettoviennin kasvuvaiikutusta. Tuontia kasvattaa tuotantopanosten kysynnän lisäksi myös kotimainen investointi- ja kulutusky-syntä.

Valtiovarainministeriö arvioi, että vuonna 2020 BKT kasvaa 1,6 %. Yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu edelleen, vaikka palkkasumman kasvu jatkuu, kun ansiotason nousu kiihtyy. Inflaation nopeutuessa edelleen reaalityulojen kasvu kuitenkin hidastuu. Vuonna 2020 vienti kasvaa vientikysynnän mukaan, mutta kasvu jää maailmankaupan kasvua hitaammaksi. Ansiotason nousu kiihtyy 2,6 prosenttiin v. 2019 sopimuskorotusten ajoitustekijöiden seurauksena. Vuonna 2020 ansiotason nousua 3,0 prosenttiin kiihdyttävät edelleen hyvä talouskasvu ja julkisen sektorin lomarahojen palautuminen.

(VM julkaisu 14.9.2018: Taloudellinen katsaus, syksy 2018)

### Kuntatalous

Kuntatalouden suhdannehuippu ajoittui vuoteen 2017. Sen jälkeen kuntien ja kuntayhtymien talous on tiukentunut, vaikka taso onkin edelleen kohtuullisen hyvä. Valtion toimenpiteet heikentävät kuntataloutta edelleen. Vuodelle 2019 kohdistuu valtionosuuksien indeksijäädytys sekä kiky-leikkaus ja hallituksen säästöläit vähentävät kuntien valtionosuuksia edelleen. Verokompensaatiot kasvavat, mutta kuntien verotulot laskevat samassa suhteessa. Vuoden 2019 talousarvion työstäminen on kunnissa haastavaa palkankorotuksista, matelevasta verotulokehityksestä, investointipaineista ja valtionosuusvähennyksistä johtuen. (Suomen kuntaliitto 12.9.2018 Pääekonomistin katsaus)

Valtiovarainministeriö on 14.9.2018 taloudellisessa katsauksessaan arvioinut talouden kehitystä viime vuosina ja taloussuunnitelmavuosina paikallishallinnon näkökulmasta. Alijäämä pieneeni kolmatta vuotta perättain v. 2017 ja oli vain 0,1 % suhteessa BKT:hen. Paikallishallinnon rahoitusasema kuitenkin heikenee kuluva vuodesta. Kulutusmenoja lisäävät mm. väestön ikääntymisestä johtuva hoito- ja hoivamenojen kasvu, pieni- ja keskituloisten päivähoitomaksujen alentaminen ja siihen liittyvä päivähoiton kysynnän kasvu, maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelu sekä ansiotason nousu kunta-alalla. Ansiotasoa nostavat v. 2018 mm. toukokuussa maksettu yleiskorotus sekä vuoden 2019 tammikuussa maksettava tuloksellisuuteen perustuva kertaerä, joka kirjataan suoriteperusteisesti jo vuodelle 2018. Paikallishallinnon tulot kasvavat kuluva vuodella hyvin vaatimattomasti. Hyvästä talouden suhdannetilanteesta huolimatta kuntien tuloverot jopa laskevat hieman viime vuodesta, mikä johtuu mm.

poikkeuksellisen suurista ennakonpalautuksista, kuntien jako-osuuden tarkistuksesta alaspäin ja yhteisöveroon v. 2017 kohdistuneesta suuresta kertaerästä.

Paikallishallinnon kehitysarviossa vuosille 2019–2022 valtiovarainministeriö on huomionnut menoihin ja tuloihin vaikuttavat jo päätetyt toimet. Arvion mukaan paikallishallinnon alijäämä pienenee hiljalleen vuosina 2019–2022. Vuonna 2019 menoja kasvattavat investointimenojen lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvu, kunta-alan palkankorotukset ja kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkauksen päätyminen. Lomarahaleikkauksen vähennys koskee vuosia 2017–2019 päättyvien lomanmääräytymisvuosien aikana ansaittuja lomarahoja. Vuoden 2019 lomanmääräytymisvuosi päättyy 31.3.2019, joten lomarahaleikkauksen päättymisen kustannusvaikutus kohdentuu suurimmaksi osaksi jo vuoteen 2019.

Paikallishallinnon tulot kasvavat kuitenkin menoja nopeammin, kun verotulojen kasvu piristyy v. 2019. Kuntien saamien verotulojen kasvua kiihdyttävät mm. poikkeuksellisen matalat verotulokertymät v. 2018 ja kertaluonteinen verotulojen lisäys v. 2019, koska verotuksessa siirrytään verovelvolliskohtaiseen valmistumiseen. Verovelvollisen jäännösverojen maksu aikaistuu ja mahdollistaa tuloveron kertymisen ja tilittämisen veronsaajille nykyistä aiemmin. Kunnille tehtävien tilitysten kuukausihajonta pienenee, eli kunnille tilitetään veroja erityisesti kalenterivuoden loppupuolella tasaisemmin kuin nykyisin. Yli kolme neljäsosaa henkilöasiakkaiden veronpalautuksista maksetaan elokuussa, kun ne nykyisin on vähennetty marraskuun tilityksistä.

(VM julkaisu 14.9.2018: Taloudellinen katsaus, syksy 2018)

## *Verotulot*

Kuntaliiton vuoden 2018 kunnallisveron kertymäennusteen mukaan koko maan tasolla kunnallisveron tilitykset tulevat vuonna 2018 olemaan noin 400 miljoonaa euroa alemmat kuin Kuntaliiton huhtikuun veroennustekehikossa ja noin 600 miljoonaa euroa alemmat kuin kevään kuntatalousohjelmassa arvioitiin.

Syitä alentuneeseen maksuunpantavaan veroon löytyi Verohallinnon tiedon mukaan osittain ansiotuloissa sekä osittain työtulovähennyksissä. Työtulovähennyksien taso olisi Verohallinnon ennakkotiedon mukaan noin 90 miljoonaa euroa enemmän verrattuna Kuntaliiton huhtikuun ennusteeseen. Työtulovähennys on suoraan verosta tehtävä vähennys, joten se laskee maksuunpantavaa veroa saman verran. Näiden seikkojen taustalla näyttäisi olevan jossain määrin epäonnistunut julkisen sektorin lomarahaleikkauksen sekä työtulovähennyksen vaikutusarviointi.

Henkilöasiakkaiden verovuoden 2017 ennakonpalautukset ovat tänä vuonna poikkeuksellisen suuret ja on samalla suurin yksittäinen syy alentuneisiin kunnallisverokertymiin tänä vuonna. Syitä tähän selvitetään vielä Verohallinnossa.

Vuoden 2019 verotuloihin vaikuttaa edelleen julkisen sektorin lomarahaleikkaus ellei sitä ole huomioitu vuonna 2018 työntekijöiden verokortteihin.

## *Valtionosuudet*

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjajeroja. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella.

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kuntaliitto julkaisi ensimmäiset kuntakohtaiset ennakkolliset valtionosuuslaskelmat vuodelle 2019 touko-kuussa, jonka jälkeen niitä on päivitetty useasti. Lopulliset päätökset vuoden 2019 valtionosuusrahoituksesta tehdään joulukuun 2018 lopussa. Ennakkolaskelmissa on huomioitu jo tiedossa olevia muutoksia.

Kuntien valtionosuudet vähenevät -85 milj. euroa (-1,0 %, 16 €/asukas) vuodesta 2018 vuoteen 2019. Valtionosuuden muutokseen vaikuttavat mm. vuodelle 2019 tehtävä kuntien ja valtion välinen kustannustenjaon tarkistus (-231 milj. €) ja valtionosuuden kautta kunnille maksettavat veromenetysten kompen-saatiot (+224 milj. €). Kilpailukykysovimuksen (kiky) takia kuntien valtionosuutta vähennetään vuonna 2019 yhteensä -497 milj. € (-91 €/as). Lisäksi hallitusohjelman mukaisten indeksijäädysten takia kunnilta jää peruspalvelujen valtionosuutta saamatta 91 milj. euroa vuonna 2019. Peruspalvelujen hintaindeksin arvo vuodelle 2019 on 1,3 %.

### *Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutus kuntatalouteen*

Tavoitteena on nyt, että sosiaali- ja terveystalouden järjestäminen ja muita alueellisia tehtäviä siirtyy maakunnille 1.1.2021. Muutos koskettaa satojen tuhansien ihmisten työtä ja kaikkien kansalaisten palveluja. Muutokset koskevat myös sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusta, ohjausta ja verotusta.

Hallituksen linjausten mukaisesti kunnilla ei ole jatkossa merkittävää vastuuta sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksesta, vaan rahoitusvastuu siirtyy valtiolle. Sen myötä uudistetaan verotusta ja kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä. Lisäksi tarkoitus on yksinkertaistaa sosiaali- ja terveydenhuollon monikanavainen rahoitusjärjestelmä.

Koko kuntatalouden tasolla kuntien tuloja on tarkoitus alentaa saman verran kuin kunnilta siirtyy tehtäviä. Kunnallisveron ja yhteisöveron tuottoa alennetaan. Vastaavasti valtion verotusta kiristetään, koska valtio rahoittaa maakuntien tehtävät. Valtiovarainministeriö on julkaissut kuntakohtaisia laskelmia sote-uudistuksen vaikutuksista kuntien talouteen.

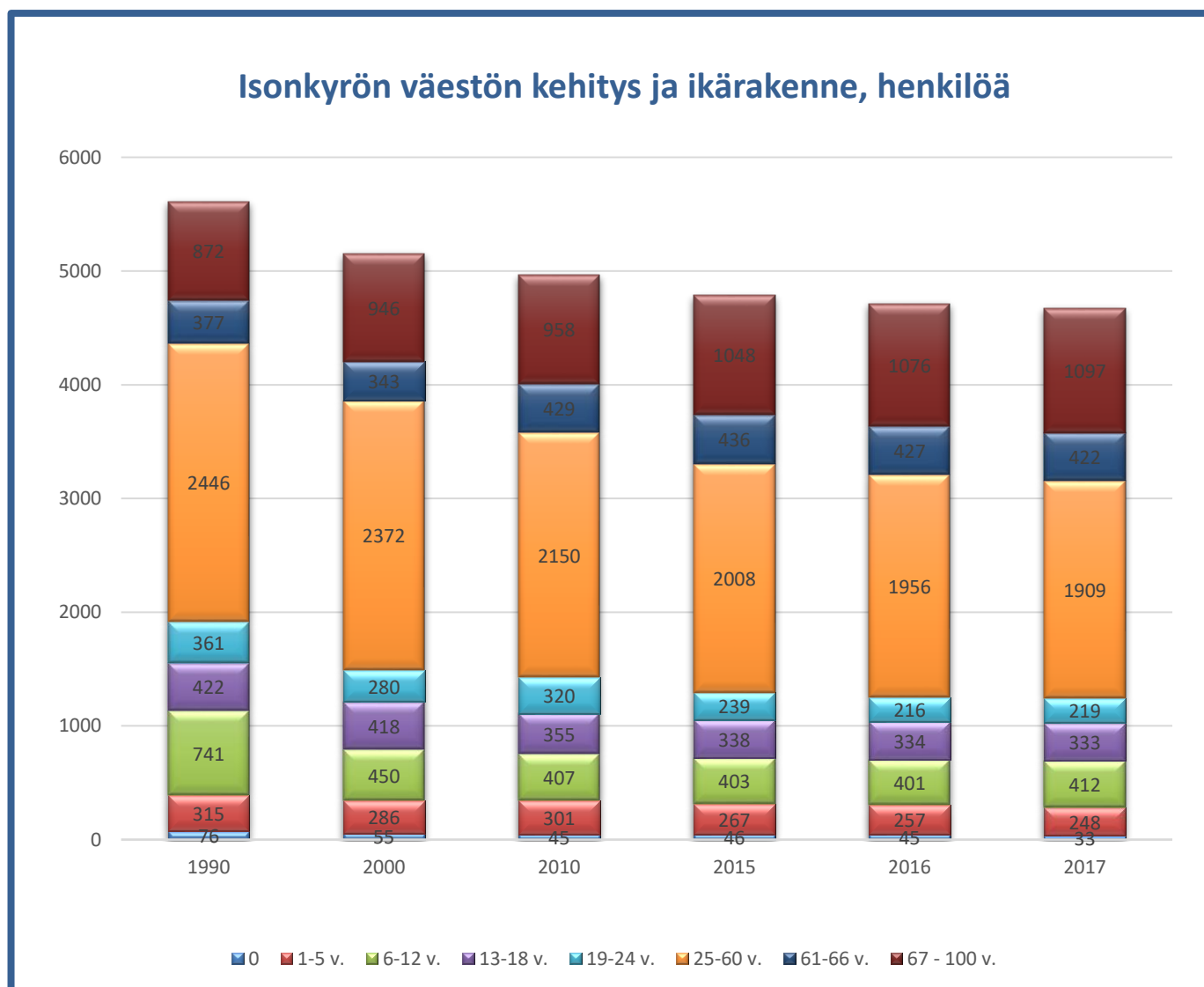
Sote- ja maakuntauudistukseen liittyviä lakeja ei kuitenkaan ole vielä hyväksytty. Kuntaliitto suosittelee nykyisten ohjeiden perusteella, että kunnat ja kuntayhtymät laativat vuoden 2021 taloussuunnitelmansa siten, että sen luvuissa ei huomioida mahdollista tulevaa uudistusta, koska lakia valmistelevien tietojen perusteella ei voida tehdä päätöksiä, vaan on tukeuduttava olemassa olevaan lainsäädäntöön. Em. syystä Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutusta ei ole huomioitu vuoden 2021 taloussuunnitelmassa.



## Isonkyrön kunnan kehitys

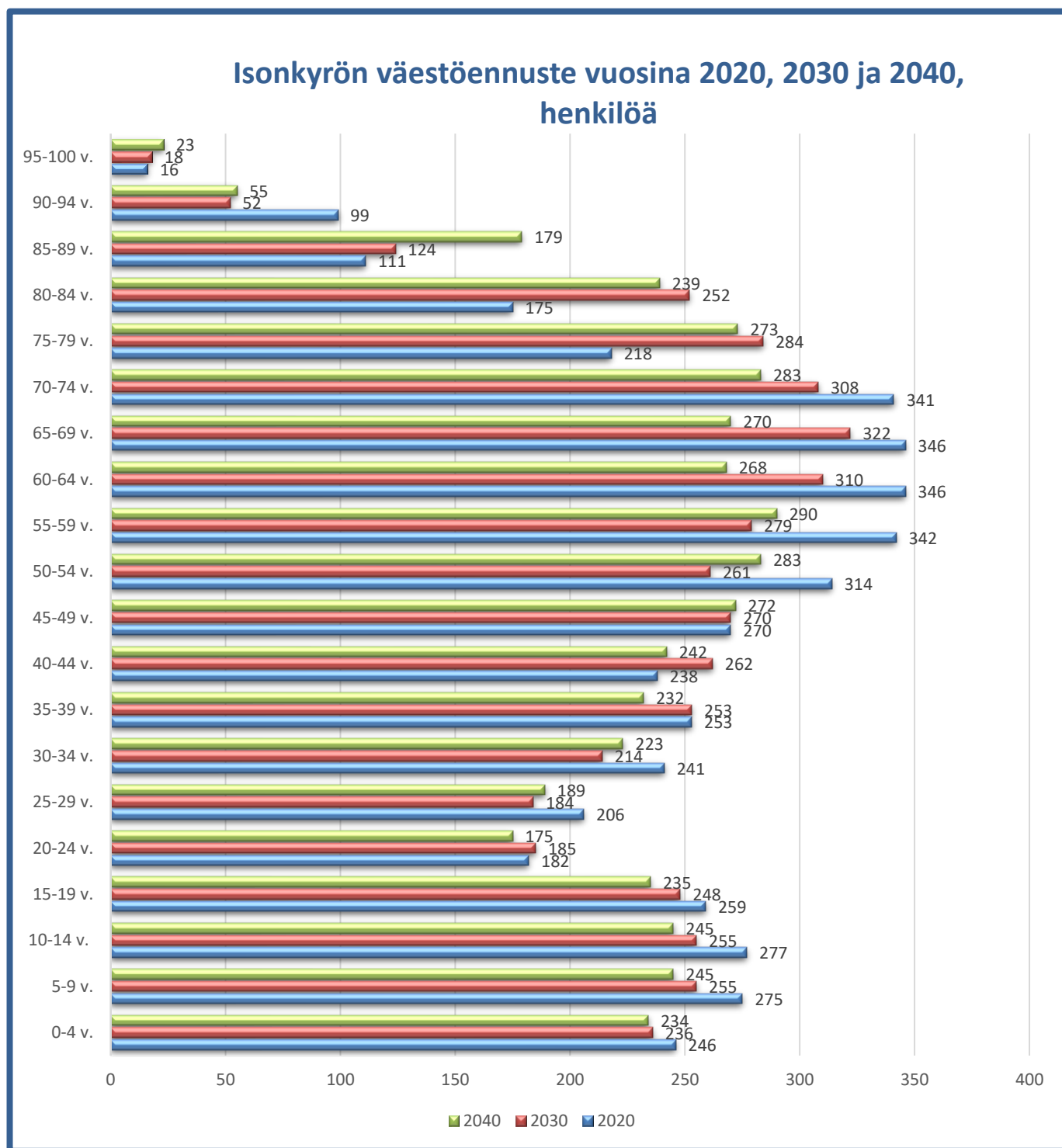
### Väestökehitys ja ikärakenne

Isokyröläisiä oli 5 610 henkilöä vuonna 1990, 5 150 vuonna 2000, 4 965 vuonna 2010, 4 785 vuonna 2015, 4 712 vuonna 2016 ja 4 673 vuonna 2017.



## Väestöennuste

Tilastokeskuksen vuonna 2015 laatiman väestöennusteen mukaan isokyröläisiä on vuonna 2020 yhteensä 4 711, vuonna 2030 yhteensä 4 581 ja vuonna 2040 yhteensä 4 499 henkilöä.

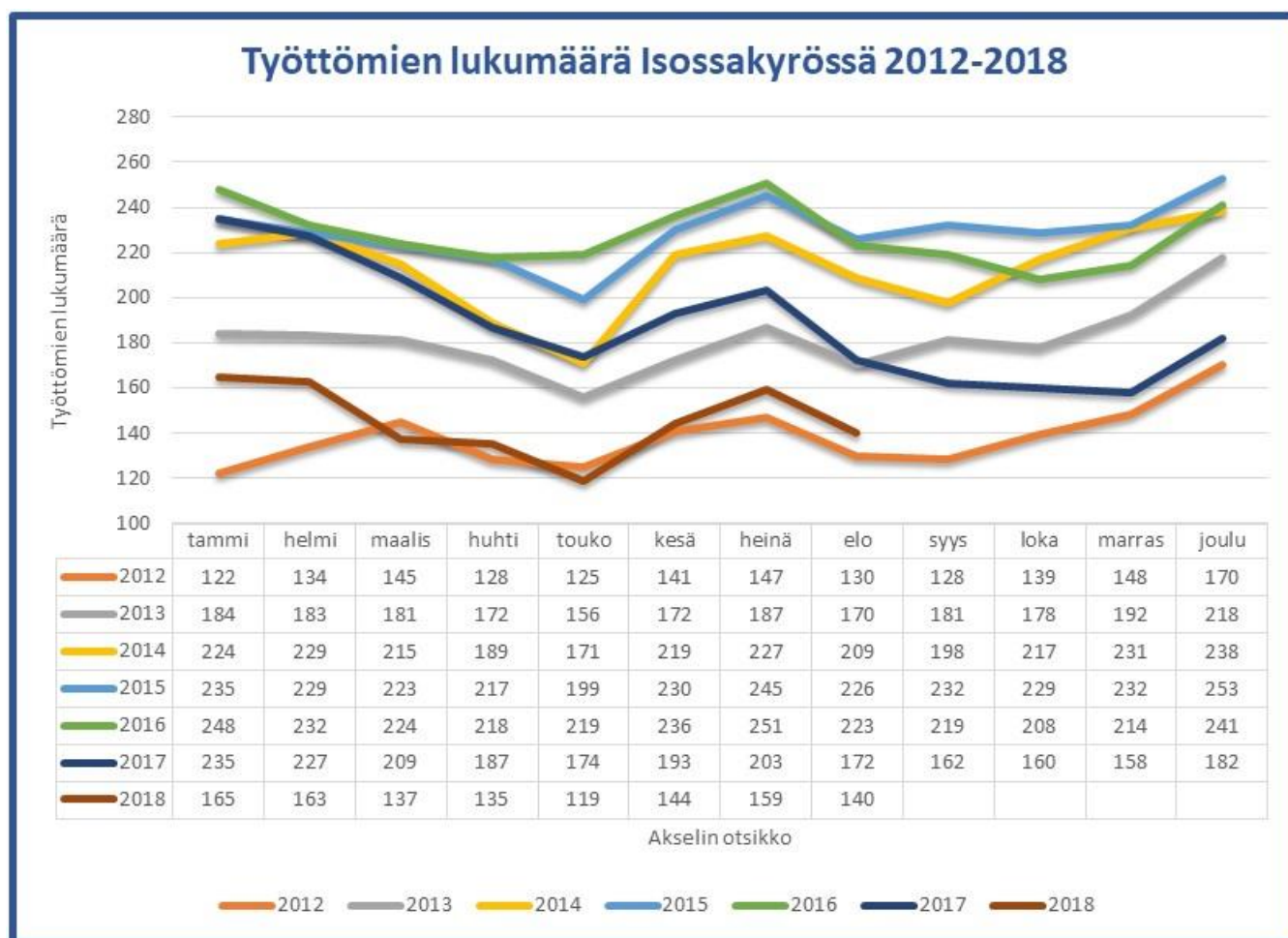


## Huoltosuhde



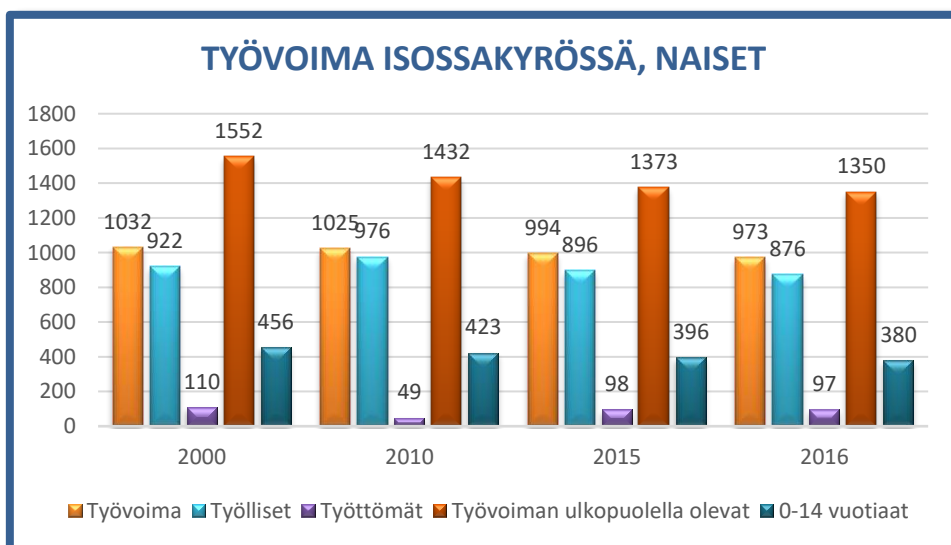
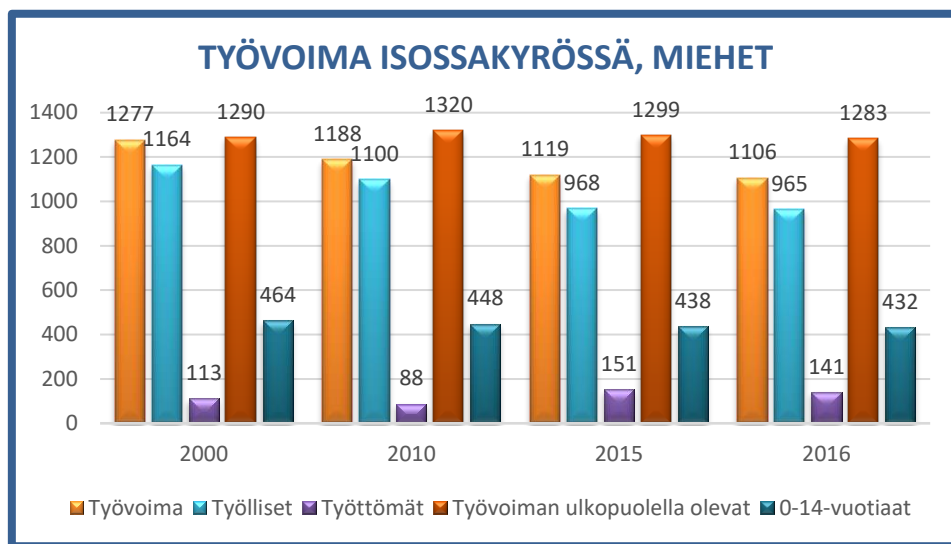
Lähde: Tilastokeskus

## Työllisyystilanne

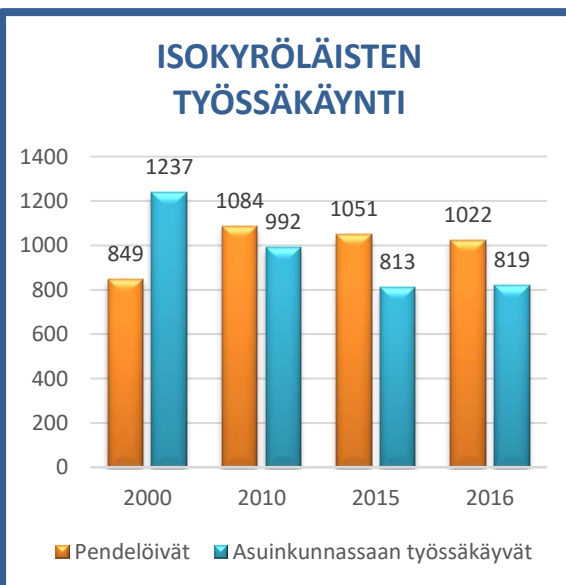
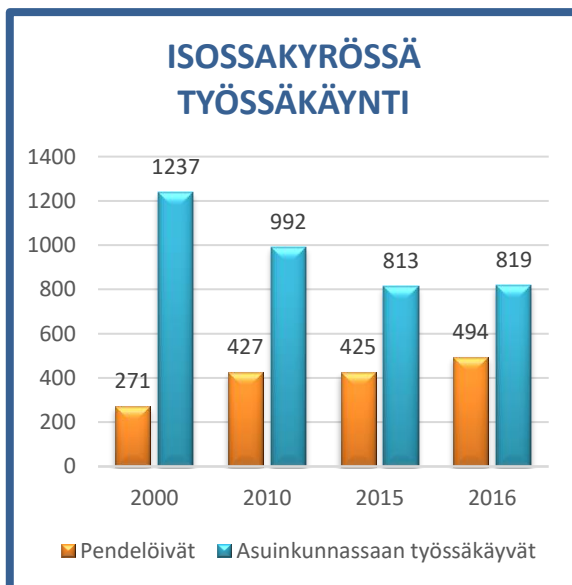


Lähde: Pohjanmaan ELY-keskus 2018

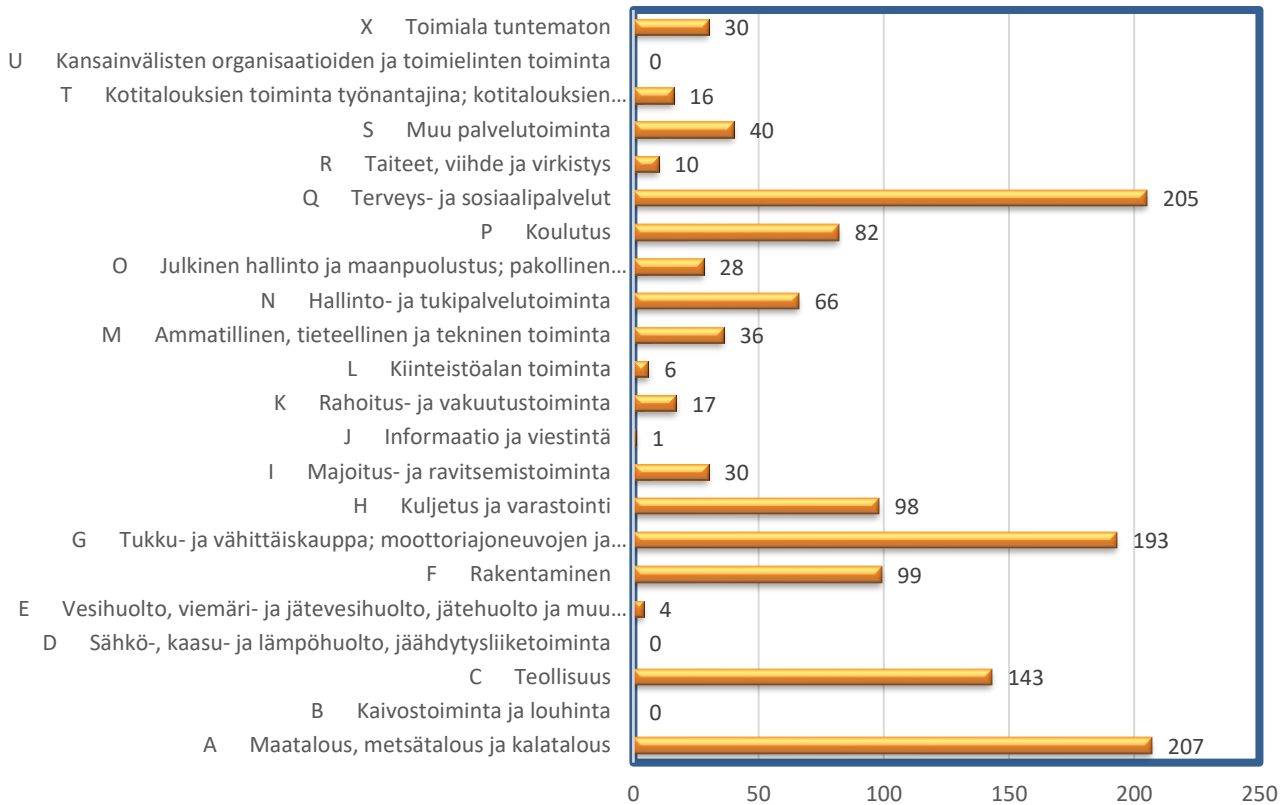
## Työvoima



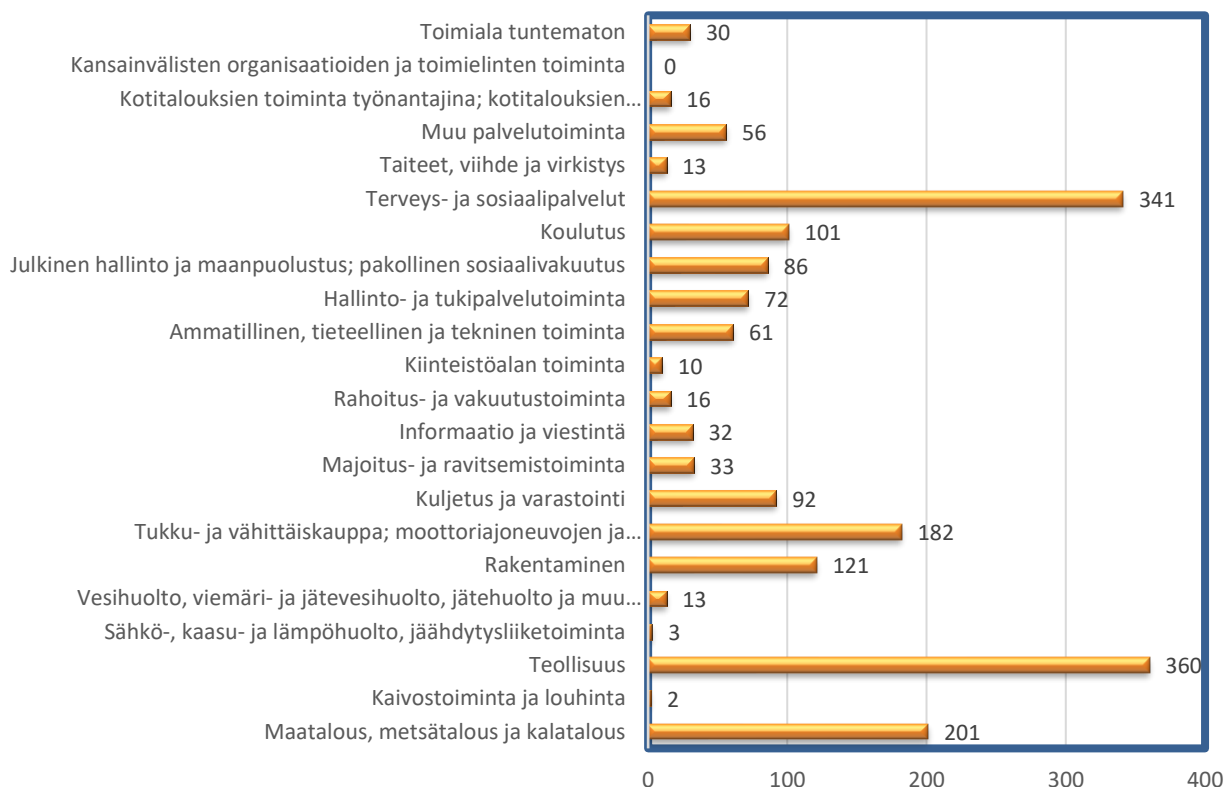
## Työssäkäynti



### Alueella työssäkäyvät eli työpaikat toimialoittain vuonna 2016



### Työllinen työvoima alueella toimialoittain vuonna 2016



## Voimavarat

Isonkyrön kunnan tärkeimmät voimavarat ovat:

Kunnan hyvä sijainti suhteessa kaupunkeihin  
Hyvät liikenneyhteydet  
Hyvät peruspalvelut  
Hyvät peruskoulut ja Kyrönmaan liikuntapainotteinen lukio  
Puhdas luonto ja viihtyisä maisema  
Vapaata tonttimaata rakentamiselle  
Rikas kulttuuriympäristö  
Vahvistuva yrittäjyys  
Vahva perusmaatalous  
Koulutettu työvoima  
Kohtuullinen tulotaso  
Hyvä vuokra-asuntokanta  
Hyvät tietoliikenneyhteydet  
Pohjavesivarat  
Vapaa-ajan palvelut

Isonkyrön kuntakeskuksesta etäisyys Vaasan, Seinäjoen ja Lapuan kaupunkeihin on 40 km, Vaasan lentokentälle 37 km ja Vaasan satamaan 43 km.

Tervajoen rautatieasema palvelee yli 20 000 asukkaan väestöpohjaa. Valtatie 18 kulkee kunnan halki itä-länsisuunnassa. Pohjois-eteläsuunnassa on peruskorjattu ja pääosin päällystetty tieyhteys välillä Vöyri-Isokyrö-Orisberg-Huissi-Kurikka.

Tervajoen taajama on valtakunnallisesti merkittävä autokaupan keskus.

Merkittäviä matkailun vetovoimatekijöitä ovat Kalliojärven matkailualue, Kyrö Distillery, 1700-luvun markkinat ja Vanhan kirkon alue sekä maisemallisesti arvokas Kyrönjokilaakso.

## Päätöksenteko

Kunnanvaltuustossa, kunnanhallituksessa ja lautakunnissa on luottamushenkilöitä seuraavasti:

Toimielin	Jäsenet	Varajäsenet
Valtuusto	27	29
Tarkastuslautakunta	5	5
Kunnanhallitus	10	10
Keskusvaalilautakunta	5	5
Perusturvalautakunta	8	8
Sivistyslautakunta	8	8
Hyvinvointilautakunta	8	8
Tekninen lautakunta	8	8
Ympäristölautakunta	8	8

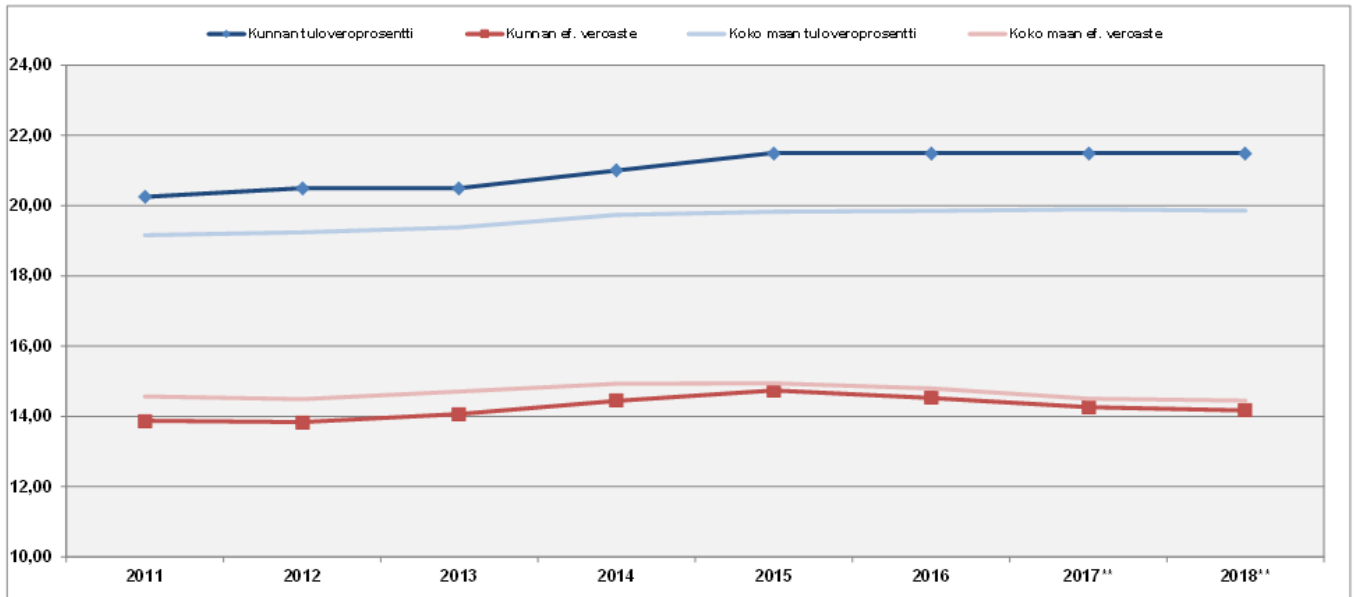
Kunnanhallitus voi asettaa jaostoja ja toimikuntia määrätyn tehtävän hoitamista varten.

## Talous

Isonkyrön kunnan talouden tunnuslukujen kehitys on esitetty Kunnan talous -tavoitteissa. Seuraavassa kaaviossa esitetään Isonkyrön kunnan sekä koko maan tuloveroprosentin ja efektiivisen veroasteen kehitys. (Kuntaliitto 15.3.2018)

Isokyrö

	2012	2013	2014	2015	2016	2017**	2018**
Kunnan tuloveroprosentti	20,50	20,50	21,00	21,50	21,50	21,50	21,50
Kunnan ef. veroaste	13,84	14,07	14,45	14,74	14,52	14,27	14,17
Erotus	6,66	6,43	6,55	6,76	6,98	7,23	7,33



Koko maa	2012	2013	2014	2015	2016	2017**	2018**
Koko maan tuloveroprosentti	19,24	19,38	19,74	19,83	19,85	19,90	19,86
Koko maan ef. veroaste	14,49	14,71	14,93	14,94	14,80	14,51	14,45
Erotus	4,75	4,67	4,81	4,89	5,05	5,39	5,41

## Asukkaiden tarpeet

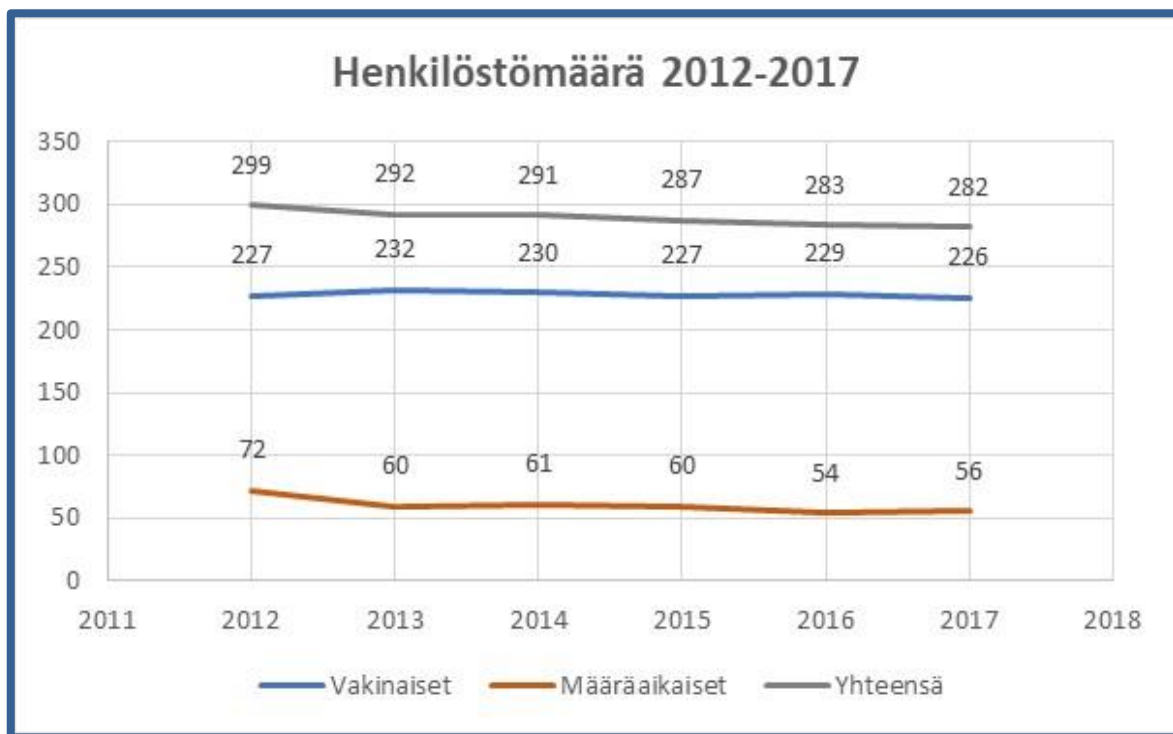
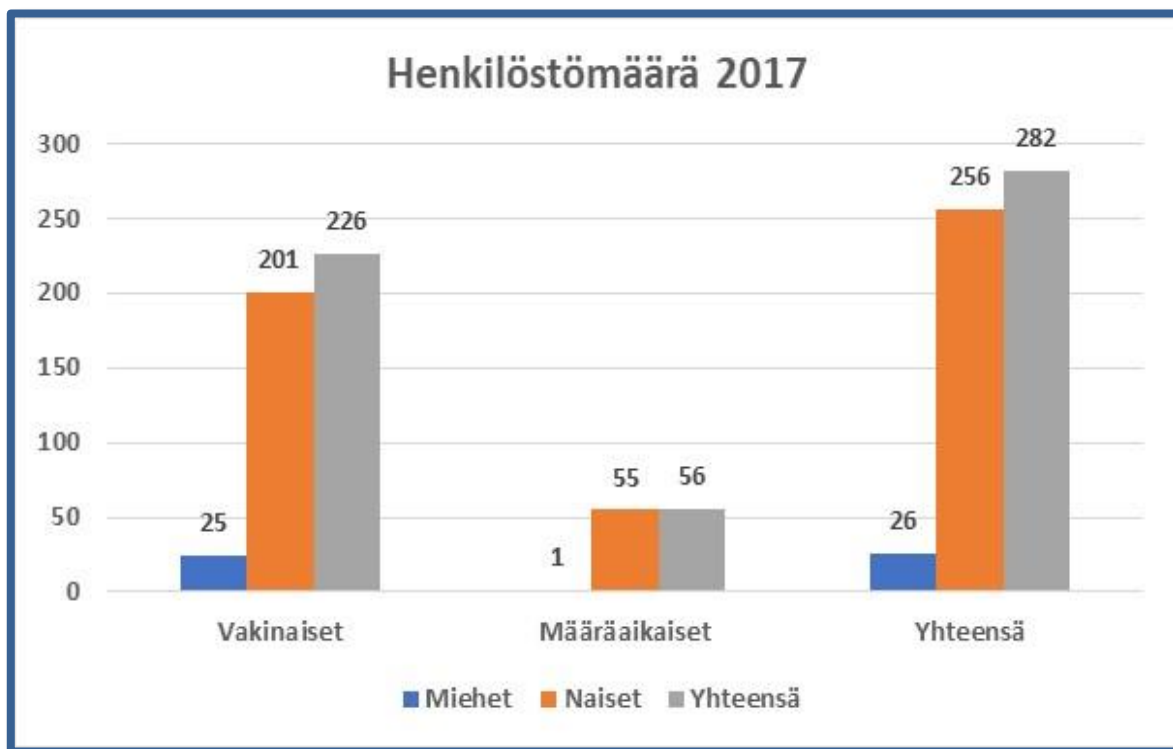
Asukastytyväisyystutkimuksia tehdään säännöllisesti. Viimeisin asukastytyväisyystutkimus valmistui vuoden 2015 lopussa ja seuraava valmistuu vuoden 2018 lopussa. Käyttäjäpalautetta kerätään ja asukastytyväisyyttä mitataan myös toimintayksiköittäin.

## Kunnan henkilöstö

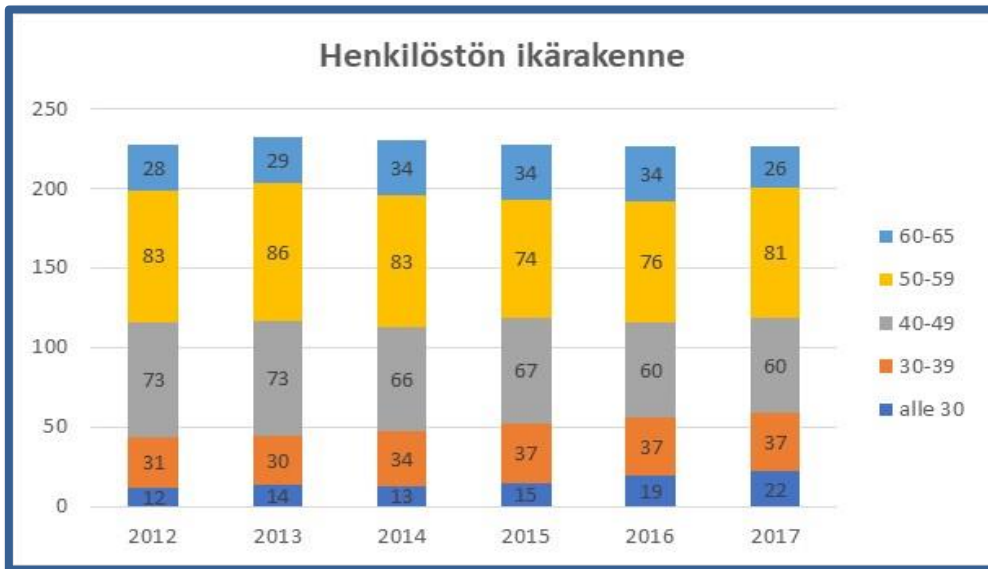
Isonkyrön kunnan vuoden 2017 henkilöstökulut olivat alhaiset mm. valtakunnallisen kilpailukyky-sopimuksen vaikutuksesta johtuen. Kuntien työntekijöiden vuosina 2017–2019 maksettavaa lomarahaa päätettiin leikata 30 %:lla ja sen vaikutus on n. 100 000 euroa vuodessa.

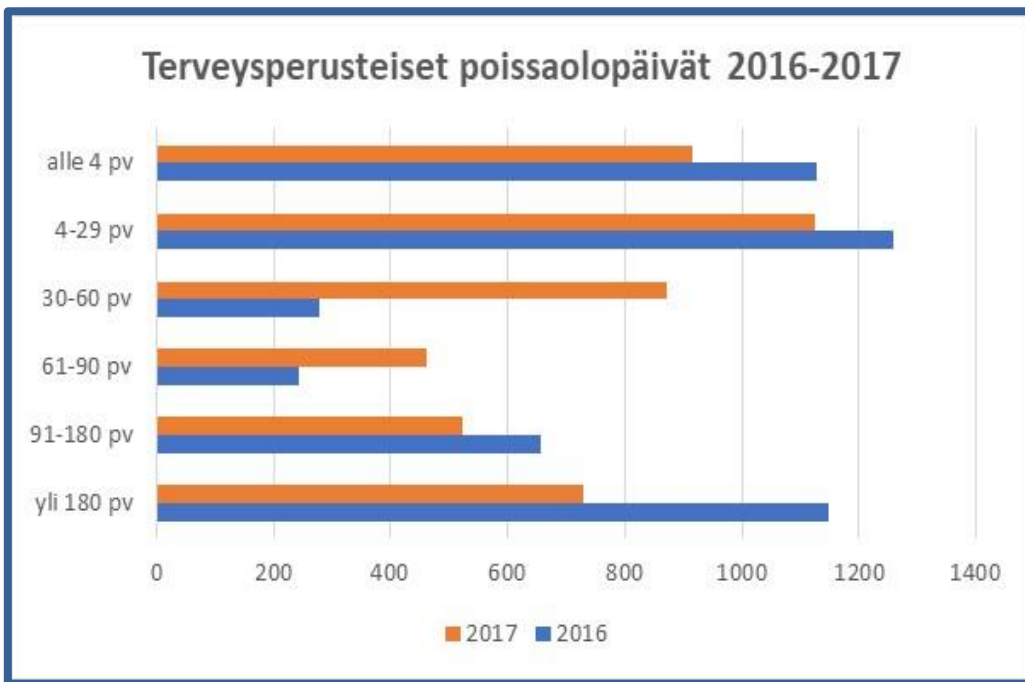
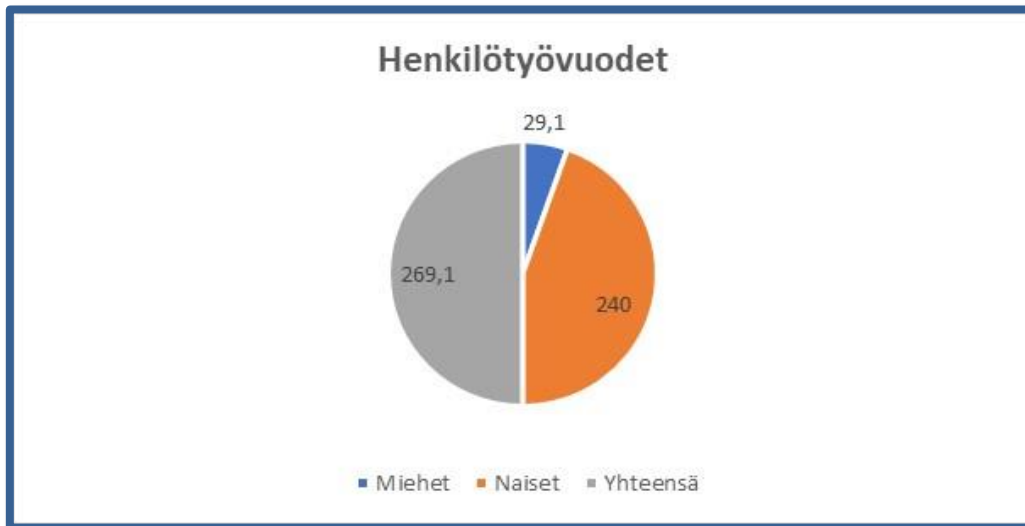
Isonkyrön kunnan talousarviovuoden 2019 henkilöstökuluissa on varauduttu 1,95 %:n palkankorotuksiin. Tammikuussa 2019 maksettava kertaerä kirjataan vuoden 2018 kuluksi ja siirtovelaksi.

Henkilöstön työterveyspalvelut hankitaan Seinäjoen työterveys Oy:stä. Henkilöstöä koskevat tiedot esitetään seuraavissa kaavioissa ja taulukoissa.









Mm. Varhaisen puuttumisen avulla tavoitteena on pitää sairauspäivien määrä vuodessa alle 10/vakinainen työntekijä.

### *Muutoksia ja kehittämistarpeita*

Muutossaasteita, joihin Isonkyrön kunnan tulee varautua, ovat mm. seuraavat:

Sote- ja maakuntauudistuksen on nyt tarkoitus tulla voimaan 1.1.2021. Uudistuksessa maakuntahallintoon siirtyvät mm. sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut, pelastustoimi, maakuntakaavoitus sekä useat valtion aluehallinnolle kuuluvista elinkeinopalveluista. Muutoksella on vaikutusta sekä palvelujen saatavuuteen että kunnan rahoitusasemaan. Uudistuksessa Isonkyrön kunnasta noin 85 henkilötyövuotta siirtyy maakunnan tai perustettavien yhtiöiden palvelukseen. Isonkyrön kunnan tehtäväksi jää edelleen merkittävät sivistyspalvelut, tekniset palvelut, maankäytön suunnittelu sekä hyvinvointipalvelut, ennalta ehkäisevä terveydenhuolto ja edunvalvonta. Muutoksen johtaminen vaatii erityisen paljon osaamista kaikilla organisaation tasoilla. Muutoksessa on hyvin tärkeää muistaa julkisen hallinnon perustehtävät.

Sote- ja maakuntauudistukseen liittyviä lakeja ei kuitenkaan ole vielä hyväksytty. Kuntaliitto suosittelee nykyisten ohjeiden perusteella, että kunnat ja kuntayhtymät laativat vuoden 2021 taloussuunnitelmansa siten, että sen luvuissa ei huomioida mahdollista tulevaa uudistusta, koska lakia valmistelevien tietojen perusteella ei voida tehdä päätöksiä, vaan on tukeuduttava olemassa olevaan lainsäädäntöön. Em. syystä Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutusta ei ole huomioitu vuoden 2021 taloussuunnitelmassa.

Isonkyrön kunnan tulee varautua myös väestön ikääntymiseen, henkilöstön eläköitymiseen, kilpailuun osaavasta työvoimasta, maahanmuuton lisääntymiseen sekä edelleen lisääntyvään yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa.

Nykyhetken investointitarpeita ovat mm. liikuntahalli, vedenottamo ja yhdysvesiputki sekä päivähoidon ja nuorisotilan tilaratkaisu sekä yritys- ja asuntoalueiden infrastruktuurit. Ikääntyvän väestön palvelujen järjestäminen voi myös tuoda investointitarpeita, jotka sovitaan yhteistyössä tulevan sote-alueen kanssa.

Yrittäjyyden ja yritystoiminnan kehittämisessä haasteita ovat: hyvä tonttitarjonta, uusien yritysten syntyminen, yrittäjien sukupolvenvaihdokset, osaavan työvoiman saanti ja koulutus.

## Missio ja visio

### *Missio*

Yrittämisen Isokyrö on itsenäinen elinvoimakunta, joka huolehtii asukkaistaan laadukkailla palveluilla sekä mahdollistaa viihtyisän elämisen ja asumisen.

### *Visio*

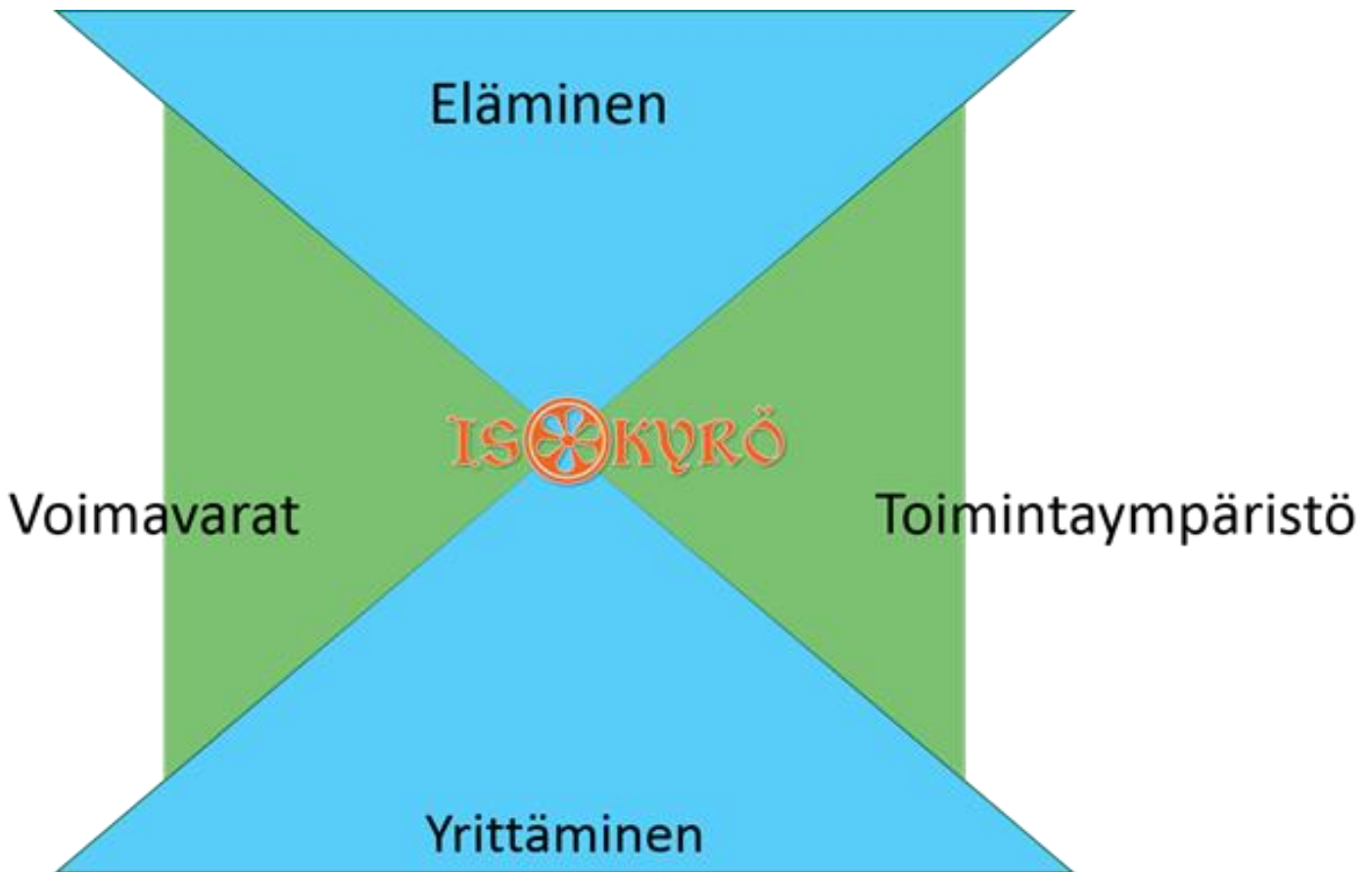
Vetovoimaisessa Isossakyrössä eläminen ja yrittäminen on Suomen parasta.

## Kuntastrategia

Kuntalaissa säädetään kunnan strategian ja talousarvion yhteensovittamisesta. 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. 110 §:n mukaisesti Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kuntastrategian, josta päätöksenteko, suunnittelu ja kehittäminen johdetaan. Kunnassa on lisäksi useita toteuttamisohjelmia, jotka tukevat kuntastrategian päämäärien saavuttamista. Tehtäväalueiden palvelusuunnitelmat, tavoitteet ja niiden mittarit on esitetty käyttötalousosassa.

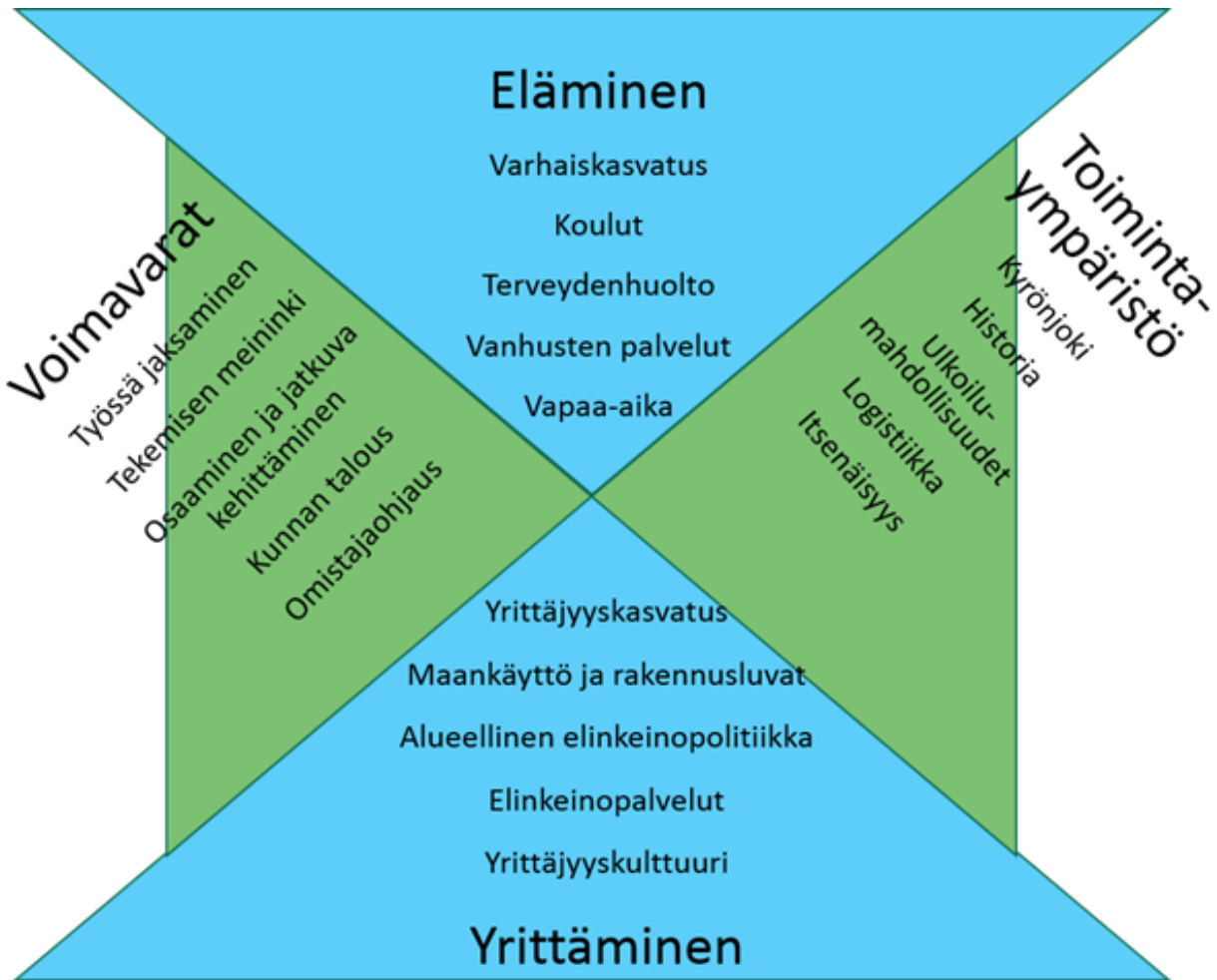
Strategian painopisteet ovat mission ja vision mukaiset **yrittäminen** ja **eläminen**. Näitä painopisteitä tukemassa ovat **voimavarat** ja **toimintaympäristö**. Em. neljästä elementistä muodostuu strategian kokonaisuus. Jokaisessa neljässä elementissä on strategiset tavoitteet sekä niistä johdetut yksittäiset palvelupaukset.



**Yrittämiseen** sisältyy yrittäjyyskasvatus, maankäyttö ja rakennusluvut, alueellinen elinkeinopolitiikka, elinkeinopalvelut sekä yrittäjyyskulttuuri.

**Elämisen** strategiset tavoitteet koskevat varhaiskasvatusta, kouluja, terveydenhuoltoa, vanhusten palveluita, vapaa-aikaa sekä digitalisaatiota.

Yrittämisen ja elämisen strategisiin tavoitteisiin pääsemiseksi huolehdimme **voimavaroista** eli työssä jaksamisesta, tekemisen mielekkästä, osaamisesta ja jatkuvasta kehittämisestä, kunnan taloudesta ja omistajaohjauksesta sekä **toimintaympäristöstä** eli Kyrönjoesta, historiasta, logistiikasta ja itsenäisyydestä.



### *Yrittäminen Isossakyrössä*

Isossakyrössä kaavoitetaan uusia yritystontteja mm. keskustaan, Lapinmäkeen sekä Tervajoelle. Lapinmäkeen kaavoitetaan uusi yritysalue, nykyisen asuinalueen laajennus ja virkistysalueita, tavoitteena on alueen elinvoimaisuuden säilyttäminen sekä kunnan vahva asema osana Vaasa-Seinäjoki kehityskäytävää. Keskeisessä asemassa on yritysalueiden varaaminen ja raideliikenteen hyödyntäminen. Liikenne- sekä yhdyskuntarakenneratkaisut tukevat kehityskäytävän toimivuutta ja Isonkyrön elinvoimaisuutta. Myös Tervajoen asemaa autokaupan keskuksena vahvistetaan.

Sijaintipaikkaa hakevien yritysten kyselyihin reagoidaan nopeasti ja joustavasti. Isokyrö tarjoaa yritysten tarpeisiin soveltuvia tontteja. Vapaista yritystiloista on ajantasainen tieto kunnan internetsivuilla.

Yritysten ja maatalouden kehittämistä ja investointihankkeita tuetaan mm. ELY-keskuksen sekä Yhyres ry:n toimintaryhmän kautta. Kunta pitää kunnallistekniikan ja yritystonttien sekä toimitilojen hinnoittelun kilpailukykyisenä.

Isonkyrön strateginen tavoite on, että rakennuslupakäsittely on alueen nopein ja laadukkain. Lupien käsittelyaika on täydellisillä asiakirjoilla yhdestä kolmeen viikkoon.

Vasek Oy vastaa Isonkyrön alueen yritysten elinkeinopalveluista. Vasek Oy:n yritysneuvonnan vaikuttavuutta tehostetaan. Olemme aktiivisia paikallisten yritysten tukemisessa sote- ja maakuntauudistuksessa.

Kestävän kehityksen ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys on otettava huomioon päätöksiä tehtäessä. Kunnan strategian mukaisesti päätösten yritysvaikutukset arvioidaan.

Kunnan markkinointia tehostetaan ja sosiaalista mediaa hyödynnetään kunnan markkinoinnissa. Markkinoinnissa kunnioitetaan ”Kyröläisiä juuria”, hyödynnetään omia vahvuuksia, historiaa, tarinoita sekä Kyrönjokea. Täällä on vetovoimaisia kohteita ja isokyröläisiä menestystarinoita.

Kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksia sekä tiedotusta lisätään edelleen. Valtuuston, kunnanhallituksen ja palvelulautakuntien esityslistat ja pöytäkirjat tärkeimpine liitteineen julkaistaan kunnan internetsivuilla ja kunnan kirjastossa. Lisäksi tärkeimmistä asioista tiedotetaan erikseen kulloinkin tarkoituksenmukaisimmalla tavalla huomioiden tasapuolisesti myös ne kuntalaiset, joilla ei ole kiinnostusta ja mahdollisuutta sähköisen median käyttöön.

# YRITTÄMINEN

## **Yrittäjyyskasvatus**

Yrittäminen on jo koulun kasvattama tapa elää.

Lupaamme:

*Yrittäjyyskasvatus on osa perusopetusta. (Otettu käyttöön. Vierailtu yrityskylässä.)*

## **Maankäyttö ja rakennusluvut**

Huolehdimme, että maankäyttö mahdollistaa yrittämisen.

Lupaamme:

*Rakennuslupakäsittely on seudun nopein ja laadukkain. Yritystonteissa on seudun paras tarjonta. Yritysalueiden asemakaavoja päivitetään tarpeen mukaan.*

## **Alueellinen elinkeinopolitiikka**

Huolehdimme, että elinkeinopolitiikka heijastuu Isonkyrön talouteen.

Lupaamme:

*Yhdistää Seinäjoen ja Vaasan talousalueet. Liikennratkaisujen kehittäminen alueellisesti.*

## **Elinkeinopalvelut**

Huolehdimme, että elinkeinopalvelut ovat tiedossa ja saatavilla yrittäjyyden helpottajina.

Lupaamme:

*VASEK Oy:n yritysneuvonnan vaikuttavuutta tehostetaan. Vapaista yritystiloista on ajantasainen helposti saatava tieto. Olemme aktiivisia paikallisten yritysten tukemisessa SOTE-muutoksissa.*

## **Yrittäjyyskulttuuri**

Isossakyrössä yrittäjyys on arvo.

Lupaamme:

*Päätösten yritysvaikutukset arvioidaan. Tietoisuutta isokyröläisten yritysten palveluista lisätään sekä yritysten yhteistyötä edistetään.*

## *Eläminen Isossakyrössä*

Isokyrö on elämisen ja yrittämisen itsenäinen kunta. Isollakyröllä on hyvä alueellinen sijainti yritystoimintaan ja asumiseen, niihin sopiva ympäristö ja laadukkaat palvelut. Sähköisiä palveluja lisätään merkittävästi.

Tarjoamme perheiden erilaisiin tarpeisiin laadukasta, turvallista sekä lapsen kehitystasoa vastaavaa varhaiskasvatusta ja esiopetusta. Varhaiskasvatuksessa on käytössä palveluseteli.

Isonkyrön koulut ovat hyväkuntoisia ja kouluverkko on kattava. Kyrönmaan lukio tarjoaa laadukasta lukio-opetusta uudenaikaisissa, hyvin varustelluissa tiloissa. Lukion liikuntapainotteinen linja antaa mahdollisuuden yhdistää tavoitteellinen liikuntaharrastus ja lukio-opiskelu.

Koulujemme toiminta-ajatus keskittyy laadukkaiden ja hyvien perustaitojen hallintaan sekä koulujen ja kodin väliseen yhteistyöhön. Tavoitteena on lasten tasapainoisen kasvun turvaaminen. Oppilaiden osallisuutta tuetaan ja syrjäytymistä ehkäistään tarjoamalla iltapäivätoimintaa ja kehittämällä kerhotoimintaa yhteistyössä vapaa-aikapalvelujen kanssa. Vanhempainiltojen toiminnallisuutta pyritään edistämään.

Lasten ja nuorten yrittäjämäistä toimintatapaa vahvistetaan opetussuunnitelmien mukaisesti. Tavoitteena on, että Isonkyrön kouluissa kasvaa lapsia ja nuoria, joista tulee yrittäjähenkisiä ja joilla on realistinen käsitys yrittämisestä.

Nuorisotoimi tukee lasten ja nuorten vanhempia kasvatustyössä tarjoamalla osallistumismahdollisuuksia. Nuorten toimintaryhmiä tuetaan tarjoamalla rahallista tukea ja toimitiloja. Tavoitteena on monipuolinen ja laadukas nuoria osallistava toiminta.

Hyvinvointipalveluiden tavoitteena on aktivoida kuntalaiset harrastamaan liikuntaa ja ennaltaehkäistä sairauksia lisäten kuntalaisten hyvinvointia.

Tällä hetkellä terveydenhuollon palvelut Isonkyrön kunta tuottaa yhteistoiminta-alueena yhdessä Seinäjoen kaupungin kanssa. Seinäjoen kaupunki toimii isäntäkuntana. Erikoissairaanhoidon palvelut hankitaan Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiristä. Sosiaali- ja terveystoimessa kiinnitetään erityistä huomiota yhteistyön parantamiseen, hoitoketjujen sujuvuuteen, avo- ja kotihoidon edistämiseen sekä oman paikkakunnan lääkäritasoisien terveydenhoitopalvelujen säilymiseen ja niiden kehittämiseen.

Kotihoidon avulla ikäihminen elää itsenäistä ja virikkeellistä elämää kotona omaisten ja muiden läheisten turvin. Palveluasumisen tavoitteena on hyvä ja turvallinen vanhuus kodinomaisessa ympäristössä yksilöllisten palvelujen turvin. Kunta huolehtii, että vanhusten palveluissa on riittävät resurssit.

Kaavoituksella toteutetaan alueellinen kehittäminen siten, että kohtuuhintaisia tontteja on tarjolla riittävästi. Asukkaiden korkealaatuisesta asumisympäristöstä huolehditaan kunnallistekniikan ja puisto- sekä virkistysalueiden rakentamisella sekä kunnossapitamisellä.

Isonkyrön Asuntovuokraus Oy noudattaa Isonkyrön kunnan omistajaohjausta. Asiakaskeskeisyydellä tavoitellaan asuntojen korkeaa käyttöastetta niin, että vuokraustoiminta on tuloksellista ja kilpailukykyistä.



### **Varhaiskasvatus**

Tarjoamme päivähoitoa erilaisiin elämän tarpeisiin.

Lupaamme:

*Varhaiskasvatuksen palveluseteli otetaan käyttöön. Varhaiskasvatuksen palveluista tehdään kilpailuvaltti.*

### **Koulut**

Koulumme ovat hyväkuntoisia ja antavat hyvät eväät elämään.

Lupaamme:

*Modernit opetuslaitteet hyvissä tiloissa sekä laadukkaan opetuksen.*

### **Terveystenhoolto**

Terveystenhoitopalvelut ovat hyvin saatavilla elämän turvaksi.

Lupaamme:

*Isossakyrössä ylläpidetään lääkäritasoiset terveystenhoitopalvelut Ennalta ehkäisevät toimintamallit käyttöön.*

### **Vanhusten palvelut**

Huolehdimme ikäihmisistä.

Lupaamme:

*Vanhusten palveluissa on riittävästi resursseja ja eri elämäntilanteisiin sopivia asuntoja on saatavilla.*

### **Vapaa-aika**

Liikuntamahdollisuudet ovat eläväisen Isonkyrön voimavara.

Lupaamme:

*Selvitämme liikuntahallin rakennuttamisvaihtoehdot. Turvallista ulkoilua mobiilisovelluksen opastamana.*

### **Digilisaatio**

Digilisaation mahdollisuudet hyödynnetään palvelutuotannossa täysimääräisesti.



**ELÄMINEN**

## *Voimavarat*

### *Johtamisen kehittäminen*

Tulosvastuuta ja tavoitteellista työskentelyä ohjataan talousarvioilla ja kehityskeskusteluilla. Kehityskeskustelut käydään vähintään kerran vuodessa. Henkilöstö osallistuu työsuoritusten tavoitteenasetteluun, suunnitteluun, työsuoritusten arviointiin ja työn organisointiin. Vuorovaikutuksen tulee olla avointa ja sen tulee kannustaa yhteistyöhön ja uusien toimintatapojen kokeiluun. Toteutumista seurataan myös erillisillä raporteilla ja toimintakertomuksilla. Kehityskeskustelut, työsuoritusten arviointi, tehtäväkuvaukset ja palkkausjärjestelmät edellyttävät esimiesasemassa olevien esimiesvalmiuksien edelleen kehittämistä. Kunnan henkilöstöstrategiaa ja toimintaohjetta tulee noudattaa toiminnassa. Sote- ja maakuntaudistus vaatii hallinnon ja toimintatapojen uudistamista.

### *Viestintä ja tiedonkulku*

Sisäistä ja ulkoista viestintää ja tiedonkulkua kehitetään. Myös tavoitteiden asettamista ja tulosraportointia kehitetään jatkuvasti. Toiminnan tavoitteet, tulosten ja osaamisen arviointi sekä kehittämistarpeet ovat keskeinen osa kehityskeskusteluja. Vapaata keskustelua ja vuorovaikutusta lisätään kehittämällä virasto-, palvelualue- ja työpaikkapalavereita sekä järjestämällä muita vapaamuotoisia yhteisiä työpaikkarajat ylittäviä tilaisuuksia.

### *Henkilöstön pysyvyys ja rekrytointi*

Virkasuhteeseen henkilöstöä palkataan ainoastaan laissa määrättyihin tehtäviin. Muu henkilöstö palkataan työsuhteeseen. Toistaiseksi tehty palvelussuhde on ensisijainen palvelussuhteen muoto. Silloin kun määräaikaisuuteen on perusteltu syy, esimerkiksi tietyn henkilön sijaisuus, palkataan määräaikainen henkilö turvaamaan toiminnan sujuvuus. Henkilöstöä palkattaessa avoimet virat julistetaan yleisesti haettaviksi.

### *Työntekijöiden perehdyttäminen*

Perehdyttäminen ja työnopastus on suunniteltava ennakkoon. Sisältö vaihtelee työtehtävän ja tilanteen mukaan. Perehdyttäminen on suunniteltava myös työtä vaihtaville, vapailta palaaville, kesäharjoittelijoille ja ulkopuolisten palvelujen tuottajille. Esimiehillä on vastuu perehdyttämisen järjestämisestä. Työturvallisuuslain mukaan työnantajan on annettava työntekijälle riittävät tiedot työpaikan haitta- ja vaaratekijöistä. Esimies vastaa, että jokaisessa työyksikössä on ajantasainen perehdytyskansio. Esimiehet ovat velvollisia perehdyttämään henkilöstönsä kunnan yhteiseen henkilöstöä koskevaan toimintaohjeeseen ja kunnan strategiaan, sekä seuraamaan niiden noudattamista.

### *Henkilöstön osaaminen ja ammattitaito*

Osaamista kehitetään suunnitelmallisella henkilöstökoulutuksella sekä ammatillisella täydennys-, jatko- ja uudelleen koulutuksella. Suunnittelussa sovitetaan yhteen kunnan tavoitteet ja työntekijän omat yksilölliset kehittämistavoitteet. Osaamista ja monitaitoisuutta voidaan kehittää myös henkilökierrolla ja ohjauksella. Koulutuspäiviä seurataan ja työntekijöitä motivoidaan kehittämään omaa osaamistaan. Koulutuksessa ja opiskelussa noudatetaan yhteistoimintaneuvottelussa sovittua koulutussopimusta.

### *Henkilöstön työturvallisuus- ja työterveysriskien arviointi*

Työriskienhallinta on osa hyvää johtamista ja johdon tehtäviä. Turvallisuus- ja työterveysriskien arviointi suoritetaan joka toinen vuosi ja lisäksi olosuhteiden muuttuessa. Esimies on vastuussa työriskien arvioinnin suorittamisesta.

### *Henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen*

Henkilöstön työskentelyolosuhteet tehdään sellaisiksi, että työntekijä voi hyödyntää ammattitaitoaan ja osaamistaan ja tuntea tekevänsä tärkeää työtä. Työyhteisölliset tekijät, kuten johtaminen ja esimiestyö, osaamisen ja muutoskykyisyyden kehittäminen, yhteistyötaidot sekä työoloihin liittyvät tekijät ovat työkyvyn kehittämisalueita. Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistetään henkilövalinnoissa, palkankorotusten kohdentamisessa, tehtävienjaossa ja koulutuksessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman mukaisesti. Henkilöstön työtyytyväisyyskyselyjä tehdään joka toinen vuosi.

### *Palkkaus- ja arviointijärjestelmien kehittäminen*

Henkilöstötilinpäätöstä sekä arviointimenetelmiä henkilöstön työsuoritusten sekä toiminnan tavoitteiden seuraamiseksi kehitetään. Palkkausjärjestelmää kehitetään monipuolista osaamista, työn kehittämistä ja yhteistyötä tukevaksi.

### *Omistajaohjaus*

Isonkyrön Asuntovuokraus Oy ja Isonkyrön Lämpö Oy ovat Isonkyrön kunnan 100 % omistamia osakeyhtiöitä. Kyrönmaan Jätevesi Oy:stä kunta omistaa 50 %. Omistajaohjauksella myötävaikutetaan yhtiöiden hallintoon ja toimintaan. Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus ja kunnan strategiset tavoitteet.

### *Kunnan talous*

Kunnan talous on vakaalla pohjalla. Kunta tarjoaa asukkailleen laadukkaat lähipalvelut kustannustehokkaasti. Strategisten päämäärien saavuttamiseksi ja vetovoiman lisäämiseksi palvelurakenteeseen ja -valikoimaan etsitään omaleimaisia ratkaisuja.

### **Työssä jaksaminen**

Huolehdimme, että kunnan työntekijät jaksavat työssään.

Lupaamme:

*Kaikille pidetään kehityskeskustelut ja työtyytyväisyyskysely tehdään vuosittain.*

### **Tekemisen meininki**

Arvostamme ja tuemme henkilöstöä sekä innovatiivisuutta ja kykyä kehittää kunnan palveluja.

Lupaamme:

*Palvelukyselyiden tulokset analysoidaan ja palveluita kehitetään.*

### **Osaaminen ja jatkuva kehittäminen**

Huolehdimme, että osaamista kehitetään ja tieto kulkee organisaatiossa.

Lupaamme:

*Koulutuspäiviä seurataan ja työntekijöitä motivoidaan kehittämään omaa osaamistaan.*

### **Kunnan talous**

Huolehdimme, että talous pysyy tasapainossa.

Lupaamme:

*Kunnan taseeseen ei kerry alijäämää.*

### **Omistajaohjaus**

Konserniohjeet pidetään ajan tasalla.

Lupaamme:

*Omistajaohjauksella tuetaan kunnan strategisia tavoitteita.*

*Kunnan vuokra-asuntotarjonta pidetään kilpailukykyisenä.*



**VOIMA-  
VARAT**

## Toimintaympäristö

Isoakyröä markkinoidaan osana Länsi-Suomea ja Vaasa-Seinäjoen talousalueen keskipisteenä. Isossa-kyrössä on vaikuttava historia, mielenkiintoisia tarinoita, ainutlaatuinen jokimaisema sekä erilaisia menestyviä tapahtumia. Tulemme strategian mukaisesti parantamaan Kyrönjoen maisema-alueita sekä alueen matkailu- sekä virkistyskäyttöä.

Raide- ja bussiliikenteen hyvä toimivuus on yksi tärkeistä tekijöistä alueemme elinvoimaisuudelle. Liikenneyhteyksien ja -turvallisuuden parantamiseksi kunta pitää seuraavien valtion hankkeiden toteuttamista tärkeänä: Vt 18:n ja keskustan sisääntulotien eritasoristeyksen rakentaminen sekä rautatien eritasojärjestelyt Tervajoen asemansseudulla yhteistyössä valtion kanssa.



# TOIMINTAYMPÄRISTÖ

### **Kyrönjoki**

Kyrönjoen komiat maisemat ovat kuntalaisten ja matkailijoiden ilona.

Lupaamme:

*Parantaa "Kyrönjoki – Kyröläästen joki" -arvokkaita maisema-alueita.*

### **Historia**

Historia elää entistä voimakkaammin Isossakyrössä.

Lupaamme:

*Korostaa tarinoitamme ja vahvaa historiaamme markkinoinnissamme.*

### **Logistiikka**

Huolehdimme, että Isokyrö säilyy logistisesti erinomaisena kuntana.

Lupaamme:

*Kehittää bussi- ja raideliikennettä sekä vaikuttaa liikenneväylien parantamiseen.*

### **Itsenäisyys**

Huolehdimme, että Isollakyröllä on aitoa elinvoimaa.

Lupaamme:

*Isokyrö pysyy itsenäisenä kuntana.*

## Strategian arviointi

Strategian vaikutusten arviointia ja onnistumista seurataan vuosittain, jolloin voidaan ennakoida tarve päivittää strategiaa. Strategian tavoitteita ja mittareita arvioidaan samanaikaisesti talousarvion ja tilinpäätöksen laatimisen ja hyväksymisen yhteydessä. Strategian ohjauksesta ja toteuttamisesta vastaavat kunnanvaltuuston johdolla luottamushenkilöt yhdessä kunnan johtoryhmän kanssa.

Isokyrö -hengellä varmistamme strategian arvojen ja tavoitteiden toteutumisen.

Tavoitteena on, että kunnanvaltuusto hyväksyy Isonkyrön kunnan strategian loppuvuonna 2019.

## Kunnan talous

Tunnuslukujen kehitys viime vuosina ja suunnittelukaudella:

	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Verotulot, milj. €	14,01	14,71	15,40	15,74	15,44	15,06	15,34	15,18	15,33	15,48
Vero- prosentti	20,50	20,50	21,00	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50
Toimintakate, milj. €	-24,7	-25,6	-25,0	-25,5	-25,4	-25,6	-27,0	-26,9	-27,1	-27,3
Vuosikate, milj. €	1,05	0,95	2,16	2,23	2,94	2,60	1,16	1,16	1,31	1,33
Yli-/alijäämä milj. €	0,51	-0,16	0,92	1,10	1,81	1,61	0,01	0,04	0,02	0,18
Lainamäärä, € /asukas	1 524	1 530	1 125	888	515	401	835	865	1 121	1 219
Asukas- määrä	4 886	4 854	4 840	4 789	4 710	4 674				

Kunnan verotulojen sisältävät kunnallis- ja kiinteistöverot sekä osuuden yhteisöverosta. Tulo- ja kiinteistöveroprosenttien suuruudet vahvistetaan vuosittain. Toimintastrategialla pyritään siihen, että verotettava tulo asukasta kohti kasvaa vähintään saman verran kuin maassa keskimäärin.

Kunnalle perittäviä maksuja tarkistetaan säännöllisesti.

Kunnan kiinteistöjä myydään suunnitelmallisesti. Puun myyntiä kunnan metsistä jatketaan metsätalous-suunnitelman mukaisesti.

Tarkkaa taloudenpitoa jatketaan edelleen. Talousarvion hyväksymisen jälkeen kunnanhallitus antaa tarkemmat ohjeet talousarvion täytäntöönpanosta.

Suunnittelukaudella kunnan käyttömenoja sopeutetaan tuloihin toimintakatteen pienentämiseksi ja vuosikatteen ja ylijäämän kasvattamiseksi.

Tulosvastuuta ja tavoitteellista työskentelyä ohjataan tehtävätasolle kunnanvaltuuston hyväksymällä talousarviolla. Lautakunnat hyväksyvät tulostavoitteet tulosyksiköittäin. Tarkemmat tulostavoitteet ja voimavarat jaetaan esimiesten ja vastuuhenkilöiden välisissä tulos- ja kehittämiskeskusteluissa.

Tulostietoisuutta lisätään henkilöstön koulutuksella, ohjauksella ja tiedonkulkua parantamalla. Henkilöstön vaikutusmahdollisuuksia kehitetään yhteistoimintamenettelystä tehdyn sopimuksen mukaisesti.

## *Hyvinvointikertomus ja hyvinvointisuunnitelma*

Isonkyrön kunnassa laaja hyvinvointikertomus valmistellaan kerran valtuustokaudessa ja sen tavoitteita ja toimenpiteitä päivitetään vuosittain osana talousarvioprosessia. Tavoitteiden toteutumista seurataan tilinpäätöksen yhteydessä.

## **Talousarvion sitovuus ja erityisohjeet**

### *Sitovuus*

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaiset valtuuston hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Määrärahat ja tuloarviot voidaan talousarviossa määrätä sitoviksi joko brutto- tai nettoperiaatteen mukaan. Nettoperiaatella tarkoitetaan talousarvion tulojen ja menojen erotuksena saatavaa määrärahaa tai tuloarviota.

Talousarvion 2019 sitovat erät:

- Investointiosa: investointikohteittain menot. Toimivaltaisella viranomaisella on erikseen merkityissä hankkeissa valtuus tarkistaa hankintamenon jaksottamista kokonaiskustannusarvion rajoissa.
- Käyttötalousosa: tehtäväalueen toimintatulot ja toimintamenot, poislukien tukipalveluyksikkö, jossa toimintamenot. Tehtävätasolle annetut tavoitteet ovat sitovia tavoitteita sekä mittareina, suoritämäärinä, tunnuslukuina että sanallisina tavoitteina. Vesihuoltolaitoksen kohderahoitteen tehtävän käyttötalousosassa sitova erä on Tilikauden tulos.

### Investointiosa

Investointiosaan budjetoidaan yli 10 000 euron aktivoitavat menot. Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston suunnitelman mukaisia poistoja koskevan yleisohjeen (2016) mukaan:

”Aktivoitavia ovat ne perusparannusmenot, jotka parantavat hyödykkeen tulon- tai palveluntuottamiskykyä alkuperäistä suuremmaksi. Hyödykkeen tulon- tai palveluntuottamiskyvyn voidaan katsoa kasvaneen, jos perusparannus johtaa

- hyödykkeen taloudellisen pitoajan ja hyödykkeen tuotantokapasiteetin kasvuun
- suoritteiden laadun merkittävään parantumiseen tai
- tuotantoprosessin kustannusten merkittävään vähentymiseen.

Korjaus- ja huoltomenot, joiden seurauksena hyödykkeen tulontuottamiskyky tai käyttö palvelutuotannossa voidaan säilyttää ennallaan, kirjataan yleensä syntymistilikauden kuluksi.

Edellä mainittuja kriteerejä sovelletaan perusparannusmenojen aktivointiedellytyksiä arvioitaessa.”

Investointien aktivointirajaa 10 000 euroa pienemmät hankinnat kirjataan hankintavuoden kuluksi. Vuoden aikana investointiosaan budjetoidut hankkeet saattavat alittaa tämän aktivointirajan. Nämä menot pitää kirjata käyttötalouden kuluksi ja määräraha on siirrettävä investointiosasta käyttötalousosaan. Vastaavasti käyttötalousosan puolella voi olla sellaisia yli 10 000 euron menoja, jotka pitää aktivoida ja kirjata investointeihin. Näissä molemmissa kyseessä on määrärahan ns. tekninen muutos, johon ei sisälly asian eikä sisällön muutosta. Nämä määrärahasiirtopäätökset käyttötalousosan ja investointiosan välillä tekee hallintojohtaja. Muutoksesta on tiedotettava asianosaista palvelualueita.

### *Toimielimien rooli tavoiteasetannassa*

Kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen tehtävä kunnan talouden ja toimintojen ohjauksessa on tavoitteiden asettaminen ja resurssien jako eri tehtäville. Tällöin päätetään myös toimintojen painopistealueista.

Kunnanvaltuuston alaisuudessa toimii tarkastuslautakunta. Tarkastuslautakunta ohjaa kunnan ammattilintarkastusta, arvioi onko kuntaa johdettu ja kunnan asioita hoidettu laadullisten tavoitteiden mukaisesti

ja tehokkaasti, onko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.

Lautakuntien tehtävänä on kunnanvaltuuston asettamien tavoitteiden pohjalta päättää eri tulosyksikön tavoitteista, jakaa näille määrärahat tehtäväalueiden sisällä sekä päättää toimintojen vastuuhenkilöistä. Lisäksi lautakuntien tehtävänä on valvoa tavoitteiden toteutumista ja voimavarojen käyttöä.

Lautakunnat tekevät talousarvioesitysten yhteydessä esityksensä tehtävien tavoitteista kunnanvaltuustolle. Tavoiteasettelua ja mittaukseen liittyvää arviointijärjestelmää kehitetään yhteistyössä kunnanvaltuuston, -hallituksen, lautakuntien ja johtavien viranhaltijoiden kanssa. Kunnan strategiaan tavoitteisiin liittyen käydään laajapohjaista arvokeskustelua iltakoulujen ja seminaarien yms. muodossa.

### *Tavoitteiden toteutumisen seuranta*

Lautakunnat huolehtivat siitä, että kunnanvaltuuston tehtäviin päättämät tavoitteet toteutuvat mahdollisimman hyvin annettujen määräraha-, henkilöstö- ym. voimavarojen puitteissa. Tehtävien tavoitteiden lisäksi palvelujen tulee edistää kunnan strategisia tavoitteita, asukasmäärän lisääntymistä ja elinkeinojen kehittymistä.

Lautakuntien tulee seurata voimavarojen käyttöä ja tavoitteiden saavuttamista raporttien pohjalta ja tehdä näiden johdosta tarvittavia päätöksiä. Lautakuntien tulee saattaa mahdolliset talousarvion ylitykset kunnanhallituksen käsittelyyn ennakolta tai viivytyksettä ylityksen havaittuaan.

Lautakuntien tulee käyttösuunnitelmien hyväksymisen yhteydessä antaa tulostasolle tavoitteet ja jakaa niitä varten määrärahat ja muut voimavarat.

Käyttösuunnitelmien hyväksymisen yhteydessä lautakuntien pitää yksilöidä hankintojen ja muiden toimenpiteiden delegointi hallintosäännön määräykset huomioon ottaen niin tarkasti, ettei epäselvyyksiä oikeuksista ja velvollisuuksista synny. Olosuhteiden muuttuessa tai saadun palautteen perusteella lautakuntien tulee tehdä tarvittavat oikaisutoimenpiteet sekä tavoitteisiin että voimavarojen jakoon.

Lautakunnat käsittelevät talousarviovuoden aikana vastuuhenkilöiden laatimat raportit toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta sekä toimittavat ne kunnanhallitukselle. Esimiestyössä tavoitteita ja työsuorituksia arvioidaan järjestelmällisesti kehityskeskusteluissa päivittäisjohtamisen lisäksi.

Lautakunnat, esittelijät, osastopäälliköt ja palvelupäälliköt valvovat toimialallaan tehtyjen sopimusten noudattamista ja ajantasaisuutta.

### *Sisäinen valvonta ja riskien hallinta*

Kunnan sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa noudatetaan kunnanvaltuuston 13.10.2014 § 29 hyväksymiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita sekä kunnanhallituksen 14.4.2015 § 74 hyväksymiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeita.

### *Lainanoton enimmäismäärä*

Lainanoton enimmäismääräksi vahvistetaan **3 370 000** euroa.



## Tavoitteiden asettaminen konsernijohtolle ja kunnan edustajille tytäryhteisössä

Konserniohjausta suoritetaan konserniohjeiden lisäksi antamalla ohjeita kunnan edustajille konserniyhtiöiden hallinnossa, seuraamalla yhtiöiden ja yhteisöjen raportointia sekä tekemällä aloitteita ja esityksiä. Konserniohjeet on päivitetty vuonna 2017.

Kunnanhallitus nimeää erikseen edustajat konserniyhtiöiden yhtiökokouksiin sekä antaa ohjeet hallitusten jäsenten valinnasta tärkeimpien konserniyhtiöiden hallituksiin. Kunnan ja konserniyhtiöiden välistä yhteistyötä ja toiminnan ja talouden yhteensopivuutta seurataan jatkuvasti. Tytäryhtiöiden johto raportoi kunnanhallitukselle vuosittain.

### *Isonkyrön kunnan asettamat tavoitteet Isonkyrön Asuntovuokraus Oy:lle*

Isonkyrön Asuntovuokraus Oy tukee kuntaa asuntostrategian toteutuksessa ja tekee yhteistyötä kunnan kanssa rahoitushuollossa, riskien hallinnassa, henkilöstöpolitiikassa ja hankintatoimessa siten, että osakeyhtiössä noudatetaan samoja periaatteita kuin kunnassa. Isonkyrön Asuntovuokraus raportoi kunnanhallitukselle sekä toimittaa kunnalle taloussuunnitelman ja tilinpäätösasiakirjat. Tavoitteena on yhtiön tuloksen kehittäminen, investointikyvyn lisääminen ja omavaraisuusasteen nostaminen.

Isonkyrön Asuntovuokraus Oy:n omistajapoliittisena linjauksena on, että vuokra-asuntojen tarjonta vastaa parhaalla mahdollisella tavalla myös tulevaisuuden vaatimuksia. Kiinteistöjen kunnossapidosta on huolehdittava suunnitelmallisesti. Korjaussuunnitelmasta kunnanhallitus tarvittaessa antaa erillisen ohjeen. Vuokratason määrittelyssä on otettava huomioon rahoitustarpeet ja yleinen vuokrataso sekä mahdollisuuksien mukaan sitoutuneen pääoman korko. Asuntojen määrää ja huoneistorakennetta on tarkasteltava vuosittain. Kiinteistöt tulee vakuuttaa täydestä arvosta, myös keskeytysvahinkojen varalta. Tavoitteena on, että sekä Isonkyrön Asuntovuokraus Oy:n asuntojen että kunnan suoraan omistamien asuntojen käyttöaste on 95 %.

### *Isonkyrön kunnan asettamat tavoitteet Isonkyrön Lämpö Oy:lle*

- kilpailukykyisen lämmitysenergian tuottaminen ja jakelu keskustaajamassa
- kotimaisen lähipolttoaineen hyödyntäminen
- taloudellisen omavaraisuuden kohottaminen pitkällä tähtäimellä
- sijoitetulle pääomalle korkotuotto 1 %

### *Isonkyrön kunnan asettamat tavoitteet Kyrönmaan Jätevesi Oy:lle*

- lupaehtojen mukaiset puhdistustulokset
- kustannustehokkuuden ylläpitäminen
- sijoitetulle pääomalle korkotuotto 1 %
- toteutetaan Isonkyrön kunnan alueelta tulevien jätevesien mittaaminen kunnan rajalla

## TOIMENPIDEOHJELMA

Kuntalain 110.3 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Isonkyrön kunnalla ei ole taseessa kattamatonta alijäämää. Vuoden 2017 tilinpäätöksen ylijäämä mukaan lukien taseessa on ylijäämää 9,97 miljoonaa euroa.

## HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Henkilöstösuunnitelma 2019-2021					
Palvelualue Tehtävänimike / vakanssi	Vakinainen henkilöstö lkm 31.12. 2018	Muutokset luku- määrässä 2019	Vakinainen henkilöstö lkm 31.12. 2019	Muutokset luku- määrässä 2020	Muutokset luku- määrässä 2021
<b>Kunnanjohtaja</b>	1		1		
<b>HALLINTOPALVELUT</b>					
Hallintojohtaja	1		1		
Palkkasihteeri	1	-1	0		
Toimistos sihteeri	2		2		
ICT-asiantuntija	1		1		
<b>HALLINTOPALVELUT YHTEENSÄ</b>	<b>5</b>	<b>-1</b>	<b>4</b>		
<b>PERUSTURVAPALVELUT</b>					
<b>Hallinto</b>					
Perusturvajohtaja	1		1		
Sosiaalityöntekijä	2		2		
Perhetyöntekijä	1		1		
Sosiaaliohjaaja	2		2		
Psykiatrinen sairaanhoitaja	1		1		
Toimistos sihteeri	1		1		
<b>Hallinto yhteensä</b>	<b>8</b>	<b>0</b>	<b>8</b>		
<b>Palvelukeskus</b>					
Palvelukeskuksen johtaja	1		1		
Osastosihteeri	1		1		
<b>Kotipalvelu</b>					
Kotipalvelun ohjaaja	1		1		
Kodinhoitaja/lähihoitaja	17		17		
Kotiavustaja	1		1		
<b>Kotipalvelu yhteensä</b>	<b>19</b>	<b>0</b>	<b>19</b>		
<b>Palvelukoti</b>					
Sairaanhoitaja	1		1		
Lähihoitaja	17		17		
Hoitoapulainen	1		1		
<b>Palvelukoti yhteensä</b>	<b>19</b>	<b>0</b>	<b>19</b>		
<b>Hoivaosasto</b>					
Sairaanhoitaja	6		6		
Lähihoitaja	14		14		
<b>Hoivaosasto yhteensä</b>	<b>20</b>	<b>0</b>	<b>20</b>		
Lähihoitaja (varahlö)	5		5		
<b>Palvelukeskus yhteensä</b>	<b>65</b>	<b>0</b>	<b>65</b>		
<b>PERUSTURVAPALVELUT YHTEENSÄ</b>	<b>73</b>	<b>0</b>	<b>73</b>		

Palvelualue Tehtävänimike / vakanssi	Vakinainen henkilöstö lkm 31.12. 2018	Muutokset luku- määrässä 2019	Vakinainen henkilöstö lkm 31.12. 2019	Muutokset luku- määrässä 2020	Muutokset luku- määrässä 2021
<b>SIVISTYSPALVELUT</b>					
<b>Hallinto</b>					
Johtava rehtori	1		1		
Hallintosihteeri	1		1		
<b>Hallinto yhteensä</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>2</b>		
<b>Päivähoito</b>					
Varhaiskasvatusjohtaja	1		1		
Perhepäivähoitaja, ryhmis	18		18		
Perhepäivähoitaja, koti	8		8		
Varhaiskasvatuksen aluevastaava	2		2		
Lastentarhanopettaja	3		3		
Lastenhoitaja	3		3		
Kiertävä erityislastentarhanopettaja	1		1		
Ryhmäkohtainen avustaja	1		1		
Päiväkotihuoltaja, osa-aik.	1		1		
<b>Päivähoito yhteensä</b>	<b>38</b>	<b>0</b>	<b>38</b>		
<b>Perusopetus ja lukio</b>					
Alakoulu luokanopettaja	17	-1	16		
Alakoulu tuntiohjaaja	2		2		
Alakoulu koulunkäynninohj. osa-aik.	6		6		
Yhtenäiskoulun apulaisrehtori	1		1		
Yläkoulu lehtori	14		14		
Yläkoulu erityisluokanopettaja	1		1		
Yläkoulu tuntiohjaaja	2		2		
Yläkoulu/lukio toimistosihteeri	1		1		
Yläkoulu koulunkäynninohj. osa-aik.	2		2		
Yhteinen koulunkäynninohjaaja, osa-aik.	1		1		
Lukio lehtori	9		9		
Yht. erityisopettaja	3		3		
Yht. erityisluok.opett. (1-6 lk)	1		1		
Koulupsykologi	1		1		
Nuorisokuraattori	1		1		
Iltapäivätoiminnan ohjaaja	1		1		
Iltapäivätoiminnan ohjaaja osa-aik.	1		1		
<b>Perusopetus ja lukio yhteensä</b>	<b>64</b>	<b>-1</b>	<b>63</b>		
<b>SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ</b>	<b>104</b>	<b>-1</b>	<b>103</b>		

Palvelualue Tehtävänimike / vakanssi	Vakinainen henkilöstö lkm 31.12. 2018	Muutokset luku- määrässä 2019	Vakinainen henkilöstö lkm 31.12. 2019	Muutokset luku- määrässä 2020	Muutokset luku- määrässä 2021
<b>HYVINVOINTIPALVELUT</b>					
Kirjasto- ja vapaa-aikatoimenjohtaja	1		1		
Kirjastovirkailija	3		3		
Kulttuurisihteeri, osa-aik.	1		1		
Vapaa-aikaohjaaja	1		1		
Uinninvalvoja-kassatyöntekijä, kokoaik.	2		2		
Uinninvalvoja-kassatyöntekijä, osa-aik.	1		1		
Etsivä nuorisotyöntekijä	1		1		
<b>HYVINVOINTIPALVELUT YHTEENSÄ</b>	<b>10</b>	<b>0</b>	<b>10</b>		
<b>TEKNISET PALVELUT</b>					
<b>Tekninen ja ympäristö sekä vesihuoltolaitos</b>					
Tekninen johtaja	1		1		
Rakennustarkastaja	1		1		
Insinööri		1	1		
Kunnanrakennusmestari	1		1		
Asuntosihteerisiännöitsijä	1		1		
Toimistosihteerisi	2		2		
Vesilaitostyöntekijä	1		1		
Putkiasentaja	1		1		
<b>Tekninen ja ympäristö sekä vesihuoltolaitos</b>	<b>8</b>	<b>1</b>	<b>9</b>		
<b>Tukipalveluyksikkö</b>					
Palvelupäällikkö	2		2		
Huoltomies	4		4		
Puutarhuri	1		1		
Siivoustyönohjaaja	1	-1	0		
Siivoaja	9	1	10		
Ruokapalveluesimies	2		2		
Ruokapalveluvastaava	2		2		
Ruokapalvelutyöntekijä	8		8		
<b>Tukipalveluyksikkö yhteensä</b>	<b>29</b>	<b>0</b>	<b>29</b>		
			0		
<b>TEKNISET PALVELUT YHTEENSÄ</b>	<b>37</b>	<b>1</b>	<b>38</b>		
			0		
<b>KOKO KUNTA YHTEENSÄ</b>	<b>230</b>	<b>-1</b>	<b>229</b>		

**KÄYTTÖTALOUSOSA**

Toimielin: Kunnanhallitus

**Toiminta-ajatus:**

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä kunnanvaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua ja käyttää sen puhevaltaa.

Kunnan luottamustoimielimistä kunnanvaltuusto, tarkastuslautakunta ja kunnanhallitus sekä sen asettamat toimikunnat ja jaostot kuuluvat yleishallinnon ja talouden tehtäväalueelle. Keskeisimpiä tehtäviä ovat kunnanvaltuuston ja -hallituksen asioiden valmistelu ja täytäntöönpano sekä asianhallinta, puhelinvaihteen hoitaminen ja neuvonta sekä kunnan talous-, henkilöstö- ja tietohallinto.

Yleishallinnon ja talouden tehtäviin kuuluvat kunnan yleis-, talous-, työsuojelu-, henkilöstö- ja tietohallinto sekä lakisääteisten vaalien järjestelytehtävät.

Työterveyshuollon ja tyky-toiminnan sekä kohdentamattomien eläkemenoperusteisten KuEI-maksujen kustannukset on keskistetty yleishallinnon ja talouden tehtäväalueelle.

Tehtäväalueen asiakaspalveluiden ostoihin kuuluvat pelastustoimen tehtävät, jotka hankitaan alueelliselta pelastuslaitokselta sekä maaseutuelinkeinoviranomaisen palvelut, jotka ostetaan Seinäjoen kaupungilta.

Lakisääteisten vaalien ennakkoäänestyksen, koti- ja laitosaänestyksen ja varsinaisen vaalipäivän käytännön järjestelyt. Vaaleista tiedottaminen ja vaalihenkilöiden kouluttaminen.

**Tehtäväalue: Yleishallinto ja talous**

Kustannuspaikat: 10000–11500, 13100

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus (kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet):

Toimielinten ja palvelualueiden palvelu hallinto-, talous-, henkilöstö-, ja tietohallintoasioissa. Vaalien järjestäminen vaalilain ja säädösten mukaan aikataulussaan.

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	Tavoitetaso		
			2019	2020	2021
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>					
Talousarvio valmistuu ajallaan, viim. joulukuussa	11/2017	12/2018	12/2019	12/2020	12/2021
Talouden ajantasainen kuukausiraportointi	pääsäänt. 1/kk	1/kk	1/kk	1/kk	1/kk
Talouden osavuosisikatsaukset tammi-huhti ja tammi-elo	2 kpl/v	2 kpl/v	2 kpl/v	2 kpl/v	2 kpl/v
Tasekirja valmistuu ajallaan, 31.3. mennessä	khall 27.3.	31.3.	31.3.	31.3.	31.3.
Toimivat tietojärjestelmät, häiriöt yli 60 min, kpl	0	0	0	0	0
2019 Eduskuntavaalit, äänestysaktiivisuus suurempi kuin eduskuntavaaleissa 2015			>71,8 %		
2019 Europarlamenttivaalit, äänestysaktiivisuus suurempi kuin europarlamenttivaaleissa 2014			>43,2 %		

Henkilöstöä koskevat tavoitteet (hallinto- ja elinkeinopalvelut) Kehityskeskustelujen toteuttaminen 100 % Koulutuspäiviä/hlö (vak.+määräaik. 31.12.)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
		2	2	2	2
Perustelut  Haasteet ja epävarmuustekijät: Maksuvalmiuden pitäminen tyydyttävänä. Vaalisalaisuuden turvaaminen pienillä äänestysalueilla. Mahdollisesta Sote- ja maakuntauudistuksesta johtuvat talous- ja henkilöstöpalveluiden tehtävien laajuuden väheneminen. Sote- ja maakuntauudistuksen toteutuessa järjestetään maakuntavaalit. Kunnanhallitus on esittänyt Valtioneuvostolle, että Isonkyrön kunta liitettäisiin 1.1.2020 Etelä-Pohjanmaan maakuntaan.  Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet: Kunnanhallitus tukee poliittisen johdon ja johtoryhmän kouluttautumista uudenlaisen kuntakentän toimintamalleja varten. Ulkoisen ja sisäisen viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen. Tietojärjestelmien kehittämistä jatketaan ja verkkosivut pidetään ajan tasalla. Talouden tasapaino: menojen hallitseminen, tulopohjan riittävyys Kunnan elinvoimaisuus: aktiivinen, kehittyvä ja positiivinen kuntakuva Johtamisen kehittäminen: toimielintyöskentely, johtajuuden vahvistaminen, työhyvinvointi Palveluiden kehittäminen: palveluiden saatavuus, laadukkuus ja monipuolisuus Osaamisen kehittäminen Digitalisaation hyödyntäminen täysmääräisesti. Henkilöstöhallinnon tietojärjestelmien kehittäminen edelleen ja palvelun ulkoistaminen. Vaalien käytännön järjestelyt ja ennakoäänestyksen järjestäminen.  Voimavarojen riittävyys (Henkilöstöressurit, toimitilat ym.): Toimitilat asianmukaiset. Henkilöstöriskiä on pienennetty, mutta henkilöstön sijaistaminen osin edelleen haasteena.  Taloussuunnitelmavuosissa ei ole varauduttu mahdolliseen sote- ja maakuntauudistukseen. Uudistus vaikuttaisi mm. pelastuslaitoksen ja maaseutuhallinnon menojen sekä Pohjanmaan liiton jäsenmaksuosuusmenon poistumiseen. Lisäksi uudistus pienentäisi hallintopalveluiden talous- ja henkilöstöhallinnon menoja sekä työterveyshuollosta aiheutuvia menoja ja tuloja.					

	Edv.arvio	Ehdotus	ARVIO	Muutos	Ts1	Ts2
ulk./sis.	2018	2019	2019	%	2020	2021
Yleishallinto ja talous						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT	58 000	48 000	48 000	-17,2	48	48
TOIMINTAKULUT	-1 748 212	-1 748 054	-1 753 490	0,3	-1 767	-1 781
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 690 212	-1 700 054	-1 705 490	0,9	-1 719	-1 733
VUOSIKATE	-1 690 212	-1 700 054	-1 705 490	0,9	-1 719	-1 733
Poistot ja arvonalentumiset	-41 385	-4 534	-4 534	-89	-24	-24
TILIKAUDEN TULOS	-1 731 597	-1 704 588	-1 710 024	-1,2	-1 743	-1 757
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 731 597	-1 704 588	-1 710 024	-1,2	-1 743	-1 757

Toimielin: Elinkeino- ja kaavoitusjaosto

Toiminta-ajatus:

Elinkeinotoimen keskeinen tehtävä on neuvonnan järjestäminen toimiville ja aloittaville yrityksille, kaavoitus- ja maankäyttöasioiden valmistelu, tonttitarjonnasta huolehtiminen, hyvän yritysilmaston ylläpito ja kunnan markkinointi sekä matkailun kehittäminen.

**Tehtäväalue: Elinkeinopalvelut**

Kustannuspaikat: 12000–12010

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus (kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet):

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	Tavoitetaso		
			2019	2020	2021
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>					
Isonkyrön työttömyysaste (31.12.)	8,6	<9	<7	<7	<6
Yrityskanta	389	397	400	410	420
<i>Tuotantotavoitteet</i>					
Yrityskäynnit, omat		20	20	22	24
Yrityskäynnit, Vasek Oy	120	200	130	140	150

Perustelut

Haasteet ja epävarmuustekijät:

Yleinen taloustilanne vaikuttaa yritysten kehittymiseen ja kasvamiseen. Yritysten taloudellinen tilanne on yleisesti parantunut ja yritysinvestoinnit ovat elpyneet merkittävästi. Ulkopuolisen rahoituksen saamisen haasteet korostuvat perustettavissa yrityksissä. Osaavan työvoiman saatavuus on monen toimivan yrityksen kehityksen suurimpia haasteita.

Väestön ja työpaikkojen keskittyminen suurempiin kasvukeskuksiin on haaste. Kunnan haasteena on väkiluvun laskun pysäyttäminen ja sen jälkeen pääsy kasvu-uralle. Tämä edellyttää, että niin kunnan kuin yritystenkin tuottamat palvelut ovat laadukkaita.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet:

Elinkeinoelämän kehittämisen keskeisenä tavoitteena on yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen. Yritysneuvonnan painopiste on perusneuvonnan lisäksi sukupolven vaihdoksissa ja muissa yritys-toiminnan siirroissa toiminnan jatkajalle. Yksityistä palvelutuotantoa vahvistetaan ja valmennetaan toimimaan maakunnan palveluntuottajina.

Markkinointistrategian tavoitteena on lisätä kunnan vetovoimaisuutta ja näin kasvattaa asukkaiden, yritysten sekä matkailijoiden määrää. Lisäksi markkinointiviestinnällä kehitetään paikallista asukas- ja yritysilmapiiriä sekä suhteita sidosryhmiin ja verkostoihin. Markkinointistrategia valmistuu vuoden 2019 aikana. LED-taululla valtatie varressa saadaan sekä kunnalle että yrityksille lisänäkyvyyttä.

Yrittäjäkasvatus on osa lukion ja perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Yrittäjyyskasvatuksen työkaluilla kannustetaan nuoria työllistämään itsensä ja näin luomaan Isonkyröön uusia palveluita ja työpaikkoja.

Lisäksi kunta pitää aktiivisesti yhteyttä kunnassa toimiviin yrityksiin tekemällä mm. henkilökohtaisia yritysvierailuja sekä järjestämällä yrittäjille suunnattuja tilaisuuksia.

Kunta harjoittaa aktiivista elinkeinopoliittista yhteistyötä muun muassa VASEK Oy:n, Osuuskunta Viexpon, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, maakuntaliittojen, yrittäjä- ja tuottajajärjestöjen, YHYRES-kehittämisyhdistys ry:n yhteistyön kautta. Yhteistyö pitää sisällään seudun markkinoinnin sekä yhteisen edunvalvonnan tehtäviä. Myös kunnan muut palvelualueet toteuttavat oman sektorinsa osalta yrityksiin suunnattua neuvontaa ja tiedottamista tarpeen mukaan.

Voimavarojen riittävyys (Henkilöstöressurit, toimitilat ym.):

	<b>Edv.arvio</b>	<b>Ehdotus</b>	<b>ARVIO</b>	<b>Muutos</b>	<b>Ts1</b>	<b>Ts2</b>
<b>ulk./sis.</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2019</b>	<b>%</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>
Elinkeinopalvelut						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT		6 360	6 360	100	6	6
TOIMINTAKULUT	-193 094	-195 140	-195 840	1,4	-197	-199
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-193 094	-188 780	-189 480	-1,9	-191	-193
VUOSIKATE	-193 094	-188 780	-189 480	-1,9	-191	-193
TILIKAUDEN TULOS	-193 094	-188 780	-189 480	-1,9	-191	-193
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-193 094	-188 780	-189 480	-1,9	-191	-193



Toimielin: Perusturvalautakunta

Toiminta-ajatus: Perusturvan hallinnon tehtäväalueeseen kuuluu perusturvalautakunnan, vammais- ja vanhusneuvoston työskentely. Toiminta-ajatuksena on edistää kuntalaisten sosiaalista ja terveydellistä hyvinvointia sekä järjestää taloudellisesti tarpeenmukaisia palveluja.

## Tehtäväalue: Perusturvan hallinto

Kustannuspaikat: 030000

Tilivelvollinen: Perusturvajohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus (kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet): Hallinnon tehtävänä on sosiaalipalvelujen ja toimeentuloturvan suunnittelu, ohjaus ja palvelujen kehittäminen sekä vahva yhteistyö perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon toteuttajien kanssa palvelujen suunnittelussa, kehittämisessä sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteensovittamisessa.

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP	TA	Tavoitetaso		
	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>					
Päätösten pitävyyttä oikeusasteissa seurataan, päätökset toteutuvat 99%:sti	99	99	99	99	99
Yksityisten sosiaalipalveluiden tuottajien määrä Isossakyrössä	34	25	35	36	37
<i>Henkilöstöä koskevat tavoitteet (peruspalvelut)</i>					
Kehityskeskustelujen toteuttaminen 100%	100	100	100	100	100
Koulutuspäiviä/hlö (vak.+määräaik 31.12.)	4,08	3	3	3	3

### Perustelut

Haasteet ja epävarmuustekijät: Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenne uudistus (Sote) ja maakuntauudistus. Hoivaosaston tulevaisuus. Perusterveydenhuollon työntekijöiden saatavuus sekä sijaisten saaminen sosiaalipalveluihin. Sosiaali- ja terveys palvelujen säilyminen kunnassa.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet: Valmistautuminen mahdolliseen maakunta ja Sote-uudistukseen. Toimintatapojen vieminen lähelle maakunnallista toimintatapaa niin paljon kuin se on mahdollista kustannustehokkuus ja vaikutuksellinen työtapu huomioiden. Kehittää edelleen sosiaalipalvelujen kaikkia osa-alueita. Edistää henkilöstön työhyvinvointia, työssä jaksamista ja mahdollistaa riittävä täydennyskoulutus. Onnistunut yhteistyö eri tahojen kanssa sekä palvelujen ja hoitoketjujen toimivuuden varmistaminen. Vastuulliset valinnat päivittäin. Ulkoisen ja sisäisen viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen.

Voimavarojen riittävyys (Henkilöstöresurssit, toimitilat ym.)

Määräaikainen sosiaaliohjaaja lapsiperheiden sosiaalityöhön.

	<b>Edv.arvio</b>	<b>Ehdotus</b>	<b>ARVIO</b>	<b>Muutos</b>	<b>Ts1</b>	<b>Ts2</b>
<b>ulk./sis.</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2019</b>	<b>%</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>
Perusturvan hallinto						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTAKULUT	-42 634	-44 123	-49 172	15,3	-49	-50
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-42 634	-44 123	-49 172	15,3	-49	-50
VUOSIKATE	-42 634	-44 123	-49 172	15,3	-49	-50
Poistot ja arvonalentumiset	-4 500			-100		
TILIKAUDEN TULOS	-47 134	-44 123	-49 172	4,3	-49	-50
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-47 134	-44 123	-49 172	4,3	-49	-50

Toimielin: Perusturvalautakunta

Toiminta-ajatus: Sosiaalipalvelujen tehtäväalueeseen kuuluvat: kotipalvelu, asumispalvelut, laitoshoido ja sosiaalityö. Sosiaalipalvelut edistävät ja ylläpitävät asiakkaiden ja yhteisön sosiaalista turvallisuutta, toimintakykyä, suoriutumista ja osallisuutta. Sosiaalitoimi tuottaa tai järjestää tarpeelliset peruspalvelut tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti sekä ehkäisee ja vähentää elämänlaatua rajoittavia haittoja ja sosiaalisia riskitekijöitä.

### Tehtäväalue: Sosiaalipalvelut

Kustannuspaikat: 31110,031120,031130,031140,031310, 031320, 031330,031340,031410,31415,031415,031420,031440-031441,031450,031460 ja 031510  
 Tilivelvollinen: Perusturvajohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus (kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet): Perusturvalautakunta vastaa kuntien vastuulle säädettyjen sosiaalipalveluiden järjestämisestä.

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	Tavoitetaso		
			2019	2020	2021
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>					
Sosiaalipalvelujen määräaikaisten toteutumisen:					
• Kiireellisen avun tarve arvioidaan välittömästi, toteutuu 100%	100	100	100	100	100
• Erityistä tukea tarvitsevan avuntarpeen selvitys aloitetaan viimeistään 7:tenä päivänä yhteydenotosta ja selvitys valmistuu 3kk:n sisällä	7/3	7/3	7/3	7/3	7/3
• Palvelutarpeen arvioinnit myös muilla valmistuu 3kk:n sisällä	3	3	3	3	3
Säännöllisen kotihoidon piirissä 13% 75-vuotta täyttäneistä	12,6	>13	>13	>13	>13
Omaishoidon tuen piirissä 5% 75-vuotta täyttäneistä	6,3	5	5	5	5
Yli 75-vuotiaita tehostetussa palveluasumisessa 5-6%	5,3	5	5	5	5
Yli 75-vuotiaista pitkäaikaisessa laitoshoidossa 3%	2,6	<3	<3	<3	<3
Hoivaosaston käyttöastetavoite 93%	88,41	>93	>93	>93	>93
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17 vuotiaat % vastaavanikäisestä väestöstä	0,5	<1	<1	<1	<1

Perustelut

Haasteet ja epävarmuustekijät:

Sote- ja maakuntauudistus. Valmisteilla olevat lait mm.: vammaispalvelulaki, asiakasmaksulaki sekä lapsenhuoltolaki. Ostopalveluiden hintojen nousu aiheuttaa kustannusvaikutuksia. Kotona hoidettavien ikäihmisten määrä lisääntyy ja asiakkaat ovat yhä haastavammin hoidettavia. Hoivaosaston tilanne: muutetaanko tehostetuksi asumispalveluysiköksi vai tuottaako yksityinen kyseistä palvelua Isossakyrössä tulevaisuudessa. Sosiaalipalveluiden asiakaskirjausten siirtyminen Kantaan. Lastensuojeluasiakkaiden määrä kasvussa. Asiakkaiden oikea sijoittuminen esim. jos päivystys painottuu Seinäjoelle riskinä se, että asiakkaat ohjautuvat helpommin Seinäjoen Tk-osastoille eikä Isonkyrön hoivaosastolle. Täyttämättömät lääkärin virat.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet:

Väestö ikääntyy ja palveluiden tarve kasvaa. Onnistuminen kotiinpäin tehtävässä työssä. Kotipalvelutyön kirjaaminen asiakkaan kotona. Palveluasumistoimintaa kehitetään tehostetun palvelutoiminnan lisäksi kevyemmän palveluasumisen suuntaan. Asiakasohjauksen ja perhetyön kehittäminen. Lapsiperheiden kotipalvelua on saatavilla. Onnistutaan moniammatillisessa yhteistyössä ja panostetaan varhaiseen puuttumiseen. Lastensuojelun asiakasmäärän väheneminen yhteistyöllä eri toimijoiden kanssa. Lasten asuminen, huolto, tapaaminen ja elatusasiat saadaan neuvoteltua sosiaalitoimistossa. Rai:n hankinta samaan aikaan muiden Etelä-Pohjanmaan kuntien kanssa. Sote-työryhmiin osallistuminen. Lapsi ja perhepalvelut (Lape)-hankkeen toimintamalli perhekeskusmalli otetaan käyttöön vuoden 2019 aikana. Vastuulliset valinnat päivittäin. Ulkoisen ja sisäisen viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen.

Voimavarojen riittävyys (Henkilöstöressurit, toimitilat ym. :

Sosiaaliohjaajan määrääikainen toimi lapsiperheiden sosiaalityöhön.

	<b>Edv.arvio</b>	<b>Ehdotus</b>	<b>ARVIO</b>	<b>Muutos</b>	<b>Ts1</b>	<b>Ts2</b>
<b>ulk./sis.</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2019</b>	<b>%</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>
Sosiaalipalvelut						
TUOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT	1 017 000	1 018 500	1 018 500	0,1	1 069	1 069
TOIMINTAKULUT	-7 279 594	-7 538 100	-7 388 816	1,5	-7 441	-7 495
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-6 262 594	-6 519 600	-6 370 316	1,7	-6 373	-6 426
VUOSIKATE	-6 262 594	-6 519 600	-6 370 316	1,7	-6 373	-6 426
Poistot ja arvonalentumiset	-5 900	-3 540	-3 540	-40	-2	-1
TILIKAUDEN TULOS	-6 268 494	-6 523 140	-6 373 856	1,7	-6 375	-6 427
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-6 268 494	-6 523 140	-6 373 856	1,7	-6 375	-6 427

Toimielin: Perusturvalautakunta

**Toiminta-ajatus:** Toimeentuloturvan tehtäväalueeseen kuuluvat: ennaltaehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki, kuntouttava työtoiminta ja Kelalle maksettavat pitkäaikaistyöttömien työmarkkinatukien kuntaosuudet. Toimeentulotuen tarkoituksena on turvata henkilön tai perheen vähintään välttämätön toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä.

### Tehtäväalue: Toimeentuloturva

Kustannuspaikat: 032010, 032011 ja 032012

Tilivelvollinen: Perusturvajohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus (kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet):

Tavoitteena on etsiä aktiivisesti eri yhteistyötahojen kanssa, erityisesti työvoimaviranomaisten kanssa, vaihtoehtoisia ratkaisuja työmarkkinatuen ja passiivisen toimeentulotuen tilalle. Tavoitteena on toimeentulotukihakemusten lakisääteisten käsittelyaikojen noudattaminen, tarvittaessa hakemusten täytön opastaminen ja oikeusasteissa kestävien päätösten teko.

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP	TA	Tavoitetaso		
	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>					
Toimeentulotukipäätökset tehdään 7 arkipäivän sisällä, toteutuu 100%	100	100	100	100	100
Kiireellisissä tilanteissa toimeentulotukipäätös tehdään kahden arkipäivän sisällä yhteydenotosta, toteutuu 100%	100	100	100	100	100
Toimeentulotuki, euroa/asukas	52,71	<65	<60	<60	<60
Gini-kerroin: tuloeromittari, mitä suurempi Gini-arvo on sitä epätasaisempi tulojako on isokyröläisten keskuudessa (0-100) Iso-kyrö/kokomaa	23,9/27,2	25.1	25.1	25.1	25,1
Kunnan osittain maksaman työmarkkinatuen piirissä olevien 300pv-alle1000pv työttömänä olleiden määrä	23	<20	<20	<20	<20
Kunnan osittain maksaman työmarkkinatuen piirissä olevien yli 1000pv työttömänä olleidenmäärä	21	<17	<17	<17	<17
Lisäpalkkatukipäätökset	2	3	3	3	3
Työmarkkinatuen kuntaosuus €/asukas	44,38	42	42	41	41

#### Perustelut

Haasteet ja epävarmuustekijät:

Yhteiskunnan talous- ja työllisyystilanteet vaikuttavat toimeentulotuen hakijoiden määrään ja pitkäaikaistyöttömiin. Kaikkien hallintokuntien yhteistyö kuntouttavan työtoimintapaikkojen löytymisen suhteen kunnassa. Palvelujen yksityistäminen vähentää kuntouttavan työtoimintapaikkoja. Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutus työllisyyspalveluihin. Kelan päätöksentekotapa perustoimeentulotuen osalta

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet:

Moniammatillisen yhteistyön säilyminen ja vahvistaminen eri toimijoiden kanssa. Asiakkaan elämänhallintaan liittyviä taitoja vahvistetaan. Vastuulliset valinnat päivittäin. Kelalle maksettavan pitkäaikaistyöttömien työmarkkinatukien kuntaosuuden pienentäminen.

Voimavarojen riittävyys (Henkilöstöresurssit, toimitilat ym.)

	<b>Edv.arvio</b>	<b>Ehdotus</b>	<b>ARVIO</b>	<b>Muutos</b>	<b>Ts1</b>	<b>Ts2</b>
<b>ulk./sis.</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2019</b>	<b>%</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>
Toimeentuloturva						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT	10 000	10 000	10 000		10	10
TOIMINTAKULUT	-366 000	-348 000	-293 000	-19,9	-295	-298
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-356 000	-338 000	-283 000	-20,5	-285	-288
VUOSIKATE	-356 000	-338 000	-283 000	-20,5	-285	-288
TILIKAUDEN TULOS	-356 000	-338 000	-283 000	-20,5	-285	-288
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-356 000	-338 000	-283 000	-20,5	-285	-288

Toimielin: Perusturvalautakunta

Toiminta-ajatus: Terveydenhuollon tehtäväalue sisältää perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon. Perusterveyden- ja ympäristöterveydenhuollon palvelut tuottaa Seinäjoen kaupunki ja erikoissairaanhoidon palvelut Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri. Terveydenhuolto edistää ja ylläpitää terveyttä ja toimintakykyä sekä vahvistaa kuntalaisen omaa vastuuta terveyden edistämässä ja sen ylläpitämässä kaikissa ikäryhmissä.

## Tehtäväalue: Terveydenhuolto

Kustannuspaikat: 034020, 034030 ja 034110

Tilivelvollinen: Perusturvajohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus (kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet):

Perusturvalautakunta seuraa sairaanhoidon, terveyden- ja ympäristöterveydenhuollon palvelujen käyttöä ja kehitystä sekä hoidonporrastusta. Varsinaiset toimintaan liittyvät tavoitteet sisältyvät terveyskeskuksen ja sairaalan suunnitelmiin.

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	Tavoitetaso		
			2019	2020	2021
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>					
Kelan sairastavuusindeksi	95,5	102	100	100	100
Terveydenhuollon edistämiseksi (TEA) perusterveydenhuollossa, pistemäärä	68	73	73	73	73
Erikoissairaanhoidon sakkopäivät	0	0	0	0	0
Terveyskeskuksen vuodeosastopäivät	2491	2491	2300	2300	2300
Psykiatrisen sairaanhoitajan asiakkaita	124	95	95	95	95
Seuraavat vertailu Isokyrö/kokomaa: Perusterveydenhuollon avohuollon kaikki lääkärikäynnit/1000	1544/1203	1565	1565	1565	1565
Aikuisten mtt avohoitokäynnit/1000 asukasta 18-vuotta täyttäneitä	238,6/518,1	450	230	200	200
Psykiatrian laitoshoidon hoitopäivät/1000 asukasta	90,2/211,5	100	90	90	90
<i>Tuotantotavoitteet</i>					

### Perustelut

Haasteet ja epävarmuustekijät:

Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutus. Erikoissairaanhoidon kustannusten ennakoiminen on haasteellista. Perusterveydenhuollon palvelujen pysyminen Isossakyrössä. Perusterveydenhuollon yhteistoimintasopimus on määräaikaisena voimassa vuoden 2020 loppuun saakka, jonka jälkeen se jatkuu toistaiseksi voimassaolevana kahden vuoden irtisanomisaikalla.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Lääkäripäivystyksen painotuksen pysyminen Isossakyrössä. Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannusvaikutusten seuranta. Kotiutusjärjestelmää erikoissairaanhoidosta terveyskeskukseen ja sieltä hoivaosastolle tai kotiin kehitetään. Palvelujen kysynnän kasvun hillitseminen yhteistyössä erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kanssa. Kuntalaisten tyytyväisyys terveyspalvelujen saatavuuteen ja toimivuuteen säilyy vähintään nykyisellä tasolla

Voimavarojen riittävyys (Henkilöstöresurssit, toimitilat ym.)

-

	<b>Edv.arvio</b>	<b>Ehdotus</b>	<b>ARVIO</b>	<b>Muutos</b>	<b>Ts1</b>	<b>Ts2</b>
<b>ulk./sis.</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2019</b>	<b>%</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>
Terveystenhoolto						
<b>TULOSLASKELMA</b>						
TOIMINTAKULUT	-9 778 335	-9 537 818	-9 563 907	-2,2	-9 639	-9 715
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-9 778 335	-9 537 818	-9 563 907	-2,2	-9 639	-9 715
VUOSIKATE	-9 778 335	-9 537 818	-9 563 907	-2,2	-9 639	-9 715
Poistot ja arvonalentumiset	-13 000	-13 704	-13 704	5,4	-14	-14
TILIKAUDEN TULOS	-9 791 335	-9 551 522	-9 577 611	-2,2	-9 653	-9 729
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-9 791 335	-9 551 522	-9 577 611	-2,2	-9 653	-9 729



Toimielin: Sivistyslautakunta

Toiminta-ajatus: Sivistyspalvelun tavoitteena on turvata Isonkyrön kunnan varhaiskasvatuksen ja opetuspalveluja käyttäville lapsille ja nuorille tasavertaiset mahdollisuudet suoriutua jatko-opinnoistaan sekä tukea kuntalaisten henkistä kasvua ja hyvinvointia järjestämällä varhaiskasvatuksen ja koulutuspalvelujen lisäksi aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä hankkimalla musiikki- ja taideopetusta ja aikuiskoulutuspalveluja.

### Tehtäväalue: Varhaiskasvatus ja opetus

Kustannuspaikat: 40000, 31000 - 31032, 40100 – 41110

Tilivelvöllinen: Johtava rehtori

Palvelusuunnitelman kuvaus (kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet):

Sivistyspalvelut luo edellytykset elinikäiselle oppimiselle ja elämänhallinnalle tuottamalla kuntalaisille laadukkaat varhaiskasvatus-, esiopetus-, perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut, järjestämällä aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä hankkimalla musiikki- ja taideopetusta sekä aikuiskoulutuspalveluja ja ammatti- ja kansalaisopetusta. Sivistyspalvelut hankkii kuntalaisille aikuiskoulutuspalveluja Seinäjoen koulutuskuntayhtymän ja Vaasa-Opiston palvelutarjonnasta.

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	Tavoite-taso 2019	Tavoite-taso 2020	Tavoite-taso 2021
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>					
- Päiväkotien, kokopäivähoitopaikat/käyttöaste 30.12.	68	66/100%	35 / 100%	35 / 100%	35 / 100%
- Ryhmäperhepäivähoitokodit, kokopäivähoitopaikat / käyttöaste 30.12.	63	59/100%	52 / 100%	26 / 100%	26 / 100%
- Kotiperhepäivähoito, kokopäivähoitopaikat / käyttöaste 30.12.	36	36/100%	28 / 100%	24 / 100%	24 / 100%
- Varhaiskasvatuksen kokopäivähoitopaikan hinta max. €/hoitopaikka	9 704	10 500	10 500	10 500	10 500
- Avoin perhetupa, paikkahinta max. €/lapsi	1 325	1 600	1 600	1 600	1 600
- Hinta perusopetuksessa (0-9 ml. erit.op.),max. €/opp.	7 374	7 850	7 850	7850	7900
- Hinta lukio-opinnoissa, max. €/opisk.	7 530	7 800	7 800	7800	7900
- 60 % oman kunnan ikäluokasta lukioon	65%	60%	60%	60%	60%
- Vaasa-Opistolle maksetun kuntaosuuden säilyminen ennallaan	70%	100%	100%	100%	100%
<i>Tuotantotavoitteet</i>					
- turvallisuus- ja pelastussuunnitelmien päivittäminen ja pelastautumisharjoitukset kaikilla kouluilla väh. kerran lukuvuodessa, varhaiskasvatuksessa vuosittain	tot.	tot.	tot.	tot.	tot.
- Opiston toteutuneet kurssit	86%	100%	100%	100%	100%
<i>Henkilöstöä koskevat tavoitteet</i> (varhaiskasvatus ja opetus)					
Kehityskeskustelujen toteuttaminen 100 %	100%	100%	100%	100 %	100 %
Varhaiskasvatus: Koulutuspäiviä/hlö (vak.+määräaik. 31.12.)	3,6	2	2	2	2
Opetus: Koulutuspäiviä lakisääteisten lisäksi /hlö (vak.+määräaik. 31.12.)	2,2	1	1	1	1

Perustelut

Haasteet ja epävarmuustekijät

Haasteet: On vaikea ennakoida maakunnallisten ja valtakunnallisten päätösten vaikutuksia sivistyspalveluun. Opetusryhmien kokojen kasvu, kun samalla erilaiset ongelmat oppilailla ovat lisääntyneet. Erittäin haastavien erityislasten opetuksen järjestäminen. Varhaiskasvatuspaikkojen kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen on haasteellista, koska syntyvyys on voimakkaasti laskusuunnassa.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet

- Varhaiskasvatussuunnitelman käyttöönotto, varhaiskasvatustoiminnan kehittäminen ja monipuolisten varhaiskasvatuspalvelujen tarjoaminen
- Varhaiskasvatuksen kehittämishankkeiden toteuttaminen yhdessä Laihian kunnan ja kirjastojen kanssa. Uutena haetaan liikkuva varhaiskasvatus –hankerahaa yhdessä Laihian kunnan kanssa.
- Sähköisen Daisy -päivähoitosovelluksen täysimääräinen hyödyntäminen sekä käytön laajentaminen avoimen kerhotoimintaan ja aamu- ja iltapäivätoimintaan
- Päivähoidon tilaselvityksessä esiin tulleiden epäkohtien korjaaminen esim. Orismalan ryhmiksen tilojen riittävyys, keskustan alueen tilaratkaisut
- Varhaiskasvatuspalveluiden tarjonta kunnassa on monipuolistunut yksityisen päiväkodin aloittaessa toiminnan. Kunnassa on käytössä palveluseteli.
- Kielen varhentamishankkeen toteuttaminen yhdessä perusopetuksen kanssa
- Perus- ja lukio-opetuksessa opetussuunnitelmien tavoitteisiin pääseminen
- Yrittäjämäisen valinnaisaineen tarjoaminen myös yhdeksäsluokkalaisille
- 1.8.2019 voimaan tulevan lukiolain velvoitusten toteuttaminen, erityisesti erityisopetuksen tarjoaminen ja ohjauksen lisääminen lukion opiskelijoille
- Lukion opetussuunnitelmatyön käynnistäminen
- Tieto- ja viestintäteknikan käytön vakiinnuttaminen opetukseen, yhteisopettajuuden kehittäminen ja tarvittavien laitteiden hankkiminen
- Olemassa olevien kehittämishankkeiden toteutuminen tavoitteiden mukaisesti (Tutor -opettaja toiminta, Kerhotoiminta, Liikkuva koulu- hanke ja Erasmus +)
- Kyrönmaan lukio kehittää ja monipuolistaa yhteistyötä ammattikorkeakoulujen kanssa.
- Kyrönmaan lukion urheilulinjalla seurayhteistyön kehittäminen, salibandyn ja lentopallon sekä yksilölajien harjoitusmahdollisuuksien vahvistaminen ja tukeminen
- Kansainvälisyystoiminnan jatkaminen Erasmus+ ja leirikouluhankkeiden avulla
- Erityisopetuksen kehittäminen ja oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistaminen ja ennalta ehkäisevän työn lisääminen
- Koulukiusaamisen ehkäiseminen
- Osoitetaan 10.000 euroa lukion oppikirjahankintoihin sivistyslautakunnan päättämällä tavalla

Voimavarojen riittävyys (Henkilöstöressurit, toimitilat ym.)

Toimitilojen ja tarpeen kohtaaminen, henkilöstön eläköityminen lähivuosina. Päivähoitotilojen riittävyys ja ajanmukaisuus. Koulujen ryhmäkokojen pitäminen järkevän kokoisina. Henkilöstöressurssien riittävyys palvelualueella.

	<b>Edv.arvio</b>	<b>Ehdotus</b>	<b>ARVIO</b>	<b>Muutos</b>	<b>Ts1</b>	<b>Ts2</b>
<b>ulk./sis.</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2019</b>	<b>%</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>
Varhaiskasvatus ja opetus						
<b>TULOSLASKELMA</b>						
TOIMINTATUOTOT	550 488	530 884	530 884	-3,6	541	541
TOIMINTAKULUT	-8 232 195	-8 430 220	-8 448 163	2,6	-8 495	-8 552
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-7 681 707	-7 899 336	-7 917 279	3,1	-7 954	-8 011
VUOSIKATE	-7 681 707	-7 899 336	-7 917 289	3,1	-7 954	-8 011
Poistot ja arvonalentumiset	-21 354	-24 040	-22 040	3,2	-11	-5
TILIKAUDEN TULOS	-7 703 061	-7 923 376	-7 939 319	3,1	-7 965	-8 016
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-7 703 061	-7 923 376	-7 939 319	3,1	-7 965	-8 016

Toimielin: Sivistyslautakunta

Toiminta-ajatus:  
 Sivistystoimi järjestää kunnan asiointikyydityksen.

### Tehtäväalue: Joukkoliikenne

Kustannuspaikat: 41210

Tilivelvollinen: Johtava rehtori

Palvelusuunnitelman kuvaus (kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet): Sivistyspalvelut järjestää asiointikuljetuksia viidellä eri reitillä: Orismalassa, Lehmäjoella, Tervajoella, Tuuralassa ja Naarajoella.

Palvelusuunnitelman kuvaus (kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet):  
 Sivistyspalvelut edistää kuntalaisten hyvinvointia tarjoamalla kuntalaisille asiointipalveluja

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	Tavoitetaso		
			2019	2020	2021
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>					
Asiointikyydityksen järjestäminen määrärahojen puitteissa	90,4 %	100%	100%	100%	100%

Perustelut

Haasteet ja epävarmuustekijät

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Voimavarojen riittävyys (Henkilöstöressurit, toimitilat ym.)

	Edv.arvio	Ehdotus	ARVIO	Muutos	Ts1	Ts2
ulk./sis.	2018	2019	2019	%	2020	2021
Joukkoliikenne						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTAKULUT	-22 000	-22 000	-22 000		-22	-22
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-22 000	-22 000	-22 000		-22	-22
VUOSIKATE	-22 000	-22 000	-22 000		-22	-22
TILIKAUDEN TULOS	-22 000	-22 000	-22 000		-22	-22
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-22 000	-22 000	-22 000		-22	-22

Toimielin: Hyvinvointilautakunta

Toiminta-ajatus: Hyvinvointilautakunnan tehtävänä on edistää kunnan strategiassa määriteltyjä tavoitteita erityisesti kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta sekä vastata kunnan kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluista sekä muusta näistä säädettyjen lakien tarkoittamasta toiminnasta.

## Tehtäväalue: Hyvinvointipalvelut

Kustannuspaikat: 042000-043120

Tilivelvollinen: Kirjasto- ja vapaa-aikatoimenjohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus (kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet):

-Kirjasto - ja kulttuuripalvelut antavat kaikille kuntalaisille tasa-arvoisen mahdollisuuden kirjallisuuden ja kulttuurin harrastamiseen, tiedonhankintaan sekä opiskeluun, mikä vahvistaa henkistä hyvinvointia ja ehkäisee syrjäytymistä

-Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on vapaa-ajan toiminnan suunnittelu ja tarjoaminen. Monipuolinen nuorisotyö, terveysliikunnan tukeminen sekä ennaltaehkäisevän ja korjaavan etsivän nuorisotyön tekeminen.

-Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoiminnan monipuolistaminen ja tukeminen myönnettävillä toiminta-avustuksilla.

-Isonkyrön nuorisovaltuusto on itsenäinen, poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton toimijataho, johon kuuluu kahdeksan 13-23 –vuotiasta nuorta, jotka ovat kiinnostuneita vaikuttamisesta ja omasta ympäristöstään. Nuorisovaltuusto toimii yhteistyössä nuorten, nuorisopalveluiden ja kunnallisten päättäjien kanssa nuorten elinolojen parantamiseksi. Se tuo myös nuorten mielipiteet julki eri lautakunnissa.

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	Tavoitetaso		
			2019	2020	2021
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>					
lainamäärä / vuosi	81 458	87 500	87 500	87 500	87 500
lainamäärä / asukas	17,3	18,3	18,3	18,3	18,3
kirjastokäynnit / vuosi	55 202	54 000	55 500	55 500	55 500
kirjastokäynnit / asukas	11,7	11,3	11,5	11,5	11,5
kulttuuritapahtumat / osallistujat hlö	26/2 030	18/1 200	20/ 1 500	20/1 500	20/1 500
Liikuntatapahtumat kpl / osallistujat hlö	66 / 911	20 / 900	40 / 1100	60 / 1300	60 / 1300
Nuorentapahtumat kpl / osallistujat hlö	177/3880	150 /2500	180/ 3500	200/ 4000	200 / 4000
Liikuntasalien vakiovuorot kpl / viikko	107	100	110	135	135
Liikuntasalien käyttäjämäärä kpl / vuosi	37 000	35 000	40 000	47 000	47 000
Uimahallin kävijämäärä hlö	15 430	18 000	18 000	18 000	18 000
Uimahallin tapahtumat	22	15	20	20	20
Etsivän nuorisotyön Sovari (sosiaalisen vahvistumisen mittari) -asiakaskyselyn teettäminen	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä
<i>Henkilöstöä koskevat tavoitteet</i>					
Kehityskeskustelujen toteuttaminen 100%	100%	100%	100%	100%	100%
Koulutuspäiviä/hlö (vak.+määräaik. 31.12.)	3,4	2	2	2	2

Perustelut

Haasteet ja epävarmuustekijät

Ihmisten aktiivisuuden ja yhteiseen tekemiseen osallistumisen väheneminen. Talouden aiheuttama epävakaus. Kuntalaisten tarpeiden, teknisen kehityksen ja resurssien yhteensovittaminen. Eri-ikäisten osallistaminen nuorisotoimintaan, syrjäytyminen.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet :

-Asukkaiden lukemis- ja kirjallisuusharrastuksen, opiskelun, työnteon sekä kirjaston käytön edistäminen mm. hankinnoilla ja tapahtumatarjonnalla. Kirjastojen välisen maakunnallisen yhteistyön eli Eepos-kirjastokimpan yhteistyön kehittyminen. Aktiivisen lapsityön sekä vanhustyön jatkuminen ja kehittäminen. Monipuolisen päivähoito- ja kouluyhteistyön tekeminen suunnitelmien mukaan ja uusien yhteistyömuotojen luominen. Sähköisten palvelujen kehittäminen. Itsepalvelukirjasto lisäämään palvelua ja käyttömahdollisuuksia asiakkaille

-Kulttuuripalveluiden vuosittaisten tapahtumien toteutus (isänmaalliset juhlat, konsertit/teatteriesitykset, yhteislaulut, lasten kulttuuriviikot) ja niiden kehittäminen nykyajan tarpeisiin sekä uusien kulttuuritapahtumien ja toiminnan kehittäminen. Osallistuminen paikallisiin ja alueellisiin kehittämishankkeisiin. Eri kulttuuritoimijoiden avustaminen ja kannustaminen kulttuuritoimintaan neuvonnalla ja kohdeavustuksilla.

-Palvelujen, tapahtumien ja neuvonnan tarjoaminen liikunta-asioissa sekä urheiluseuroille että yksityisille kuntalaisille. Liikuntatilojen tasapuolinen jakaminen kaikille tarvisijoille sekä uuden liikuntahallin myötä vuorojen uudelleenorganisointi. Monipuolisten mahdollisuuksien luominen sekä kannustus terveystoiminnan pariin, myös ikäihmiset huomioiden. Uimahallin kävijämäärän ja tapahtumien lisääminen.

-Hyvinvointilautakunta tekee 1.6.2019 mennessä kunnanhallitukselle selvityksen liikunnanohjaajan ja nuoriso-ohjaajan toimenkuvista ottaen huomioon koko kunnan vapaa-aikatoiminnan.

-Liikuntahallin käyttöönotto vuonna 2020.

-Matalan kynnyksen nuorisotyö, jossa otetaan huomioon eri-ikäisten nuorten toiveet ja tarpeet tarjoamalla mm. nuorisolle sopiva kokoontumistilat sekä neuvontaa ja toimintaa. Nuorisotilojen muuttamisen valmistelu Nuppulan kiinteistöön ja tilojen suunnittelu nuorisotoimintaan soveltuviksi. Nuorisotoiminnan tehostaminen nuorisotilan lisääntyvällä aukiololla, kerhotoiminnalla ja tapahtumilla.

-Nuorisovaltuuston vaalit ja aktiivisen nuorisovaltuustotyön jatkuminen

-Etsivän nuorisotyön aktiivinen työskentely syrjäytymisen ehkäisemiseksi pyrkimällä tavoittamaan syrjäytymisvaarassa olevat nuoret mahdollisimman varhaisessa vaiheessa monialaisessa yhteistyössä eri tahojen kanssa.

-Yhteistyön tekeminen joka sektorilla kunnan sisäisten toimijoiden, lähikuntien sekä muiden kunnassa toimivien toimijoiden, kuten seurakunnan, yhdistysten ja seurojen kanssa

-Ulkoisen ja sisäisen viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen.

Voimavarojen riittävyys (Henkilöstöresurssit, toimitilat ym.)

Henkilöstöresurssit on minimoitu, lisäresursseja tarvitaan.

Toimitilat: Pohjankyrön talon kahviosta uusiin tiloihin parantavat nuorisotilan olosuhteita merkittävästi. Nykyisten salivuorojen riittämättömyys tarpeisiin nähden, ongelmaan vastaaminen uuden liikuntahallin tuomilla vuoroilla.

	Edv.arvio	Ehdotus	ARVIO	Muutos	Ts1	Ts2
ulk./sis.	2018	2019	2019	%	2020	2021
Hyvinvointipalvelut						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT	425 550	345 792	346 642	-18,5	347	347
TOIMINTAKULUT	-1 472 180	-1 422 295	-1 430 398	-2,8	-1 437	-1 444
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 046 630	-1 076 503	-1 083 756	3,5	-1 090	-1 097
VUOSIKATE	-1 046 630	-1 076 503	-1 083 756	3,5	-1 090	-1 097
Poistot ja arvonalentumiset	-4 290	-9 050	-8 550	99,3	-20	-8
TILIKAUDEN TULOS	-1 050 920	-1 085 553	-1 092 306	3,9	-1 110	-1 105
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 050 920	-1 085 553	-1 092 306	3,9	-1 110	-1 105

Toimielin: Tekninen lautakunta

Esittelijä: Tekninen johtaja

Toiminta-ajatus:

Teknisen toimen taloussuunnittelun ja hallintotehtävien lisäksi tavoitteena on tuottaa mahdollisimman laadukasta ja kustannustehokasta palvelua kuntalaisille sekä kunnan eri toimialoille niin kiinteistöjen, liikennealueiden, vesihuollon ja tukipalveluihin resurssien sallimissa puitteissa.

Tehtäväalueet:

Teknisen toimen hallinto ja kiinteistöt, tieasiat ja liikenneväylät, vesihuoltolaitos ja tukipalvelut

Painopistealueet 2019 – 2021:

- Taloudellisiin haasteisiin vastaaminen
- Henkilöstön hyvinvointi
- Suunnitelmallinen ja ennakoiva korjaustoiminta
- Henkilökunnan työkierto, joka mahdollistaa työtapojen oppimisen eri työtehtävissä

Painopistealueisiin perustuvat kriittiset menestystekijät/päämäärät 2019 – 2021

1. Menojen hallitseminen
2. Johtamisen ja koko henkilöstön osaamisen vahvistaminen
3. Ennakoiva ja ennaltaehkäisevä korjaustoiminta
4. Nykyisten toimintatapojen ja uusien toimintamallien kehittäminen (mukaan lukien toiminnan mittareiden edelleen kehittäminen)

Tavoitteet ja tunnusluvut (mittarit)

1. Johtamiskoulutuksen ja henkilöstökoulutuksen järjestäminen
2. PTS-toimenpiteet esitettyinä
3. Toimintamallien vaikuttavuus arvioituna ja raportoituna

Toimielin: Tekninen lautakunta

## Tehtäväalue: Teknisen toimen hallinto ja kiinteistöt

Kustannuspaikat: Teknisen toimen hallinto 50000, Teknisen toimen työllisyystyöt 50010, Vuokra-  
maat 50210, Muu kiinteistötoimi 50410, Kiinteistöyhtiöt 50510, Kaatopaikat 54010, Metsätilat 56010

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus (kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet):

Ylläpidetään kiinteistöjä kustannustehokkaasti ja tarjoten käyttäjille mahdollisimman terveelliset ja viihtyisät työskentelyolosuhteet sekä vuokrataan ihmisille laadukkaita ja viihtyisiä kerros- ja rivitalo-asuntoja. Kunnan omistamia viljelymaita vuokrataan alueen viljelijöille. Huolehditaan kunnan omistamien metsien hyvinvoinnista hakkuiden ja nuorten metsien hoidon muodossa. Seurataan suljetun kaatopaikan valumia ja tehdään toimenpiteitä tarvittaessa. Hankitaan uusi ylijäämämaiden vastaanottopaikka. Toimintaan liittyvä suunnittelu ja rakentaminen hankitaan pääosin ostopalveluna.

Tavoitteet ja tunnusluvut 2019 (mittarit)

1. Toimintakatteen nousu oltava maltillinen verrattuna edellisvuoden tilinpäätökseen
2. Kustannusten hallinta ja energian säästöjen toteutuminen
3. Talotekniikan automatisoinnin hyödyntäminen
4. Kiinteistöissä terveelliset ympäristöt
5. Tiedonkulun kehittäminen

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	Taloussuunnitelma		
			TA 2019	TS 2020	TS 2021
Kunnossapidettävät tilat hm <sup>2</sup>	752	752	Korkeintaan nykyinen	Korkeintaan nykyinen	Korkeintaan nykyinen
Ylläpitokustannusten nousu %/a	-7,2 %	-1,2 %	6,5 %	0 %	0 %
Asunto-osakkeiden vuokrausaste	>90 %	>90 %	>88 %	>88 %	>88 %
Kaatopaikkanäytteet, raja-arvojen ylitys kpl	0	0	0	0	0
Nuoren metsän hoito, vähintään 20 ha/a	>20	>20	>20	>20	>20
Peltojen vuokrausaste	>96 %	>96 %	>96 %	>96 %	>96 %
Kehityskeskustelujen toteuttaminen 100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Koulutuspäiviä/hlö (vakinaiset ja määräaik.)	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5

Perustelut

Haasteet ja epävarmuustekijät

1. Riittävä osaaminen ja säätöjen optimointi (koulutustarve?)
2. Kulujen osakekohtainen systemaattinen seuraaminen
3. Remonttibudjetin saaminen talousarvioon

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Taloudellisiin haasteisiin vastaaminen. (Julkisen taloudellisen tilanteen heikkeneminen, asiakkaiden kasvava vaatimustaso, energian säästöön liittyvät haasteet ja korjausvelan kasvu) .

Johtamisen ja koko henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja työhyvinvoinnista huolehtiminen.

Ennakoiva ja ennaltaehkäisevä korjaustoiminta.

Nykyisten toimintatapojen ja uusien toimintamallien kehittäminen (mittarit).

Voimavarojen riittävyys (Henkilöstöressurit, toimitilat ym.)

Henkilöstöressurit ovat niukat. Toimitilat ovat kunnossa.

	<b>Edv.arvio</b>	<b>Ehdotus</b>	<b>ARVIO</b>	<b>Muutos</b>	<b>Ts1</b>	<b>Ts2</b>
<b>ulk./sis.</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2019</b>	<b>%</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>
Teknisen toimen hallinto ja kiinteistöt						
<b>TULOSLASKELMA</b>						
TOIMINTATUOTOT	165 672	165 339	165 339	-0,2	165	165
TOIMINTAKULUT	-303 521	-324 690	-321 755	6	-324	-326
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-137 849	-159 351	-156 416	13,5	-158	-160
VUOSIKATE	-137 849	-159 351	-156 416	13,5	-158	-160
Poistot ja arvonalentumiset	-1 995	-1 692	-1 692	-15,2	-1	-1
TILIKAUDEN TULOS	-139 844	-161 043	-158 108	13,1	-160	-161
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-139 844	-161 043	-158 108	13,1	-160	-161



Toimielin: Tekninen lautakunta

Toiminta-ajatus:

Kunnan hoidossa olevien katujen ja liikennealueiden kunnossapito. Yksityisteiden kunnossapito.

### Tehtäväalue: Tieasiat ja liikenneväylät

Kustannuspaikat: 52110 Kadut, 52210 Yksityistiet, 52310 Kaavan ulkopuoliset tiet, 53130 Huleveden viemärointi

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus (kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet):

Kunnossapidetään liikenneväylät kustannustehokkaasti ja tarjotaan käyttäjille turvalliset liikkumisolosuhteet sekä ennakoidaan korjaustarpeet.

Hoidetaan yksityistiet hoitosopimusten mukaisesti ja avustetaan hakemuksesta muita yksityisteitä hakukriteereiden mukaisesti.

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	Taloussuunnitelma		
			TA 2019	TS 2020	TS 2021
Nettomenot	251 900	251 300	261 800	261 800	261 800
Kunnossapidettäviä katuja ja (kvl-väyliä) km	28 (3)	29 (5,0)	30,7 (5,6)	Lisäys korkeintaan 1 km/a	Lisäys korkeintaan 1 km/a
Kunnossapidettäviä yksityisteitä	73	74			
Kadut ja kv-liikenteen väylät, €/km	8125	7391	Max. Maarakennuskustannusindeksin vuosikasvu	Max. Maarakennuskustannusindeksin vuosikasvu	Max. Maarakennuskustannusindeksin vuosikasvu
Kunnossapidettävät yksityistiet 30 kpl, €/km	1 554	1 554	Max. Maarakennuskustannusindeksin vuosikasvu	Max. Maarakennuskustannusindeksin vuosikasvu	Max. Maarakennuskustannusindeksin vuosikasvu
Avustettavat yksityistiet 38 kpl, €/km	850	850	Max. Maarakennuskustannusindeksin vuosikasvu	Max. Maarakennuskustannusindeksin vuosikasvu	Max. Maarakennuskustannusindeksin vuosikasvu

#### Perustelut

Haasteet ja epävarmuustekijät

1. Menokasvun hillitseminen töiden oikea-aikaisuudella
2. Liikenneväylät on hoidettu olosuhteiden vaatimalla tavalla
3. Katujen korjausvelan vähentäminen
4. Palveluntarjoajien saatavuus

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Katuverkoston kunnossapito laadittujen kunnossapitonormien mukaisesti

Katujen perusparantaminen. Laadittava katuverkoston peruskorjausohjelma korjausvelan määrittämiseksi 30.4.2019 mennessä.

Yksityisteiden hoitojärjestelyjen toimivuus ja kustannukset selvitetään kunnanhallitukselle 30.4.2019 mennessä.

Hulevesien käyttö- ja rakentamiskustannukset kohdennetaan Tieasiat ja liikenneväylät -tehtäväalueelle 1.1.2019 alkaen.

Hulevesien hallinta- ja taloussuunnitelma laaditaan 28.2.2019 mennessä.

Ulkoisen ja sisäisen viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen.

Tavoitteet ja tunnusluvut 2019 (mittarit)

1. Liikenneverkostojen kunnontarkkailu muun työn ohessa
2. Valaistuksen toimivuuden, oikea-aikaisuuden ja kustannusten seuranta
3. Hulevesiviemäröinnin hallinta ja toteuttaminen laadittavan suunnitelman mukaan

Voimavarojen riittävyys (Henkilöstöressurit, toimitilat ym.)

Henkilöstöressurit ovat niukat, mutta riittävät.

Toimitilat ovat kunnossa.

	<b>Edv.arvio</b>	<b>Ehdotus</b>	<b>ARVIO</b>	<b>Muutos</b>	<b>Ts1</b>	<b>Ts2</b>
<b>ulk./sis.</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2019</b>	<b>%</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>
Tieasiat ja liikenneväylät						
<b>TULOSLASKELMA</b>						
TOIMINTATUOTOT	15 000	15 000	15 000		15	15
TOIMINTAKULUT	-266 249	-261 822	-274 588	3,1	-277	-279
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-251 249	-246 822	-259 588	3,3	-262	-264
VUOSIKATE	-251 249	-246 822	-259 588	3,3	-262	-264
Poistot ja arvonalentumiset	-256 170	-273 948	-311 198	21,5	-393	-320
TILIKAUDEN TULOS	-507 419	-520 770	-570 786	12,5	-655	-584
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-507 419	-520 770	-570 786	12,5	-655	-584

Toimielin: Tekninen lautakunta

Toiminta-ajatus:

Talousveden tuottaminen ja jakelu sekä jätevesien pois johdattaminen puhdistettavaksi.

### Tehtäväalue: Vesihuoltolaitos

Kustannuspaikat: 53010 Vesihuoltolaitos ja Viemärlaitos 53110 - 53120

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus (kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet):

Turvaa hyvälaatuisen talousveden saannin ja huolehtii verkostojen, vesilaitoksen sekä jätevesipump-  
 paamojen toiminnasta, kunnossapidosta että rakentamisesta mahdollisimman kustannustehokkaasti.

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	Tavoitetaso		
			2019	2020	2021
<i>Vaikuttavuustavoitteet:</i>					
Talousveden laatupoikkeamat, kpl	0	0	0	0	0
Vuotovesien määrä < 10 %	15 %	<10%	<10%	<10%	<10%
Ennakoimattomat jakelukatkot (> 60 min) 10 kpl/a		<10 kpl	<10 kpl	<10 kpl	<10 kpl
<i>Kehitystrendit</i>					
- vesijohtoverkoston pituus, km	402	387	seurattava,	seurattava,	seurattava,
- vesijohtoverkoston liittyneitä, kpl	2162	2183	ei tavoite- arvoa	ei tavoite- arvoa	ei tavoite- arvoa
- viemäriverkoston liittyneitä, kpl	1066	1134			
Nettotulot	353 400*	266 000	430 900	430 900	430 900
Laskutettu vesi/m <sup>3</sup>	344 000	360 000	Seurattava, ei tavoite- arvoa	Seurattava, ei tavoite- arvoa	Seurattava, ei tavoite- arvoa
Laskutettu jätevesi/m <sup>3</sup>	133 000	150 000	Seurattava, ei tavoite- arvoa	Seurattava, ei tavoite- arvoa	Seurattava, ei tavoite- arvoa

#### Perustelut

Haasteet ja epävarmuustekijät:

Palvelutason säilyminen vähentyneiden resurssien takia.

Nykyisen viemäriverkostonmahdollinen pakkolaajentaminen

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet:

Viemäriverkoston toiminta-alueen kiinteistöjen liittymisprosentin kasvu

Viemäriin liittymisen uhkasakkomenettelyn jatkaminen

Vesihuoltolaitoksen kustannukset katetaan pitkällä aikavälillä laitoksen maksutuloilla

Vesihuollon kehittämissuunnitelma 2012-2017 uudistetaan 30.6.2019 mennessä

Vesihuoltolaitoksen varautumis- ja riskienhallintasuunnitelma laaditaan 30.9.2019 mennessä

Hulevesien käyttö- ja rakentamiskustannukset kohdennetaan Tieasiat ja liikenneväylät -tehtäväalueelle 1.1.2019 alkaen.

Ulkoisen ja sisäisen viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen

Tavoitteet ja tunnusluvut 2019 (mittarit)

1.Uuden vesilaitoksen toteuttaminen

Voimavarojen riittävyys (Henkilöstöresurssit, toimitilat ym.)  
 Vesihuoltolaitoksen resurssit ovat vähentyneet eläköitymisen kautta, täyttölupaa henkilöstön lisäämiseen ei ole haettu. Resurssit nykyisellään niukat.

\* Liittymislaskut merkitty tuloksi ja viemärlaitos laskuttamatta n. 60 000 €

	Edv.arvio	Ehdotus	ARVIO	Muutos	Ts1	Ts2
ulk./sis.	2018	2019	2019	%	2020	2021
Vesihuoltolaitos						
<b>TULOSLASKELMA</b>						
TOIMINTATUOTOT	966 610	1 084 610	1 084 610	12,2	1 125	1 125
TOIMINTAKULUT	-715 991	-653 737	-629 516	-10,1	-635	-640
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	250 619	430 873	455 094	76	490	485
Rahoitustuotot ja -kulut	-30 447	-15 446	-25 159	-49,3	-17	-13
VUOSIKATE	220 172	415 427	429 935	93,3	473	472
Poistot ja arvonalentumiset	-308 530	-336 100	-297 050	8,9	-371	-340
TILIKAUDEN TULOS	-88 358	79 327	132 885	-201,3	102	132
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-88 358	79 327	132 885	-201,3	102	132

<b>VESIHUOLTOLAITOS</b>			
Kohderahoitteisen tehtävän käyttötalousosa			
	TP 2017	TA 2019 EHD	TA 2019 VIRA
<b>Tulosbudjetti</b>			
<b>Toimintatulot</b>			
Myyntitulot/liikevaihto	968 037	1 081 610	1 081 610
Muut tulot	1 609	3 000	3 000
	969 646	1 084 610	1 084 610
<b>Toimintamenot</b>			
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-84 968	-101 900	-101 900
Palvelujen ostot	-342 670	-352 326	-352 358
Henkilöstömenot	-179 240	-176 415	-166 880
Muut menot	-9 331	-9 096	-8 378
	-616 209	-639 737	-629 516
<b>Toimintakate</b>	353 437	444 873	455 094
<b>Rahoitustulot ja -menot</b>			
Korkotulot (sisäiset)			
Muut rahoitustulot			
Korkomenot (sisäiset)			-18 872
Korvaus peruspääomasta		-6 287	-6 287
Laskennallinen korko (nettoyksikkö)			
Muut rahoitusmenot	-19 019		
<b>Vuosikate</b>	334 418	438 586	448 807
<b>Poistot ja arvonalentumiset</b>			
Suunnitelman mukaiset poistot	-318 579	-297 050	-297 050
<b>Tilikauden tulos</b>	15 839	141 536	151 757
<b>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>	15 839	141 536	151 757
Viemärlait.palv. ostot muilta	-237 535	-300 000	-270 000

Toimielin: Tekninen lautakunta

Toiminta-ajatus:

Tukipalveluyksikkö vastaa kunnan kiinteistöjen, puistojen, leikkipuistojen, uimapaikkojen, ulkoliikuntapaikkojen ym. yleisten alueiden kunnossapidosta ja huollosta sekä toimitilojen järjestämisestä ja vuokraamisesta. Kiinteistöjen poistot sisältyvät sisäisiin vuokriin. Lisäksi tukipalveluyksikkö hoitaa kunnan järjestämät ruokahuollon ateriat sekä palvelusopimuksen mukaiset ylläpito- ja perussiivoukset. Tavoitteena on tuottaa palveluja kustannustehokkaasti. Toimintaa ohjaa mm. valtakunnalliset ravitsemussuositukset.

**Tehtäväalue: Tukipalvelut**

Kustannuspaikat: 59000 Tukipalvelujen hallinto, Kiinteistöt 5910, Yleiset alueet 5930, Ateriahuolto 5940, Ruokahuolto 5950, Siivous 5960

Tilivelvollinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus (kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet):

Tehtäväalueen vastuulle kuuluu: kiinteistöjen ennakoiva huolto ja kunnossapito, ruokahuollon tuottaminen ja kehittäminen ja kunnan sisäisen siivoustoimen yhtenäistäminen ja kehittäminen.

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	Tavoitetaso		
			2019	2020	2021
Toimintakulut	3 203 760	3 090 833	3 043 684	3 066 000	3 089 000
Kunnossapidettävät tilat hm <sup>2</sup>	25 736	25 933	24 653	26 909	Ei kasvua
Ylläpitokustannukset, euroa/hm <sup>2</sup> /a	74,42	76,43	100,60	Max 2 % nousu	Max 2 % nousu
Energiaa säästävien investointien määrä	1	1	1	1	1
Puistoja kpl/ha	16/5,7	16/5,7		Korkeintaan nykyinen	Korkeintaan nykyinen
Yleisiä leikkikenttiä kpl	7	7	7	Max ed. vuoden lkm.	Max ed. vuoden lkm
Muut leikkikentät	7	7	7	Max ed. vuoden lkm	Max ed. vuoden lkm
Jääkiekkokaukalot	3	3	3	Max ed. vuoden lkm	Max ed. vuoden lkm
Ulkoliikunta-alueet/ha	8,35	8,35	8,35	Max ed. vuoden lkm	Max ed. vuoden lkm

Perustelut

Haasteet ja epävarmuustekijät

Taloudellisiin haasteisiin vastaaminen (Ylläpidettävän kiinteistöjen lisääntyminen mm liikuntahalli ja energian säästöön liittyvät haasteet ja korjausvelan kasvu)

Kiinteistöjen käyttövesiputkien ikääntyminen ja laatuongelmat (pistesyöpymät)

Mahdollinen Sote ja maakuntauudistus kiinteistö-, ruoka- ja siivouspalvelujen osalta.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Ennakoiva ja ennaltaehkäisevä korjaustoiminta.

Nykyisten toimintatapojen ja uusien toimintamallien kehittäminen (mittari)

Määritellyn siivoustason noudattaminen (ei ylilaaatua)

Omavalvontasuunnitelmien ja palvelusopimusten noudattaminen.

Laaditaan PTS-toimenpiteet kiinteistöjen kunnossapidosta vuosille 2019-2025 30.8.2019 mennessä

Kestävien energiaratkaisujen kehittäminen kunnan kiinteistöihin

Selvitetään leikkikenttien määrä, välineiden tarve ja turvallisuus

Ulkoisen ja sisäisen viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen

Tavoitteet ja tunnusluvut 2019 (mittarit)

1. Toimintakatteen nousu oltava maltillinen verrattuna edellisvuoden tilinpäätökseen
2. Kustannusten hallinta ja energian säästöjen toteutuminen
3. Talotekniikan automatisoinnin hyödyntäminen
4. Kiinteistöissä terveelliset työ- ja opiskeluympäristöt
5. Puistoalueiden siisti yleisilme
6. Käytettävät ja kunnossa olevat leikkialueet
7. Tiedonkulun kehittäminen

Voimavarojen riittävyys (Henkilöstöressurit, toimitilat ym.)  
 Henkilöstöressurit ovat riittävät.

	<b>Edv.arvio</b>	<b>Ehdotus</b>	<b>ARVIO</b>	<b>Muutos</b>	<b>Ts1</b>	<b>Ts2</b>
<b>ulk./sis.</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2019</b>	<b>%</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>
Tukipalvelut						
<b>TULOSLASKELMA</b>						
TOIMINTATUOTOT	3 533 831	3 462 423	3 443 856	-2,5	3 444	3 444
TOIMINTAKULUT	-3 090 833	-3 155 153	-3 043 684	-1,5	-3 066	-3 089
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	442 998	307 270	400 172	-9,7	378	355
VUOSIKATE	442 998	307 270	400 172	-9,7	378	355
Poistot ja arvonalentumiset	-429 162	-413 899	-416 646	-2,9	-411	-405
TILIKAUDEN TULOS	13 836	-106 629	-16 474	-219,1	-33	-50
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	13 836	-106 629	-16 474	-219,1	-33	-50

Toimielin: Ympäristölautakunta

Toiminta-ajatus:

Neuvonnan ja ohjauksen, lupakäsittelyn sekä valvonnan avulla edistää terveellistä, turvallista ja ympäristöön sopeutuvaa rakentamista ja ylläpitää rakennetun ympäristön hyvää laatua. Maa-ainesten ottamistoiminnan valvonta. Jätehuollon neuvonta.

## Tehtäväalue: Rakennustarkastus ja ympäristötoimi

Kustannuspaikat: 57010 - 57020

Tilivelvollinen: Rakennustarkastaja

Palvelusuunnitelman kuvaus (kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet):

Huolehtia, että rakennettu ympäristö toteutetaan ja ylläpidetään terveellisenä, turvallisena ja viihtyisänä voimassa olevia määräyksiä noudattaen.

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	Tavoitetaso		
			2019	2020	2021
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>					
Rakennusluvut					
asuinrakennukset, kpl	17	22	22	22	22
muut luvat, kpl	129	53	53	53	53
Ympäristöluvut, kpl	2	2	2	2	2
Käsittelyajat					
rakennuslupa lautakunta, vko	n. 4 vko	4	4	4	4
rakennuslupa, virkamiespäätös, vko	< 2 vko	2	2	2	2
ympäristölupa, vko	6 vk/98 vk	7	7	7	7

Perustelut

Haasteet ja epävarmuustekijät:

Ohut organisaatio ja niukat resurssit.

Jatkuvasti muuttuva lainsäädäntö tuo uusia tehtäviä ja lisää velvoitteita mm. ympäristölupavalvonnan tehtävissä.

Toiminnan painopisteet:

Rakennuslupakäsittely, ympäristönsuojelutehtävät ja viemäri vapautushakemukset

Rakennusjärjestys uudistetaan 30.4.2019 mennessä

Rakennustyön valvonnasta perittävät maksut tarkistetaan 30.8.2019 mennessä.

Ulkoisen ja sisäisen viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen

Kehittämistarpeet: Rakennusjärjestys ja kiinteistörekisterin laadunparannus

Voimavarojen riittävyys (Henkilöstöresurssit, toimitilat ym.)

Henkilöstöresurssit ovat laajaan tehtäväkenttään nähden niukat pääasiassa ympäristönsuojelun puolella. Tehtäviä joudutaan priorisoimaan, jolloin osa tehtävistä jää tekemättä. Toimintapuitteet ovat kunnossa.

**Määrärahojen nousu:**

Henkilöstöresursseja on esitetty kasvatettavaksi, koska aiemmin toimeksi saatu pakkotoimien käyttöönotto viemäriin liittämiseksi on kesken. Prosessien vieminen päätökseen tulee kestämään näillä näkymin pitkälle syksyyn. Lisäresurssilla varaudutaan myös järjestettyyn jätehuoltoon liittymisten mahdollisiin pakkotoimiin. Teknisen lautakunnan tuleva esitys lisäresurssista on tarkoitus palvella myös ympäristölautakunnan toimialaa ja siten siihen on varattu määrärahaa. Kiinteistöanalyysin hankintaan varten on nostettu 4340 kohdan määrärahaa.

	<b>Edv.arvio</b>	<b>Ehdotus</b>	<b>ARVIO</b>	<b>Muutos</b>	<b>Ts1</b>	<b>Ts2</b>
<b>ulk./sis.</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2019</b>	<b>%</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>
Rakennustarkastus ja ympäristötoimi						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT	31 900	29 800	29 800	-6,6	30	30
TOIMINTAKULUT	-125 462	-150 574	-150 601	20	-152	-153
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-93 562	-120 774	-120 801	29,1	-122	-123
VUOSIKATE	-93 562	-120 774	-120 801	29,1	-122	-123
TILIKAUDEN TULOS	-93 562	-120 774	-120 801	29,1	-122	-123
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-93 562	-120 774	-120 801	29,1	-122	-123



Toimielin: Tekninen lautakunta

Toiminta-ajatus:

Maankäyttöön ja maanhankintaan liittyvien tehtävien valmistelu. Yleis- ja yksityiskohtaisen kaavoituksen valmistelu. Rakennuspaikkojen kiinteistömuodostus.

### Tehtäväalue: Kaavoitus ja mittaus

Kustannuspaikat 58000 – 58100

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus (kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet):  
 Viihtyisän, turvallisen ja elinvoimaisen fyysisen ympäristön luominen.

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	Tavoitetaso		
			2019	2020	2021
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>					
Rakennuspaikkojen myynti	10	10	10	10	10
<i>Tuotantotavoitteet</i>					
Asemakaavojen hyväksyminen	3	2	2	2	2

Perustelut

Haasteet ja epävarmuustekijät:

Kaavoituksen yhteensovittaminen valtakunnallisten ja alueellisten maankäyttötavoitteiden kanssa.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet:

Monien suurten kaavoitushankkeiden valmistumisen jälkeen kaavoituksen erityinen painopiste vuonna 2019 on Tervajoen asemakaavan valmistelussa. Raakamaan hankinnassa tavoitellaan erityisesti alueita, jotka liittyisivät mahdollisimman hyvin kunnan asemakaava-alueisiin ja omistamiin maa-alueisiin. Tonttien markkinointikampanja toteutetaan vuoden 2019 aikana. Ulkoisen ja sisäisen viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen

Voimavarojen riittävyys (Henkilöstöressurssit, toimitilat ym.):

Kaavoituksessa käytetään paljon konsulttipalveluja, mikä tuo kaavoitusprosesseihin omat haasteensa.

	Edv.arvio	Ehdotus	ARVIO	Muutos	Ts1	Ts2
ulk./sis.	2018	2019	2019	%	2020	2021
Kaavoitus ja mittaus						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT	1 111	1 111	1 111		1	1
TOIMINTAKULUT	-111 784	-83 789	-84 173	-24,7	-85	-85
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-110 673	-82 678	-83 062	-24,9	-84	-84
VUOSIKATE	-110 673	-82 678	-83 062	-24,9	-84	-84
Poistot ja arvonalentumiset	-60 600	-49 570	-49 570	-18,2	-47	-38
TILIKAUDEN TULOS	-171 273	-132 248	-132 632	-22,6	-130	-122
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-171 273	-132 248	-132 632	-22,6	-130	-122

## TULOSLASKELMAOSA

ISONKYRÖN KUNTA	Edv.arvio	Ehdotus	ARVIO	Muutos	Ts1	Ts2
TULOSLASKELMA	2018	2019	2019	%	2020	2021
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot						
Liiketoiminnan myyntituotot	1 297 610	1 353 610	1 353 610	4,3	1 394	1 394
Täydet valtiolta saadut korvaukset	35 000	42 800	42 800	22,3	43	43
Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöiltä	154 138	172 784	172 784	12,1	173	173
Muut suoritteiden myyntituotot	1 918 581	1 899 415	1 873 141	-2,4	1 873	1 873
Myyntituotot	3 405 329	3 468 609	3 442 335	1,1	3 482	3 482
Maksutuotot						
Sosiaalitoimen maksut	1 167 200	1 113 200	1 113 200	-4,6	1 173	1 173
Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	79 850	57 300	58 150	-27,2	58	58
Yhdyskuntapalvelujen maksut	149 122	146 689	146 689	-1,6	147	147
Muut palvelumaksut	80 990	90 650	90 650	11,9	91	91
Maksutuotot	1 477 162	1 407 839	1 408 689	-4,6	1 469	1 469
Tuet ja avustukset	181 250	175 692	175 692	-3,1	176	176
Muut toimintatuotot						
Vuokratuotot	1 705 421	1 651 819	1 659 526	-2,7	1 660	1 660
Muut toimintatuotot	6 000	13 860	13 860	131	14	14
Muut toimintatuotot	1 711 421	1 665 679	1 673 386	-2,2	1 673	1 673
TOIMINTATUOTOT	6 775 162	6 717 819	6 700 102	-1,1	6 800	6 800
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot						
Maksetut palkat ja palkkiot	-9 160 630	-9 243 740	-9 149 179	-0,1	-9 222	-9 296
Henkilöstökorvaukset, henk.korjauserät	45 285	36 400	36 400	-19,6	37	37
Palkat ja palkkiot	-9 115 345	-9 207 340	-9 112 779	-9 186	-9 259	
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-2 092 446	-2 074 850	-2 004 918	-4,2	-2 021	-2 037
Muut henkilösivukulut	-397 900	-378 390	-376 013	-5,5	-379	-382
Henkilösivukulut	-2 490 346	-2 453 240	-2 380 931	-4,4	-2 400	-2 419
Henkilöstökulut	-11 605 691	-11 660 580	-11 493 710	-1	-11 586	-11 678
Palvelujen ostot						
Asiakaspalvelujen ostot	-12 086 999	-11 952 432	-11 900 232	-1,5	-11 995	-12 091
Muiden palvelujen ostot	-5 316 560	-5 345 692	-5 328 120	0,2	-5 356	-5 383
Palvelujen ostot	-17 403 559	-17 298 124	-17 228 352	-1	-17 351	-17 475
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-1 737 211	-1 745 260	-1 723 560	-0,8	-1 727	-1 741
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 737 211	-1 745 260	-1 723 560	-0,8	-1 727	-1 741
Avustukset						
Avustukset kotitalouksille	-1 105 345	-1 421 800	-1 366 800	23,7	-1 378	-1 389
Avustukset yhteisöille	-296 000	-291 000	-250 000	-15,5	-252	-254
Avustukset	-1 401 345	-1 712 800	-1 616 800	15,4	-1 630	-1 643
Muut toimintakulut						
Vuokrat	-1 559 548	-1 461 355	-1 550 285	-0,6	-1 551	-1 552
Muut toimintakulut	-40 730	-37 396	-36 396	-10,6	-37	-37
Muut toimintakulut	-1 600 278	-1 498 751	-1 586 681	-0,8	-1 588	-1 589
TOIMINTAKULUT	-33 748 084	-33 915 515	-33 649 103	-0,3	-33 882	-34 126
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-26 972 922	-27 197 696	-26 949 001	-0,1	-27 082	-27 326
Verotulot	15 336 000	15 177 800	15 177 800	-1	15 330	15 483
Valtionosuudet	12 850 194	12 992 521	12 992 521	1,1	13 122	13 254
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	3 365	3 365	3 365		3	3
Muut rahoitustuotot	30 447	15 446	25 159	-17,4	17	13
Korkokulut	-56 110	-30 120	-60 240	7,4	-60	-80
Muut rahoituskulut	-30 447	-15 446	-25 159	-17,4	-17	-13
Rahoitustuotot ja -kulut	-52 745	-26 755	-56 875	7,8	-57	-77
VUOSIKATE	1 160 527	945 870	1 164 445	0,3	1 314	1 334
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 146 886	-1 130 077	-1 128 524	-1,6	-1 294	-1 156
Poistot ja arvonalentumiset	-1 146 886	-1 130 077	-1 128 524	-1,6	-1 294	-1 156
TILIKAUDEN TULOS	13 641	-184 207	35 921	163,3	20	177
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	13 641	-184 207	35 921	163,3	20	177

## RAHOITUSOSA

Virallinen budjetti

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2019 - 31.12.2019

	Edv.arvio 2018	Ehdotus 2019	ARVIO 2019	Muutos %	Ts1 2020	Ts2 2021
0006 RAHOITUSLASKELMA						
<b>9310 TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA</b>						
9315 TOIMINNAN RAHAVIRTA						
9320 VUOSIKATE	1 160 527	945 870	1 164 445	0,3	1 314	1 334
9315 TOIMINNAN RAHAVIRTA	1 160 527	945 870	1 164 445	0,3	1 314	1 334
9350 INVESTOINTOINTIEN RAHAVIRTA						
9355 INVESTOINTIMENOT	-5 416 000	-6 067 000	-6 554 500	21,0	-3 553	-1 952
9360 RAHOITUSOSUDET INVESTOINTEIHIN	515 000	443 750	620 000	20,4	150	
9365 PYS. VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOV.TULOT						
9366 INVESTOINTIEN VARS.MYYNTITULOT	50 000	50 000	50 000		50	50
9365 PYS. VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOV.TULOT	50 000	50 000	50 000		50	50
9350 INVESTOINTOINTIEN RAHAVIRTA	-4 851 000	-5 573 250	-5 884 500	21,3	-3 353	-1 902
9310 TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3 690 473	-4 627 380	-4 720 055	27,9	-2 039	-568
<b>9400 RAHOITUKSEN RAHAVIRTA</b>						
9460 LAINAKANNAN MUUTOKSET						
9461 PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	2 707 473		3 370 055	24,5	1 851	1 108
9465 PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-650 000	-650 000	-650 000		-650	-650
9460 LAINAKANNAN MUUTOKSET	2 057 473	-650 000	2 720 055	32,2	1 201	458
9400 RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2 057 473	-650 000	2 720 055	32,2	1 201	458
9490 RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 633 000	-5 277 380	-2 000 000	22,5	-838	-110
9502 RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	0		0	0

## INVESTOINTIOSA

Isonkyrön kunta						
Talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2019 - 2021						
INVESTOINTISUUNNITELMA 2019 - 2021						
INVESTOINTIKOHDE	Kustannusarvio	TA 2019	TS 2020	TS 2021	Kustannus- paikka	KOM- ryhmä
menot						
tulot						
<b>netto</b>						
Maanosto ja -myynti		- 100 000	- 100 000	- 100 000	Tase 1100	20 101
		50 000	50 000	50 000		
		<b>- 50 000</b>	<b>- 50 000</b>	<b>- 50 000</b>		
<b>HALLINTOPALVELUT</b>						
Tietojärjestelmien kehittäminen		- 40 000	- 40 000	- 40 000	11 110	10 102
		<b>- 40 000</b>	<b>- 40 000</b>	<b>- 40 000</b>		
<b>SIVISTYSPALVELUT</b>						
3D-tulostimen hankinta perusopetus ja Kyrönmaan lukio		- 12 000			40 210	20 402
		<b>- 12 000</b>				
Koulukeskuksen kuulutusjärjestelmän uudistaminen		- 10 000			40 109	20 403
		<b>- 10 000</b>				
Opetuslaitteiden ja -kaluston hankinta		- 15 000	- 12 000		40 109	20 403
		<b>- 15 000</b>	<b>- 12 000</b>			
<b>HYVINVOINTIPALVELUT</b>						
Itsepalvelukirjasto **)		- 40 000			43 110	10 101
		20 000				
		<b>- 20 000</b>				
Kirjaston palvelutiskin uusiminen			- 15 000		43 110	20 403
			<b>- 15 000</b>			
<b>TEKNISET PALVELUT</b>						
Kunnallistekniikan suunnittelu		- 30 000	- 50 000	- 50 000	52 110	20 301
		<b>- 30 000</b>	<b>- 50 000</b>	<b>- 50 000</b>		
Kunnallistekniikan (vesi/viemäri) tonttiliittymien rakentaminen		- 40 000	- 20 000	- 20 000	58 110	20 301
		<b>- 40 000</b>	<b>- 20 000</b>	<b>- 20 000</b>		
Varaus perusparannushankkeisiin		- 20 000	- 20 000	- 20 000	59 000	20 201
		<b>- 20 000</b>	<b>- 20 000</b>	<b>- 20 000</b>		
<b>Katuvalaistuksen rakentaminen</b>						
Vasaratie ja Piiloluolantie		- 10 000			52 110	20 307
		<b>- 10 000</b>				
Ventäläntie-Pohjantie		- 18 000			52 110	20 307
		<b>- 18 000</b>				
Taipaleentie			- 22 500		52 110	20 307
			<b>- 22 500</b>			
Perttiläntie (väli Viljanmaa - Palonkylä)			- 45 000		52 110	20 307
			<b>- 45 000</b>			
Suunnitelmaavuoden 2021 osalta kohdentamaton varaus				- 40 000	52 110	20 307
				<b>- 40 000</b>		

Isonkyrön kunta  
Talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2019–2021

INVESTOINTIKOHDE menot tulot netto	Kustannusarvio	TA 2019	TS 2020	TS 2021	Kustannus- paikka	KOM- ryhmä
<b>Asfaltointityöt</b>						
Asematien ("poikkiet 5 kpl" sekoitusjyrsintä 4900 m2) *)	-	73 500			52 110	20 303
		- 73 500				
Vasaratie (1000 m2)	-	10 000			52 110	20 303
		- 10 000				
Suunnitelmauosien osalta kohdentamaton varaus			- 140 000	- 100 000	52 110	20 303
			- 140 000	- 100 000		
<b>Katurakentaminen</b>						
Lapinmäen alueen Peltomaantie-Vehnätie ja Pohjantietä 180 m	-	200 000			52 110	20 303
		- 200 000				
Lapinmäen yritysalueen urakka 1			- 460 000		52 110	20 303
			- 460 000			
Lapinmäen alueen Pohjantien jatko ja Kauratie				- 110 000	52 110	20 303
				- 110 000		
Piiloluolantie + kvl- väylä pvl 110 - 356	-	150 000			52 110	20 303
		- 150 000				
Marttilantie väli Paasitie -Kyröntie (suunnittelu v.2019 kunnallistekniikan suunnittelumäärärahalla)			- 200 000		52 110	20 303
			- 200 000			
Tuomaantien ja Kenttätien perusparannus	-	100 000			52 110	20 303
		- 100 000				
Peippoosentien kv-liikenteen väylä (Siukuntie - Kolhontie)	-	110 000			52 110	20 303
		- 110 000				
Katujen korjauksiin	-	50 000	- 50 000	- 50 000	52 110	20 303
		- 50 000	- 50 000	- 50 000		
<b>Hulevesi</b>						
Tervajoen kuivatusverkon rakentaminen II-vaihe jatko	-	75 000	- 100 000	- 100 000	52 110	20 305
		- 75 000	- 100 000	- 100 000		
<b>Yleiset alueet</b>						
Tervajoen aseman paikoitusalueen rakentaminen	-	18 000			58 110	20 301
		- 18 000				
Leikkikentän rakentaminen Riihimäen alueelle			- 40 000		59 320	20 301
			- 40 000			
Traktori + kipillinen peräkärri+ etukuormaaja + kauhat	-	35 000			59 320	20 401
		- 35 000				
<b>Palvelukeskus</b>						
Käyttövesiputkien uusimisen III-vaihe	-	20 000			59 123	20 201
		- 20 000				
Ikkunoiden uusiminen 15 kpl			- 18 000		59 123	20 201
			- 18 000			
<b>Liikuntahalli</b>						
Liikuntahallin rakentaminen *) valtionavustus	-	3 700 000 750 000	- 2 950 000 600 000	- 650 000 150 000	59 153	20 205
	-	2 950 000	- 2 350 000	- 500 000		

Isonkyrön kunta  
Talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2019–2021

INVESTOINTIKOHDE	Kustannusarvio	TA 2019	TS 2020	TS 2021	Kustannus- paikka	KOM- ryhmä
menot						
tulot						
<b>netto</b>						
<b>Koulukeskus</b>						
Julkisivujen maalausta sekä sisämaalausta	-	30 000	- 70 000		59 149	20 201
		- 30 000	- 70 000			
Peltikatteen maalaus			- 100 000		59 149	20 201
			- 100 000			
<b>Hammashoitola</b>						
Ilmanvaihtokoneen uusiminen (jäähdytyslaitteistolla)	-	42 000			59 114	20 403
		- 42 000				
<b>Kirjasto</b>						
Eteläpuolen suuriin ikkunoihin aurinkosuojat	-	20 000			59 152	20 201
		- 20 000				
<b>Pohjankyröntalo</b>						
Peltikatteen uusiminen (ylin katto)			- 40 000		59 118	20 201
			- 40 000			
Ilmanvaihdon LTO				- 50 000	59 118	20 201
				- 50 000		
Käyttövesiputkistojen ja viemäreiden uusimista				- 90 000	59 118	20 201
				- 90 000		
<b>Ikolan koulu</b>						
Ikkunoiden uusiminen			- 15 000		59 140	20 201
			- 15 000			
Peltikatteen huoltomaalaus ja rännien uusiminen				- 52 000	59 140	20 201
				- 52 000		
Julkisivuremontti				- 130 000	59 140	20 201
				- 130 000		
<b>Keskustan koulu</b>						
Liikuntasalin muutostyöt			- 15 000		59 141	20 201
			- 15 000			
<b>VESIHUOLTOLAITOS</b>						
Vedenottamon rakentaminen *)	-	1 550 000	- 500 000		53 010	20 202
		- 1 550 000	- 500 000			
Yhdysvesijohtolinjan suunnittelu ja rakentaminen vesilaitos - Sumvuori				- 750 000	53 010	20 202
				- 750 000		
Vesijohtoverkoston korvausinvestoinnit	-	50 000	- 50 000	- 50 000	53 010	20 304
		- 50 000	- 50 000	- 50 000		
Lapinmäen alueen vesihuollon rakentaminen *)	-	700 000	- 780 000	- 200 000	53 010	20 304
		- 700 000	- 780 000	- 200 000		
Vesimittarien uusimista etäluettaviksi 300 kpl	-	36 000			53 010	20 403
		- 36 000				
<b>Investointimenot yhteensä</b>		- 6 554 500	-3 552 500	-1 952 000		
<b>Investointitulot yhteensä</b>		670 000	200 000	50 000		
<b>Investointimenot, netto</b>		- 5 884 500	-3 352 500	-1 902 000		
* Valtuusto antaa toimivaltaiselle viranomaiselle valtuuden tarkistaa hankintamenon jaksottamista kokonaiskustannusarvio rajoissa						
** Investointihankkeen investointimenin edellytyksenä on rahoitusosuuden saaminen suunnitelman mukaisesti						

## OSASTO- JA KUSTANNUSPAIKKAKARTTA

OSASTO- JA KUSTANNUSPAIKKAKARTTA					
ISONKYRÖN KUNTA					
OSASTOKARTTA					
Osastotasot				Osaston / Kustannuspaikan nimi	Kustannuspaikan nro
1	2	3	4		
X	XX	XXX	XXXX		
2		KV	Ltk	<b>ISONKYRÖN KUNTA</b>	<b>1.1.2019 alkaen</b>
	11			<b>HALLINTOPALVELUT</b>	
		110		<b>Yleishallinto ja talous</b>	
			1000	<b>Vaalit</b>	
				Vaalit	10000
			1100	<b>Hallintopalvelut</b>	
				Yleishallinto	11000
				Toimistopalvelut	11010
				Muu hallintotoimi	11011
				Yl.hall. Työllisyystyöt	11012
				Lomitus-varhemaksut	11013
				Taloushallinto	11100
				ATK-palvelut	11110
				Henkilöstöpalvelut	11120
				Tyky-toiminta	11121
				Työsuojelu	11130
			1120	<b>Luottamuselimet</b>	
				Kunnanvaltuusto	11200
				Kunnanhallitus	11210
				Tilintarkastus	11220
				Toimikunnat	11230
			1130	<b>Muu yleishallinto</b>	
				Verotus	11300
				Kuntayhtymät ym.	11320
				Edustustoiminta	11330
			1150	<b>Pelastuslaitos</b>	
				Pelastuslaitos	11500
			1310	<b>Maaseutupalvelut</b>	
				Maaseutupalvelut	13100
	12			<b>ELINKEINOPALVELUT</b>	
		120		<b>Elinkeinopalvelut</b>	
			1200	<b>Elinkeinoelämän kehittäminen</b>	
				Elinkeinoelämän kehittäminen	12000
				Yhteistoimintaprojektit	12010
				Markkinointistrategia	12012

Osastotasot				Osaston / Kustannuspaikan nimi	Kustannuspaikan nro
1	2	3	4		
X	XX	XXX	XXXX		
	31	KV	Ltk	<b>PERUSTURVAPALVELUT</b>	
		300		<b>Perusturvan hallinto</b>	
		3000		<b>Perusturvalautakunta</b>	
				Perusturvatoimen hallinto	30000
		311		<b>Sosiaalipalvelut</b>	
		3110		<b>Kotipalvelu</b>	
				Kotipalvelut	31110
				Kotipalvelun tukipalvelut	31120
				Omaishoidontuki	31130
				Asumispalvelut	31140
		3130		<b>Asumispalvelut ja laitoshuolto</b>	
				Palvelukoti	31310
				Kehitysvammaisten laitoshoido	31320
				Päihdehuollon laitoshoido	31330
				Hoivaosasto	31340
		3140		<b>Sosiaalityö</b>	
				Sosiaalityö	31410
				MTT-Päivätoiminta	31415
				Polikliininen päihdehuolto	31420
				Lastensuojelun sijaishuolto	31440
				Lastensuojelun avohuolto	31441
				Kehitysvammaisten avohoido	31450
				Lapsiperheiden tuki	31451
				Sos.toimen yhteistoimintaprojektit	31460
		3150		<b>Muut sosiaalipalvelut</b>	
				Vammaispalvelu	31510
		320		<b>Toimeentuloturva</b>	
		3200		<b>Toimeentuloturva</b>	
				Toimeentulotuki	32010
				Työmarkkinatuki	32011
				Arpeeti	32012
		340		<b>Terveydenhuolto</b>	
		3400		<b>Kansanterveystyö</b>	
				Seinäjoen seudun terveystyö	34020
		3405		<b>Ympäristöterveydenhuolto</b>	
				Ympäristöterveydenhuolto	34030
		3410		<b>Sairaanhoito</b>	
				E-P:n sairaanhoitopiiri	34110



Osastotasot				Osaston / Kustannuspaikan nimi	Kustannuspaikan nro
1	2	3	4		
X	XX	XXX	XXXX		
	41	<b>KV</b>	<b>Ltk</b>	<b>SIVISTYSPALVELUT</b>	
		<b>401</b>		<b>Varhaiskasvatus ja opetus</b>	
		<b>4000</b>		<b>Sivistyslautakunta</b>	
				Koulutoimen hallinto	40000
		<b>4005</b>		<b>Päivähoito</b>	
				Päivähoidon hallinto	31000
				Perhepäivähoito	31001
				Orismalan ryhmis	31003
				Tolkin ryhmis	31006
				Tuuralan ryhmis	31007
				Välimäen ryhmis	31008
				Nuppulan päiväkoti	31020
				Päiväkoti Pikkutervakko	31021
				Avoim päiväkoti	31022
				Keskustan ryhmis	31025
				Lasten kotihoidon tuki	31030
				Palveluseteli	31032
		<b>4010</b>		<b>Perusopetus</b>	
				Esiopetus	40100
				Keskustan koulu	40101
				Kylkkälän koulu	40102
				Valtaalan koulu	40108
				Yläkoulu	40109
				Jakamaton perusopetus	40110
				Keskustan koulun APIP-toiminta	40120
				Kylkkälän koulun APIP-toiminta	40121
				Valtaalan koulun APIP-toiminta	40122
				Kielten opetuksen varhentaminen ja kehittäminen	40132
				Liikkuva koulu 2018-2019	40161
				Kerhohotoiminen kehittäminen 2019	40171
		<b>4020</b>		<b>Lukiokoulutus</b>	
				Kyrönmaan lukio	40210
				Tutoropettajien toiminta ja kouluttaminen	40211
				Erasmus 2019	40223
		<b>4030</b>		<b>Musiikkikoulutus</b>	
				Musiikkioppilaitokset	40310
		<b>4100</b>		<b>Ammattiopetus</b>	
				Ammattioppilaitokset	41010
		<b>4110</b>		<b>Kansalaisopetus</b>	
				Kansalaisopisto	41110
		<b>412</b>		<b>Joukkoliikenne</b>	
		<b>4120</b>		<b>Asiantikkyditys</b>	
				Asiantikkyditys	41210

Osastotasot				Osaston / Kustannuspaikan nimi	Kustannuspaikan nro
1	2	3	4		
X	XX	XXX	XXXX		
	<b>42</b>	<b>KV</b>	<b>Ltk</b>	<b>HYVINVOINTIPALVELUT</b>	
		<b>420</b>		<b>Hyvinvointipalvelut</b>	
			<b>4200</b>	<b>Hyvinvointilautakunta</b>	
				Yhteispalvelut	11310
				Hyvinvointipalvelujen hallinto	42001
				Nuorisovaltuusto	42002
			<b>4201</b>	<b>Etsivä nuorisotyö</b>	
				Etsivä nuorisotyöhanke 2018-2019	42016
				Etsivä nuorisotyöhanke 2019-2020	42017
			<b>4210</b>	<b>Vapaa-aikatoiminta</b>	
				Nuorisotoiminta	42110
				Laurolan lahjoitus	42111
				Harrastustoiminta 2018-2019	42112
				Liikuntatoiminta	42130
			<b>4220</b>	<b>Liikuntahallit</b>	
				Uimahalli	42210
				Liikuntahalli	42220
				Matkahuolto	42270
				Asiamiesposti	42280
			<b>4310</b>	<b>Kirjasto- ja kulttuuritoiminta</b>	
				Kirjasto	43110
				Kulttuuri	43120
	<b>50</b>			<b>TEKNISET PALVELUT</b>	
		<b>500</b>		<b>Tekninen toimen hallinto ja kiinteistöt</b>	
			<b>5000</b>	<b>Tekninen lautakunta</b>	
				Teknisen toimen hallinto	50000
				Teknisen toimen työllisyystyöt	50010
			<b>5020</b>	<b>Maatilat</b>	
				Vuokramaat	50210
			<b>5040</b>	<b>Muu kiinteistötoimi</b>	
				Muu kiinteistötoimi	50410
			<b>5050</b>	<b>Kiinteistöhuolto</b>	
				Kiinteistöyhtiöt	50510
			<b>5400</b>	<b>Kaatopaikka ja jätehuolto</b>	
				Kaatopaikat	54010
			<b>5600</b>	<b>Metsätilat</b>	
				Metsänhoito	56010

Osastotasot				Osaston / Kustannuspaikan nimi	Kustannuspaikan nro
1	2	3	4		
X	XX	XXX	XXXX		
		<b>KV</b>	<b>Ltk</b>		
		<b>520</b>		<b>Tieasiat ja liikenneväylät</b>	
			<b>5210</b>	<b>Kadut</b>	
				Kadut	52110
			<b>5220</b>	<b>Yksityistiet</b>	
				Yksityistiet	52210
			<b>5230</b>	<b>Muut tiet</b>	
				Kaavan ulkopuoliset tiet	52310
			<b>5240</b>	<b>Hulevesi</b>	
				Huleveden viemäröinti	53130
		<b>530</b>		<b>Vesihuoltolaitos</b>	
			<b>5300</b>	<b>Vesilaitos</b>	
				Vesilaitos	53010
			<b>5310</b>	<b>Viemärlaitos</b>	
				Viemärlaitos	53110
				Jätevesiyhtiö	53120
	<b>57</b>	<b>570</b>		<b>Rakennustark. Ja ympäristötoimi</b>	
			<b>5700</b>	<b>Rakennusvalvonta ja ymp.toimi</b>	
				Rakennusvalvonta	57010
				Ympäristötoimi	57020
	<b>58</b>	<b>580</b>		<b>Kaavoitus ja mittaus</b>	
			<b>5800</b>	<b>Kaavoituslautakunta</b>	
				Kaavoitustoimen hallinto	58000
			<b>5810</b>	<b>Tontit</b>	
				Tontit	58110
		<b>590</b>		<b>Tukipalvelut</b>	
			<b>5900</b>	<b>Tukipalvelujen hallinto</b>	
				Tukipalvelujen hallinto	59000
			<b>5910</b>	<b>Kiinteistöt</b>	
				Nuppulan kiinteistö	59111
				Neuvola / hammashoitola	59114
				Osakeasunnot	59116
				Pohjankyröntalo	59118
				Virastotalo	59119
				Keskusvarasto / hyötykäyttöasema	59122
				Palvelukeskus	59123
				Ikolan vanhakoulu	59140
				Keskustan koulukiinteistö	59141
				Kylkkälän kiinteistö	59142
				Valtaalan koulukiinteistö	59148
				Yläkoulun ja lukion kiinteistö	59149
				Kirjastokiinteistö	59152

Osastotasot				Osaston / Kustannuspaikan nimi	Kustannuspaikan nro
1	2	3	4		
X	XX	XXX	XXXX		
		<b>KV</b>	<b>Ltk</b>	Liikuntahallikiinteistö	59153
				Orismalan ryhmis	59161
				Tolkin ryhmis	59164
				Välimäen ryhmis	59166
			<b>5920</b>	<b>Uimahalli</b>	
				Uimahallin toiminta	59210
			<b>5930</b>	<b>Yleiset alueet</b>	
				Puistoalueet	59310
				Liikunta-alueet	59320
			<b>5940</b>	<b>Ateriahuolto</b>	
				Aterian kuljetuspalvelut	59410
			<b>5950</b>	<b>Ruokahuolto</b>	
				Palvelukodin valmistuskeittiö	59530
				Koulukeskuksen valmistuskeittiö	59540
			<b>5960</b>	<b>Siivous</b>	
				Nuppulan siivous	59610
				Pohjankyröntalon siivous	59612
				Virastotalon siivous	59613
				Palvelukeskuksen siivous	59630
				Uimahallin siivous	59640
				Keskustan koulun siivous	59641
				Kylkkälän kiinteistön siivous	59642
				Valtaalan koulun siivous	59643
				Koulukeskuksen siivous	59644
				Kirjaston siivous	59645
				Liikuntahallin siivous	59650
	<b>80</b>			<b>RAHOITUSOSA</b>	
		<b>811</b>		<b>Toiminnan rahoitus</b>	
			<b>8110</b>	<b>Rahoitustoiminta</b>	
				Valtionosuudet	81110
				Verotus	81150
		<b>812</b>		<b>Korot</b>	
			<b>8120</b>	<b>Korot</b>	
				Ottolainojen korkokulut	81210
				Antolainojen korkotuotot	81211
				Vesilaitoslainojen korot	81212
				Muut korkotuotot	81215
				Muut korkokulut	81215

Osastotasot				Osaston / Kustannuspaikan nimi	Kustannuspaikan nro
1	2	3	4		
X	XX	XXX	XXXX		
		<b>KV</b>	<b>Ltk</b>		
		<b>813</b>		<b>Muu rahoitus</b>	
			<b>8130</b>	<b>Muu rahoitustoiminta</b>	
				Muut rahoituserät	81310
			<b>816</b>	<b>Antolainat</b>	
			<b>8160</b>	<b>Antolainarahoitus</b>	
				Antolainat	81610
			<b>817</b>	<b>Ottolainat</b>	
			<b>8170</b>	<b>Ottolainarahoitus</b>	
				Ottolainat	81710
	<b>90</b>			<b>INVESTOINTIOSA</b>	
			<b>910</b>	<b>Hallintopalveluiden investoinnit</b>	
			<b>9110</b>	<b>Aineettomat oikeudet (1010)</b>	
				Tietojärjestelmien kehittäminen	91110
			<b>9130</b>	<b>Maa- ja vesialueet (1100)</b>	
				Maanosto ja -myynti	91310
			<b>940</b>	<b>Sivistysosaston investoinnit</b>	
			<b>9410</b>	<b>Aineettoman oikeudet (1010)</b>	
				Opetuslaitteiden ja kaluston hankinta	94114
				3D-tulostimen hankinta perusopetukseen ja lukioor	94115
				Kuulutusjärjestelmän uusiminen	94116
			<b>960</b>	<b>Hyvinvointipalveluiden investoinnit</b>	
			<b>9610</b>	<b>Aineettomat oikeudet</b>	
				Itsepalvelukirjasto	96102
			<b>950</b>	<b>Teknisen osaston investoinnit</b>	
			<b>9510</b>	<b>Aineettomat oikeudet (1010)</b>	
				Varaus peruskorjaushankkeisiin	95120
			<b>9540</b>	<b>Rakennukset (1115)</b>	
				Palvelukeskus	93420
				Liikuntahalli	94414
				Vedenottamo	95435
				Hammashoitola	93490
				Koulukeskus	94409
				Kirjasto	94410

Osastotasot				Osaston / Kustannuspaikan nimi	Kustannuspaikan nro
1	2	3	4		
x	xx	xxx	xxxx		
		<b>KV</b>	<b>Ltk</b>		
			<b>9560</b>	<b>Koneet ja kalusto</b>	
				Traktori ja oheistuotteet	95618
				Vesimittarien uusinta etäluettavaksi	95598
			<b>9550</b>	<b>Kiinteät rakenteet</b>	
				Vj. Verkoston korvausinv. (1140)	95511
				Katuvalaistus investoinnit (1151)	95541
				Päällystyöt (1131)	95560
				Piiloluolantien väylä (1130)	95566
				Tuomaantien ja Kenttätien parannus (1130)	95568
				Katujen perusparantaminen (1130)	95569
				Lapinmäen alueen tiestö (1130)	95581
				Lapinmäen alueen vesihuollon rak. (1141)	95582
				Peipooosen alueen tiestön rakentaminen (1130)	95584
				Kunnallistekniikan suunnittelu (1131)	95590
				Tervajoen kuivatusverkosto (1130)	95592
				Tonttiliittymien rakentaminen (1130)	95593
				Tervajoen aseman paikoitusalue (1130)	95597